

Popiežius

- Popiežius Pranciškus
ŽODIS YRA DOVANA. KITAS ASMUO YRA DOVANA
Žinia 2017 m. gavėnios proga 2
- LAIŠKAS JAUNIMUI VYSKUPŲ SINODO 15-OSIOS EILINĖS GENERALINĖS
ASAMBLĖJOS PARENGIAMOJO DOKUMENTO PRISTATYMO PROGA 4

Popiežiaus katechezės

- Popiežius Pranciškus
PAKĖŠTI VARGINIMUS 5
PATARTI IR PAMOKYTI 5
MELSTIS UŽ GYVUOSIUS IR MIRUSIUOSIUS 6

Lietuvos Vyskupų Konferencija

- INFORMACINIS PRANEŠIMAS APIE GARBINGOJO ARKIVYSKUPO
TEOFILIAUS MATULIONIO (1873–1962) BEATIFIKACIJOS IŠKILMES 8

Dokumentai

- Vyskupų sinodo 15-oji eilinė generalinė asamblėja
JAUNIMAS, TIKĖJIMAS IR PAŠAUKIMO ĮŽVELGIMAS
Parengiamasis dokumentas 9

Homilijos

- GYVENIMAS – IŠBANDYMŲ KELIAS / I gavėnios sekmadienis (A) 22
ŽMOGUS PAŠAUKTAS ATSIVERSTI / II gavėnios sekmadienis (A) 23
MESIJO ATRADIMO DŽIAUGSMAS / III gavėnios sekmadienis (A) 24
„AŠ ATĖJAU, KAD NEREGIAI PRAREGĖTŲ...“ / IV gavėnios sekmadienis (A) 25
ATGAILA – KEIAS Į DANGŲ / V gavėnios sekmadienis (A) 26

Straipsniai

- Kun. dr. Robertas Rumšas
ŠVENTUMO IR KANKINYSTĖS REIKŠMĖ BAŽNYČIAI 27

Bažnyčia Lietuvoje

- Ekumeninės pamaldos 31
Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimai 33
Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas 36
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas 37
Atsinaujinimo diena „Štai aš visa darau nauja“ 39
Šv. Valentino diena KITAIP 41
Diskusijų vakaras „Vienas Dievas – daug Bažnyčių?“ 42
Malda už vaikus, patiriančius smurtą 43

Popiežius Pranciškus

Žodis yra dovana. Kitas asmuo yra dovana

Žinia 2017 m. gavėnios proga

Brangūs broliai ir seserys!

Gavėnia yra nauja pradžia, kelias, vedantis į tikrą tikslą – Prisikėlimo Velykas, Kristaus pergalę prieš mirtį. Ir visada šis metas kviečia mus atsiversti: krikščionis pašauktas grįžti pas Dievą „visa savo širdimi“ (Jl 2, 12), nesitenkinti vidutinišku gyvenimu, bet puoselėti draugystę su Viešpačiu. Jėzus yra ištikimas draugas, niekada mūsų neapleidžiantis, net kai nusidedame, jis kantriai laukia mūsų sugrįžtančių pas jį ir tokiu lūkesčiu parodo norą atleisti (plg. Homilija per šv. Mišias 2016 m. sausio 8 d.).

Gavėnia yra tinkamas metas suintensyvinti dvasios gyvenimą Bažnyčios siūlomomis priemonėmis – pasninku, malda ir išmalda. Visa to pagrindas yra Dievo žodis – šiuo laikotarpiu esame kviečiami uoliau jo klausytis bei jį apmąstyti. Čia ypač norėčiau stabtelėti prie turtuolio ir vargšo Lozorius palyginimo (plg. Lk 16, 19–31). Pasisemkime įkvėpimo iš šio tokio reikšmingo pasakojimo, padedančio suvokti, kaip turėtume elgtis, kad pasiektume tikrąją laimę bei amžinąjį gyvenimą, ir skatinančio nuoširdžiai atsiversti.

1. Kitas asmuo yra dovana

Palyginimas pradedamas pristatant du pagrindinius veikėjus, tačiau vargšas apibūdinamas išsamiau: jo padėtis beviltiška, jis nebeturi jėgų atsikelti, guli prie turtuolio durų ir bent trupiniais nuo turtuolio stalo trokšta numarinti alkį, visas jo kūnas aptekęs votimis, o jas laižo atbėgę šunys (plg. eil. 20–21). Niūrus nuskurdinto ir pažeminto žmogaus vaizdas.

Scena dar dramatiškesnė atsižvelgus į tai, kad vargšas vadinamas *Lozoriumi*: šis pažado kupinas vardas paradižiui reiškia *Dievas padeda*. Todėl šis personažas nėra anoniminis, jis turi gana aiškius bruožus ir pasirodo kaip individas su savo asmenine istorija. Turtuoliui yra beveik neregimas, tačiau mums tampa pažįstamas ir kone artimas, tampa veidu ir, kaip toks, dovana, neįkainojamu turtu, Dievo panorėta, mylima, atmenama būtybe, net ir būdama žmogiškųjų atliekų būvio (plg. Homilija per šv. Mišias 2016 m. sausio 8 d.).

Lozorius mus moko, kad *kitas asmuo yra dovana*. Teisingas santykis su žmogumi yra dėkingai pripažinti

jo vertę. Vargšas prie turtuolio durų yra ne varginanti kliūtis, bet kvietimas atsiversti ir pakeisti gyvenimą. Šis palyginimas mus kviečia pirmiausia atverti savo širdies duris, nes kiekvienas asmuo – ir mūsų kaimynas, ir nepažįstamas vargšas – yra dovana. Gavėnia yra palankus metas atverti duris kiekvienam stokojančiajam ir atpažinti jame ar joje Kristaus veidą. Visi sutinkame tokių savo kelyje. Kiekviena mūsų sutinkama gyvybė yra dovana ir verta būti priimta, gerbiama, mylima. Dievo žodis atveria mūsų akis, kad gyvybę, pirmiausia tada, kai ji silpna, priimtume bei mylėtume. Tačiau kad tai padaryti pajėgtume, būtina rimtai atsižvelgti į tai, ką Evangelija mums sako apie turtuolį.

2. Nuodėmė mus apakina

Palyginimu negailestingai aikštėn iškeliami prieštaravimai, susiję su turtuoliu (plg. eil. 19). Kitaip nei vargšas Lozorius, šis personažas neturi vardo ir apibūdinamas tik kaip „turtingas“. Jo turtingumą rodo perdėm prabangūs drabužiai, kuriais jis rengiasi. Purpuras buvo labai brangus, brangesnis už sidabrą ir auksą, ir todėl purpuro drabužius paprastai vilkėjo dievybės (plg. Jer 10, 9) ir karaliai (plg. Ts 8, 26), ploniausia drobė suteikdavo laikysenai tam tikro sakralumo. Tad šio žmogaus turtingumas perdėtas, taip pat ir dėl to, kad kasdien demonstruojamas: „Kasdien ištaigingai puotaudavo“ (eil. 19). Per šį žmogų dramatiškai atsiskleidžia nuodėmės griaunamasis poveikis, pasireiškiantis trimis viena po kitos einančiomis pakopomis – meile pinigams, tuštybe ir puikybe (plg. Homilija per šv. Mišias 2013 m. rugsėjo 20 d.).

Apaštalas Paulius sako, kad „visų blogybių šaknis yra godulystė“ (1 Tim 6, 10). Ji yra pagrindinė sugedimo priežastis ir pavydo, kivirčių bei įtarimų versmė. Pinigai gali mus taip užvaldyti, kad tampa tironišku stabu (plg. *Evangelii gaudium*, 55). Užuoat buvę priemone darrant gera ir rodant solidarumą su kitais, pinigai gali pajungti mus ir visą pasaulį egoistinei logikai, kuri nepalieka vietos meilei ir trukdo taikai.

Palyginimu mums, be to, parodoma, kad turtuolio godumas padaro jį tuščiagarbį. Jo asmenybė reiškiasi išoriniais dalykais, rodymu kitiems, ką jis sau gali leisti. Tačiau išorė maskuoja vidinę tuštumą. Jo gyvenimas yra išoriškumo, paviršutiniškiausio ir laikiniausio egzistencijos matmens belaisvis (plg. ten pat, 62).

Žemiausia moralinės degradacijos pakopa yra puikybė. Turtuolis rengiasi taip, tarsi būtų karalius, vaizduoja dievą užmiršdamas, kad yra tik marusis. Meilės turams sugadintam žmogui egzistuoja tik jo paties „aš“ ir todėl aplinkiniai žmonės į jo akiračių nepatenka. Tad

prisirišimo prie pinigų vaisius yra savotiškas aklumas: turtuolis nemato išalkusio, žaizdoto ir pažeminimo parblokšto vargšo.

Žvelgiant į šį personažą, tampa suprantama, kodėl Evangelijoje taip aiškiai smerkiami pinigai: „Niekas negali tarnauti dviem šeimininkams: arba jis vieno nekės, o kitą mylės, arba prie vieno bus prisirišęs, o kitą nieku vers. Negalite tarnauti Dievui ir Mamonai“ (Mt 6, 24).

3. Žodis yra dovana

Evangelija apie turtuolį ir vargšą Lozorijų padeda mums gerai pasirengti artėjančioms Velykoms. Pelenų trečia-dienio liturgija kviečia mus išgyventi patirtį, panašią į tą, kurią labai dramatiškai išgyveno turtuolis. Kunigas, berdamas ant galvos pelenus, taria: „*Atmink, žmogau, jog dulkė esi ir dulkėmis virsi.*“ Ir vargšas, ir turtuolis abu miršta, ir pagrindinė palyginimo dalis rutuliojasi anapus. Abu personažai staiga suvokia, kad „nieko neatsinešėme į pasaulį ir nieko neišsinešime“ (1 Tim 6, 7).

Anapusbė atsiveria ir mūsų žvilgsniui. Joje turtuolis ilgai kalbasi su Abraomu, kuri vadina „tėvu“ (Lk 16, 24. 27), taip parodydamas, kad priklauso Dievo tautai. Dėl šios smulkmenos jo gyvenimas atrodo dar prieštaringesnis, nes ligi šiol nieko nebuvo užsiminta apie jo santykį su Dievu. Iš tikrųjų, vietos Dievui jo gyvenime nebuvo, jo vienintelis dievas buvo jis pats.

Tik anapusbės kankynėse turtuolis atpažįsta Lozorijų ir norėtų, kad vargšas palengvintų jo kančias duodamas jam atsigerti. Tai, ko jis prašo Lozorius, yra panašu į tai, ką turtuolis galėjo padaryti, bet niekada nepadarė. Abraomas jam paaiškina: „Tu dar gyvendamas atsiėmei savo gėrybes, o Lozorius – tik savo nelaimės. Todėl jis susilaukė paguodos, o tu kenti“ (eil. 25). Anapusbėje atkuriamas tam tikras teisingumas, ir gyvenimo blogybės atsveriamos gėrybių.

Toliau rutuliojamu palyginimu perteikiama žinia visiems krikščionims. Turtuolis, turintis dar gyvus brolius, prašo Abraomo pasiųsti Lozorijų jų išpėti, tačiau Abraomas atsako: „Jie turi Mozę bei pranašus, tegul jų ir klauso!“ (eil. 29). O atsakydamas į turtuolio prieštarą, priduria: „Jeigu jie neklauso Mozės nei pranašų, tai nepatikės, jei kas ir iš numirusių prisikeltų“ (eil. 31).

Šitaip aiškėn išskyla tikroji turtuolio problema: jo blogybių šaknis yra tai, kad jis *neklauso Dievo žodžio*; todėl nebe-myli Dievo ir negerbia artimo. Dievo žodis yra gyva jėga, gebanti paskatinti žmogaus širdį atsiversti ir iš naujo nukreipti žmogų Dievop. Užverdami širdį kalbančio Dievo dovanai, neišvengiamai užveriamė širdį brolio dovanai.

Brangūs broliai ir seserys, gavėnia yra palankus metas atnaujinti susitikimą su Kristumi, gyvu savo žodyje, sakramentuose ir artimame. Viešpats, per keturiasdešimt dykumoje praleistų dienų nugalėjęs gundytojo apgaulės, rodo mums kelią, kuriuo turėtume eiti. Šventoji Dvasia skatina mus atlikti tikrą atsivertimo kelionę, kad iš naujo atrastume Dievo žodžio dovaną, būtume apvalyti nuo mus apakinančių nuodėmių ir tarnautume stojojančiuosiuose esančiam Kristui. Visus tikinčiuosius raginu šį dvasinį atsinaujinimą išreikšti ir dalyvavimu gavėnios renginiuose, kuriuos įvairiose pasaulio dalyse skatina daugybė bažnytinių organizacijų siekdamos, kad plėtotųsi susitikimo vienoje žmonijos šeimoje kultūra. Melskimės vieni už kitus, kad, būdami Kristaus pergalės dalininkai, mokėtume atverti savo duris silpnam ir vargšui. Tada galėsime pilnatviškai išgyventi ir paliudyti Velykų džiaugsmą.

Vatikanas, 2016 m. spalio 18 d.
Šv. Luko Evangelisto šventė

PRANCIŠKUS

Nauji leidiniai

Šventasis Kryžiaus Jonas. Tamsioji naktis. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2017. – 216 p. [Bibliotheca Christiana] / iš ispanų k. vertė Jūratė Micevičiūtė

Beveik kiekvienas tikintysis kartais pasijunta pamirštas Dievo. Net Kristus ant kryžiaus yra sušukęs: „Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai?!“ XVI amžiuje karmelitų vienuolio šv. Kryžiaus Jono parašyta *Tamsioji naktis* laikoma vienu geriausių atsakymų į šį amžiną klausimą. Šv. Kryžiaus Jono dvasinio gyvenimo vizijoje būtina priimti ir patirti atsiskyrimo nuo Dievo skausmą, nes tik per jį bus siektas svarbiausias žmogaus tikslas – bendrystė su Dievu. To trokštanti siela turi būti atitinkamai parengta, apvalyta nuo nereikalingų ir neesminių dalykų, kad būtų pripildyta dieviškumo. Taip net skausmingiausi išgyvenimai įgauna prasmę ir pavirsta teigiama žmogaus augimo dalimi. Pirmą kartą iš ispanų į lietuvių kalbą išversta knyga papildyta įvadu ir paaiškinimais, kurie padės skaitytojams geriau suprasti šio mistikos kūrinio gelmę.

Popiežius Pranciškus

Laiškas jaunimui Vyskupų sinodo 15-osios eilinės generalinės asamblėjos Parengiamojo dokumento pristatymo proga

Brangūs jaunuoliai!

Džiaugiuosi galėdamas pranešti, kad 2018 m. spalį įvyks Vyskupų sinodas tema „Jaunimas, tikėjimas ir pašaukimo išvelgimas“. Panorau, kad atsidurtumėte dėmesio centre, nes nešioju jus savo širdyje. Šiandien pristatomas Parengiamasis dokumentas, kurį jums patikiu kaip „kompasą“ šiame kelyje.

Į galvą ateina žodžiai, kuriais Dievas kreipėsi į Abraomą: „Eik iš savo gimtojo krašto, iš savo tėvo namų, į kraštą, kurį tau parodysiu“ (*Pr* 12, 1). Šie žodžiai šiandien adresuojami jums: tai – žodžiai Tėvo, kviečiančio „išeiti“ į nežinomą ateitį, bet laiduojančio, kad ji tikrai bus įgyvendinta ir kad Jis lydės pakeliui į ją. Kviečiu jus išiklausyti į Dievo balsą, kuris per Šventosios Dvasios dvelksmą nuaidi jūsų širdyse.

Ką Dievas norėjo Abraomui pasakyti paragindamas: „eik“? Tikrai ne bėgti nuo savųjų ar pasaulio. Tai buvo galingas kvietimas, provokacija, kad Abraomas viską paliktų ir leistųsi į naują kraštą. Kas mums šiandien yra tas naujas kraštas, jei ne teisingesnė ir broliškesnė visuomenė, kurios stipriai trokštate ir kurią norite pastatyti ligi pasaulio pakraščiu?

Tačiau šiandien tas „eik“ įgyja ir kitokią reikšmę – piktnaudžiavimo galia, neteisėtumo ir karo. Daugeliui iš jūsų jaunuoliai, teko patirti smurtinį spaudimą ir esate priversti bėgti iš savo gimtųjų šalių. Jūsų šauksmas, kaip ir pavergtų bei faraono engiamų izraelitų (*plg. Iš* 2, 23), kylo iki Dievo.

Taip pat trokštu priminti Jėzaus žodžius, vieną dieną pasakytus mokiniams, paklaususiems: „Rabi, <...> kur gyvenimi?“ Jis atsakė: „Ateikite ir pamatysite“ (*Jn* 1, 38–39). Jėzus ir į jus atsigręžia ir kviečia ateiti. Brangūs jaunuoliai, ar jau sutikote šį žvilgsnį? Ar išgirdote tą balsą? Ar pajutote paskatą leisti į kelią? Esu tikras: net jei atrodo, kad pasaulyje karaliauja triukšmas bei sumaištis, tas kvietimas ir toliau aidi jūsų širdies gėlmėse, kad atvertų ją pilnatviškam džiaugsmui. Tai bus įmanoma tiek, kiek jūs, lydimi ir patyrusių vadovų, mokėsite eiti išvelgimo keliu siekdami atrasti Dievo planą jūsų gyvenimui. Net kai kelią ženklins silpnumas ir nuopuolis, gailestingumo kupinas Dievas išties jums ranką atsikelti.

Krokuvoje, pradėdamas paskutinę Pasaulinę jaunimo dieną, kelis kartus jūsų paklausiau: „Ar galime dalykus pakeisti?“ Jūs vieningai garsiai atsakėte: „Taip!“ Tas šauksmas kilo iš jūsų jaunų širdžių, nepakenčiančių neteisėtumo ir negalinčių nusilenkti „išmetimo“ kultūrai nei pasiduoti abejingumo globalizacijai. Išiklausykite į tą šauksmą, kylantį iš jūsų vidinės gėlmės! Net ir tada, kai suvokiate, kaip pranašas Jeremijas, savo jauno amžiaus nepatyrimą, Dievas drąsina eiti ten, kur jis jus kviečia: „Nebijok <...>, nes aš esu su tavimi ir tave apsaugosiu“ (*Jer* 1, 8).

Geresnis pasaulis kuriamas ir jūsų pastangų, jūsų noro jį keisti ir jūsų dosnumo dėka. Nebijokite išiklausyti į Dvasią, siūlančią jums drąsius pasirinkimus, negaiškite, kai sąžinė ragina rizikuoti sekant paskui Mokytoją. Bažnyčia irgi trokšta išgirsti jūsų balsą, tai, kas jus jaudina, jūsų tikėjimą, net jūsų abejones ir kritiką. Garsiai prabilkite, tegu jūsų balsas pasigirsta bendruomenėse ir atsklinda iki ganytojų. Šventasis Benediktas abatams siūlė prieš kiekvieną svarbų sprendimą išiklausyti ir jaunųjų, nes „tai, kas geriausia, Viešpats dažnai apreiškia jaunesniems“ (*Šv. Benedikto regula*, III, 3).

Taigi, taip pat ir rengiantis šiam Sinodui, aš ir mano broliai vyskupai trokštame tapti dar didesni „jūsų džiaugsmo talkininkai“ (*2 Kor* 1, 24). Jus patikiu Marijai iš Nazareto, jaunuolei, kaip ir jūs, į kurią Dievas nukreipė savo meilės kupiną žvilgsnį, kad ji paėmusi jus už rankos vestų į pilnatviško ir dosnaus „Štai aš“ džiaugsmą (*plg. Lk* 1, 38).

Su tėviška meile,

PRANCIŠKUS

Vatikanas, 2017 m. sausio 13 d.

Popiežius Pranciškus

Pakęsti varginimus

2016 m. lapkričio 16 d.

Šiandienos katechezę skiriame gailėstingumo darbui, kurį visi labai gerai žinome, tačiau veikiausiai nepraktikuojame taip, kaip turėtume: kantriai pakęsti įkyriuosius. Mes labai taikliai atpažįstame tuos, kurie gali mus varginti: pasitaiko, kad sutinkame ką nors gatvėje arba kas nors paskambina telefonu... Mums tuoj pat kyla mintis: „Kiek ilgai dar turėsiu klausytis šio žmogaus skundų, apkalbų, reikalavimų ar pagyrų?“ Kartais įkyriolių yra tarp mums artimiausių žmonių: visuomet tokių yra tarp giminių; be jų neapsieina darbovietės; net laisvalaikiu nesame nuo jų apsaugoti. Ką turėtume daryti su mums nemaloniais žmonėmis? Tačiau ir mes patys dažnai būname įkyrūs kitiems. Kodėl tai buvo įtraukta tarp gailėstingumo darbų? *Kantriai pakęsti įkyriuosius?*

Biblijoje matome, kad pats Dievas turėjo pasitelkti gailėstingumą, kad pakeltų savo tautos skundus. Pavyzdžiui, Išėjimo knygoje žmonės yra iš tikrųjų nepakeliami. Pirmiausia dejuoja vergaudami Egipte, ir Dievas juos išlaisvina; po to dykumoje jie skundžiasi neturėdami ko valgyti (plg. Iš 16, 3), ir Dievas pasiunčia jiems putpelių bei manos (plg. Iš 16, 13–16). Nepaisant to, jų skundai nesiliauja. Mozė tarpininkavo tarp Dievo ir tautos, jis taip pat kartais buvo įkyrus Viešpačiui. Tačiau Dievas turėjo kantrybės ir pamokė Mozę bei tautą šios esminės tikėjimo dimensijos.

Todėl spontaniškai kyla pirmas klausimas: ar mes tiriamė savo sąžinę, siekdami suvokti, ar patys kartais nebūname kitiems įkyrūs? Lengva rodyti pirštu į kitų klaidas bei trūkumus, tačiau turime išmokti įlįsti į kito kailį.

Pirmiausia pažvelkime į Jėzų: kiek daug kantrybės jam prirėkė per trejus viešojo gyvenimo metus! Kartą einantį su mokiniais jį sustabdė Jokūbo ir Jono motina, kuri tarė: „Sakyk, kad šitie abu mano sūnūs tavo karalystėje sėdėtų vienas tavo dešinėje, o kitas kairėje“ (Mt 20, 21). Mama veikė kaip lobistė savo sūnų labui, tačiau ji buvo mama... Šia situacija Jėzus pasinaudoja duodamas esminę pamoką: jo karalystė nėra valdžios ar garbės karalystė, panaši į žemiškąsias, bet yra tarnavimo, meilės ir dovanojimosi kitiems karalystė. Jėzus moko visuomet suvokti esmę ir išvelgti toliau siekiant atsakingai priimti savo misiją.

Čia galime atpažinti nuorodą į du kitus dvasinius gailėstingumo darbus: *sudrausti nusidėjėlius* ir *pamokyti ne-*

mokančius. Pamąstykite, kokių didžiulių pastangų prireikia siekiant žmonėms padėti augti tikėjimu ir bręsti gyvenime. Aš, pavyzdžiui, galvoju apie katechetus – tarp jų yra daug mamų ir daug vienuolių – jie skiria laiko jaunuoliams mokyti pamatinių tikėjimo dalykų. Kiek daug pastangų tenka padėti, ypač tuomet, kai vaikams mieliau rinktųsi žaisti, negu klausytis katekizmo!

Palydėti kitus esminių dalykų paieškose yra gražus ir svarbus dalykas, nes tai leidžia mums dalyvauti džiaugsme skonėjantis gyvenimo prasme. Dažnai pasitaiko žmonių, sustojusių prie paviršinių, praeinančių ar banalių dalykų; kartais taip būna todėl, kad jie niekuomet nebuvo sutikę žmogaus, kuris paragintų juos siekti kažko daugiau ir branginti tikruosius turčius. Mokyti žvelgti į esminius dalykus yra labai svarbi pagalba, ypač tokiais kaip mūsų laikais, kai atrodo, kad prarandami orientyrai ir ieškoma trumpalaikio pasitenkinimo. Mokantis užčiuopti, ko Dievas iš mūsų nori ir kaip mes galime į tai atsiliiepti, reikia leisti į savo pašaukimo augimo kelią, tikro džiaugsmo kelią. Jėzaus žodžiai Jokūbo ir Jono motinai, po to visai mokinų grupei nurodo kelią, kaip išvengti pavydo, ambicijų, padlaižiovimo pagundų, kurios visuomet išky-la netgi tarp mūsų, krikščionių. Reikalavimas patarti, įspėti ar pamokyti neturi leisti mums pasijusti viršesniems už kitus, bet pirmiausia ir labiausia įpareigoja mus atsigręžti į save pačius ir patikrinti, ar nuosekliai atitinkame tai, ko reikalaujame iš kitų. Nepamirškime Jėzaus žodžių „Kodėl gi matai krislą savo brolio akyje, o nepastebi rąsto savojoje?“ (Lk 6, 41). Tegul Šventoji Dvasia padeda mums kantriai pakęsti varginimus, taip pat patarti su nuolankumu ir paprastumu.

Patarti ir pamokyti

2016 m. lapkričio 23 d.

Pasibaigus Jubiliejui grįžtame į įprastinį laiką, tačiau dar liko keletas mąstymų apie gailėstingumo darbus, taigi tęsiame šią temą.

Šiandienos mąstymas apie gailėstingumo darbus sielai apima du glaudžiai susijusius darbus: *patarti abejojan-tiems* ir *pamokyti nemokančius*, tai yra nežinančius. Žodis „nežinantis“ skamba aštrokai, tačiau tuo norima pasakyti, kad reikia pamokyti žmones, nemokančius ko nors. Tai yra darbai, įvykdomi paprastoje, kiekvienam prieinamoje šeimyninėje aplinkoje, arba, ypač antruoju atveju, kalbant apie mokymą, – organizuotu instituciniu lygmeniu. Pasvarstykime, kiek daug vaikų vis dar

kenčia dėl neraštingumo. Tai nesuprantama: pasaulyje, kuriame mokslo ir technikos pažanga pasiekė tokias aukštumas, tebėra neraštingų vaikų! Tai neteisybė. Kaip daug vaikų kenčia dėl lavinimo stokos. Tai didžiulė neteisybė, kuri pažeidžia žmogaus orumą. Be išsilavinimo žmogus lengvai tampa išnaudojimo grobiu ir patiria įvairių socialinių nepriteklių.

Bažnyčia šimtmečių būvyje jautė poreikį angažuotis ugdymo srityje, kadangi jos vykdoma evangelizacijos misija apima taip pat atsakomybę atkurti vargingiausiųjų orumą. Nuo pirmosios „mokyklos“, kurią čia, Romoje, antrajame amžiuje įkūrė šventasis Justinas, idant krikščionys galėtų geriau pažinti Šventąjį Raštą, iki šventojo Juozapo Kalasanto, įsteigusio pirmąsias nemokamas liaudies mokyklas Europoje, turime ilgą sąrašą šventųjų, kurie įvairiais amžiais mokslino vargingiausiuosius žinodami, kad šiuo būdu jie galės įveikti skurdą ir diskriminaciją. Kaip daug krikščiųnių – pasauliečių, pašvęstųjų brolių bei seserų, kunių – atidavė savo gyvenimą vaikų ir jaunimo mokymui bei auklėjimui. Tai yra didinga: kviečiu jus stipriai paploti jiems (dalyviai ploja). Šie ugdymo pionieriai gerai perprato šį gailestingumo darbą ir sukūrė gyvenimo stilių, siekdami perkeisti pačią visuomenę. Paprastu darbu ir menkomis struktūromis jie įstengė atgauti daugelio žmonių orumą! Jų teikiamas ugdymas buvo dažnai orientuojamas į darbą. Pamažtykime apie šventąjį Joną Boską, kuris parengdavo jaunus vaikus iš gatvės darbui pasitelkdamas oratoriją, vėliau mokyklas, įstaigas. Iš to kilo daug įvairių profesinių mokyklų, kurios parengdavo darbui, taip pat ugdė žmogiškąsias ir krikščioniškąsias vertybes. Tai ugdymas yra ypatinga evangelizacijos forma.

Kuo labiau plėtojamas ugdymas, tuo daugiau žmonės įgyja tikrumo ir sąmoningumo, kurių mums visiems gyvenime reikia. Geras lavinimas išmoko mus kritinio metodo, taip pat apimančio tam tikrą abejonę, kuri naudinga, kai keliami klausimai ir tikrinami gauti rezultatai siekiant didesnio pažinimo. Tačiau gailestingumo darbas patarti abejojančiams nėra susijęs su tokio tipo abejonėmis. Rodyti gailestingumą abejojančiams reiškia lengvinti jų skausmą ir kančias, kylančias iš abejonės sukeltos baimės ar išgąščio. Tai yra tikros meilės aktas, kuriame reiškiamas parama žmonėms jų silpnybėse, kurios buvo išprovokuotos netikrumo.

Manau, kad kai kurie iš jūsų galėtumėte manęs paklausti „Tėve, turiu daug abejonių dėl tikėjimo – ką turėčiau daryti? Ar jūs kada nors turėjote abejonių?“ Turiu daug... Žinoma, kiekvienam žmogui kartais pasitaiko abejoti! Pozityviai žvelgiant, su tikėjimu susijusios abejonės yra ženklas, kad norime geriau ir labiau

pažinti Dievą, Jėzų ir jo meilės mums slėpinį. „Turiu abejonę: ieškau, studijuoju, mąstau arba prašau patarimo, ką daryti.“ Tokios abejonės leidžia augti! Todėl gera, kad mes keliamo klausimus dėl tikėjimo, nes šitaip esame raginami jį pagilinti. Vis dėlto abejones reikia įveikti. Todėl būtina klausytis Dievo žodžio ir suprasti, ko jis mus moko. Svarbus būdas, padedantis tai padaryti, yra *katechezė*, kai tikėjimo skelbimas susiejamas su individualaus ir bendruomeninio gyvenimo konkretybe. Tuo pat metu yra kitas, taip pat svarbus kelias, būtent, kuo labiau *gyventi* tikėjimu. Nedera paversti tikėjimo abstrakčia teorija, kurioje abejonių tik daugėja. Verčiau paverskime tikėjimą gyvenimu. Siekime praktikuoti jį tarnaudami broliams ir seserims, ypač labiausiai stokojančiams. Tuomet daugelis abejonių pradingsta, nes jaučiame Dievo buvimą ir Evangelijos tiesą meilėje, kuri, mums patiems to nenusipelnant, gyvena mumyse, o mes dalijamės ja su kitais.

Kaip matote, brangūs broliai ir seserys, ir šie du gailestingumo darbai nėra nutolę nuo mūsų gyvenimo. Visi galime juos atlikdami praktiškai įgyvendinti Viešpaties žodį, kuriame jis sako, kad Dievo meilės slėpinys apreiškiamas ne išmintingiesiems ir gudriesiems, bet mažutėliams (plg. *Lk 10, 21; Mt 11, 25–26*). Todėl svarbiausias mokymas, kurį esame pašaukti perteikti, ir tikriausias abejonės išsprendimo būdas yra Dievo meilė, kuria jis mus myli (plg. *1 Jn 4, 10*): tai didžiulė meilė, duodama mums dovanai ir visiems laikams. Dievas niekuomet neatšaukia savo meilės! Jis visuo met eina priekyje ir laukia: jis visiems laikams dovanoja mums savo meilę, už kurią turime jausti nuolatinę atsakomybę – ją liudyti dovanodami gailestingumą savo broliams ir seserims.

Melstis už gyvuosius ir mirusiuosius

2016 m. lapkričio 30 d.

Šiandienos katecheze baigiame gailestingumo temai skirtą ciklą. Nors katechezės pabaigtos, gailestingumas turi tęstis! Dėkokime Viešpačiui už visa tai ir išsaugokime savo širdyse kaip paguodą ir padrąšinimą.

Paskutinis gailestingumo darbas sielai reikalauja *melstis už gyvuosius ir mirusiuosius*. Mes galime tai sugretinti su paskutiniu gailestingumo darbu kūnui, kuris kviečia *palaidoti mirusius*. Šis reikalavimas gali skambėti keistai; tačiau kai kuriuose pasaulio regionuose, išgyvenančiuose karo rykštę, dieną naktį vykstant bombardavimams, kai sėjama baimė ir nukenčia

nekalto aukos, deja, šis darbas yra aktualus. Biblija duoda tam gražų pavyzdį: senasis Tobitas, rizikuodamas gyvybe, laidojo mirusius, nors karalius ir draudė (plg. *Tob 1, 17–19; 2, 2–4*). Šiandien žmonės taip pat rizikuoja savo gyvybe laidodami nelaimingas karo aukas. Taigi šis gailestingumo darbas kūnui nėra tolimas mūsų kasdieniam gyvenimui. Jis kviečia mus apmąstyti, kas vyko Didįjį penktadienį, kai Mergelė Marija drauge su Jonu ir keliomis moterimis buvo prie Jėzaus kryžiaus. Jam mirus, Juozapas iš Arimatėjos, turtingas Sanhedrino narys, tapęs Jėzaus sekėju, pasiūlė savo uoloje iškastą naują kapą. Jis asmeniškai nuvyko pas Pilotą ir paprašė Jėzaus kūno: tai didis gailestingumo darbas, įvykdytas su didele drąsa (plg. *Mt 27, 57–60*)! Krikščionims laidotuvės yra pamaldumo aktas, tačiau drauge ir didelio tikėjimo aktas. Mes laidojame į kapą mylimų žmonių kūnus vildamiesi jų prisikėlimo (plg. *1 Kor 15, 1–34*). Šias apeigas mūsų žmonės išgyvena labai intensyviai ir giliai, tai sukelia ypatingą atgarsį lapkričio mėnesį, kuris skirtas maldai už mirusius.

Malda už mirusiuosius pirmiausia yra dėkingumo ženklas už jų mums paliktą liudijimą ir padarytą gerį. Tai dėkojimas Viešpačiui už tai, kad mums juos davė, už jų meilę ir draugystę. Bažnyčia meldžiasi už mirusius ypatingu būdu per šventąsias Mišias. Kunigas sako: „Atmink, Viešpatie, mirusiuosius, kurie, pažymėti tikėjimo ženklu, pirma mūsų paliko pasaulį ir miega ramybės miegu. Juos, Viešpatie, ir visus, kurie mirė susijungę su Kristumi, priimk į šviesos, ramybės ir atilsio šalį“ (Romos kanonas). Tai paprastas, veiksmingas ir prasmingas atminimas, nes juo patikime mylimus žmones Dievo gailestingumui. Meldžiamės, turėdami krikščionišką viltį, jog jie su Juo bus rojuje, laukdami, kada galėsime drauge būti tame meilės slėpinyje, kurio nesuprantame, bet žinome, kad tai tiesa, nes taip pažadėjo Jėzus. Mes visi prisikelsime ir visi amžinai būsime su Juo, su Jėzumi.

Atmindami mirusius tikinčiuosius neturime pamiršti *melstis už gyvuosius*, kurie drauge su mumis kasdien susiduria su gyvenimo išbandymais. Šios maldos būtinumas yra dar akivaizdesnis, kai žvelgiame į ją tikėjimo išpažinimo šviesoje, kai sakome „Tikiu šventųjų bendravimą.“ Tai slėpinys, išreiškiantis Jėzaus mums apreikšto gailestingumo grožį. Šventųjų bendravimas iš tikrųjų parodo, kad visi esame panardinti Dievo gyvenime ir gyvename jo meilėje. Mes visi, gyvieji ir mirusieji, esame bendrystėje, tarsi sąjungoje; esame susivieniję visų pakrikštytųjų bendrystėje, visų besimaitinusių Kristaus kūnu, kurie sudaro didžiulę Dievo šeimą. Mes visi esame ta pati šeima, esame susivieniję. Todėl meldžiamės vieni už kitus.

Kiek daug yra įvairių būdų melstis už artimą! Jie visi vertingi ir patinka Dievui, jei tai daroma iš širdies. Aš ypač galvoju apie motinas ir tėvus, laiminančius savo vaikus ryte ir vakare. Ši praktika tebegyvuoja kai kuriose šeimose: palaiminti vaikai yra malda. Galvoju apie ligonius, kai einame jų aplankyti ir meldžiamės už juos; apie tylų užtarimą, kuris kartais vyksta su ašaromis daugelyje sudėtingų situacijų, kai reikia maldos.

Vakar vienas geras žmogus, verslininkas, atvyko į Mišias Šv. Mortos namuose. Tas jaunas vyras turi uždaryti savo fabriką, nes nebegali išsilaikyti. Jis verkė sakydamas: „Širdis neleidžia palikti daugiau kaip 50 šeimų be darbo. Galėčiau paskelbti firmai bankrotą. Grįžčiau namo su savo pinigais, tačiau mano širdis visą gyvenimą verktų dėl tų 50 šeimų.“ Štai geras krikščionis, kuris meldžiasi savo darbais. Jis atėjo į Mišias prašydamas, kad Viešpats parodytų išeitį – ne vien jam, bet ir toms 50 šeimų. Tai žmogus, kuris supranta, kaip melstis, širdimi ir darbais; jis moka melstis už artimą. Atsidūręs sudėtingoje situacijoje, jis neieško lengviausios išeities: „Tegu jie patys tvarkosi.“ Štai krikščionis. Man buvo taip gera jo klausytis! Veikiausiai yra daug tokių žmonių šiandien, šiuo metu, kai daugybė žmonių kenčia dėl nedarbo.

Taip pat galvoju apie padėką už gerą žinią apie draugą, giminaitį, kolegą: „Dėkoju, Viešpatie, už šį gražų dalyką!“ – tai taip pat yra malda už kitus! Dėkoti Viešpačiui, kai gerai sekasi. Kartais, pasak apaštalo Pauliaus, „Mes juk nežinome, ko turėtume deramai melsti, todėl pati Dvasia užtaria mus neišsakomais maldavimais“ (*Rom 8, 26*). Tai Dvasia meldžiasi mumyse. Atverkime savo širdį, kad Šventoji Dvasia iširtų giliai mūsų viduje glūdinčius troškimus, idant juos nuskaistintų ir leistų įgyvendinti. Bet koku atveju melskimės už save ir už kitus, kad įvyktų Dievo valia kaip „Tėve mūsų“ maldoje; nes Jo valia yra tikrai didžiausias gėris, mūsų niekada neapleidžiančio Tėvo gėris: melstis ir leisti Šventajai Dvasiai melstis mumyse. O tai ir yra gražu gyvenime: melskis dėkodamas, garbindamas Dievą, ko nors prašydamas, verkdamas užklupus sunkumams, kaip tas žmogus. Bet širdis tegu visuomet išlieka atvira Dvasiai, kad ji melstųsi mumyse ir už mus.

Baigdami katechezes apie gailestingumą išsipareigojime melstis vieni už kitus, kad gailestingumo darbai kūnui bei sielai vis labiau taptų mūsų gyvenimo stiliumi. Kaip minėjau pradžioje, katechezės tuo baigiamos. Peržvelgėme 14 gailestingumo darbų, tačiau gailestingumas tęsiasi ir turime jį įgyvendinti šiais keturiolika būdų. Ačiū.

Informacinis pranešimas apie garbingojo arkivyskupo Teofiliaus Matulionio (1873–1962) beatifikacijos iškilmes

2017 m. vasario 15 d.

Su džiaugsmu pranešame, kad Šventasis Tėvas Pranciškus paskyrė arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacijos – skelbimo palaimintuoju – datą. Iškilmės vyks 2017 m. birželio 25 d. Vilniuje. Apeigoms vadovauti popiežius Pranciškus siunčia Šventųjų skelbimo kongregacijos prefektą kardinolą Andželą Amatą (Angelo Amato) SDB. Tai išskirtinis istorinis įvykis, nes skelbimo palaimintuoju apeigos Lietuvoje vyks pirmą kartą.

Beatifikacija – skelbimas palaimintuoju – yra ne tik asmens dorybių pripažinimas, bet ypač ir Dievo darbų per tą asmenį atpažinimas. Juk kiekvienas palaimintasis ar šventasis savo gyvenime vadovaujasi Dievo valia, todėl jų gyvenimai mums tampa spindinčiais Evangelijos įkūnijimo konkrečiose situacijose pavyzdžiais.

O kuo skiriasi *palaimintasis* nuo *šventojo*? Atrodytų, kad *palaimintieji* mažiau šventi už *šventuosius*, tačiau taip nėra. Šie titulai reiškia paminėjimo liturgijoje laipsnį. *Palaimintieji* yra minimi liturgijoje to krašto Bažnyčioje (turima mintyje visa bažnytinė provincija), kurioje gyveno ir veikė, o šventųjų reikšmė pranoksta vietinę Bažnyčią, todėl jie minimi visuotinės Bažnyčios liturgijoje. Tad garbingojo arkivyskupo Teofiliaus skelbimas palaimintuoju yra visų pirma dovana Lietuvos žmonėms. „Garbė lietuvių tautai, kuri davė tokį didvyrį!“ – taip apie Teofilijų Matulionį 1936 m. lietuvių maldininkų grupei pasakė popiežius Pijus XI.

Bažnyčia išpažįsta *šventųjų bendravimą* ir pagerbia iškiliausius savo narius „ne vien dėl jų pavyzdžio, bet dar labiau dėl to, kad jiems rodoma broliška meilė stiprintų Dvasioje visos Bažnyčios vienybę. Mat kaip krikščioniškas žemės keleivių bendravimas mus labiau suartina su Kristumi, taip artimas ryšys su šventaisiais mus su Juo sujungia. [...] Tuo tarpu kankinius vertai mylime kaip Viešpaties mokinius ir sekėjus dėl jų ypatingo atsidavimo savo Karaliui ir Mokytojui“ (KBK, 957).

Garbingojo Teofiliaus Matulionio gyvenimas liudija drąsą ir tvirtumą, kuriais paprastas žmogus gali atsilaikyti prieš sąžinės ir religijos laisvę niekinančią sistemą. Šešiolika metų kalėjime ir ketveri – namų arešte arkivyskupui buvo skirti ne už nusikaltimus, bet iš neapykantos krikščioniškajam tikėjimui. Savo kankinyste arkivyskupas Matulionis paliudijo ištikimybę

Evangelijai ir meilę Bažnyčiai. Ją gerbdama, Bažnyčia prisimena ir pagerbia visus krikščioniško tikėjimo ir sąžinės kankinius, ateistinio komunizmo aukas, tremtinius, kurių gyvenimo auka už tikėjimą ir Tėvynės laisvę nėra taip plačiai žinoma.

Tie, kuriems teko laimėti susitikti garbingąjį Teofilijų, su juo bendrauti ar susirašinėti, žavėjosi jo užsidegimu apaštalaute ir tvirtybe nesileisti į jokių kompromisus su sąžine. Nors persekiotojai, tardytojai ir kalintojai jam siūlė laisvę, jeigu atsisakys ištikimybės Dievui ir Bažnyčiai, tai jo nesuviliojo.

Garbingojo Teofiliaus gyvenime Bažnyčia atpažino svarbiausius dalykus, kuriuos Dievas nori mums perteikti: ištikimybę Evangelijai, tarnavimą Bažnyčiai, artimo meilę ir rūpinimąsi tikėjimo skleidimu – misijomis. Suprasdamas, kad šių užduočių įgyvendinimas pranoksta žmogaus jėgas, garbingasis Teofilijus sėmėsi stiprybės maldoje. Jo iniciatyva 1940 metais Kauno Šv. Mikalojaus (seserų benediktinių) bažnyčioje buvo pradėta nuolatinė Švč. Sakramento adoracija. Malda ir pasivedimas Viešpaties valiai padėjo jam išgyventi sudėtingiausius išbandymus ir išlikti nepalaužtos dvasios iki galo liudijant, kokią jėgą trapiam žmogui suteikia krikščioniškasis tikėjimas.

Skelbimas palaimintaisiais ar šventaisiais aktualus ir džiaugsmingas ne tiek danguje esantiems asmenims, kiek žemėje keliaujančiai Dievo tautai. Prie dangiškos garbės mes nieko nepridėsime, bet turėdami Bažnyčios pripažintą palaimintąjį patys praturtėsime ir su didesniu pasitikėjimu šauksimės jo užtarimo.

Beatifikacijos iškilmės Lietuvoje vyks pirmą kartą. Tai ne tik istorinis įvykis, bet ir kvietimas drąsiai gyventi Evangeliją šiandienos iššūkių ir persekiojimų akivaizdoje. Tai – gera galimybė susitikti gyvąjį Jėzų ir tapti jo mokiniais. Nelikime nuošalyje, bet ruoškimės ir aktyviai dalyvausime!

Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriatas

Vyskupų sinodo 15-oji eilinė generalinė asamblėja

Jaunimas, tikėjimas ir pašaukimo įžvelgimas

Parengiamasis dokumentas

Pratarmė

„Aš jums tai kalbėjau, kad jumyse būtų manasis džiaugsmas ir kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų“ (Jn 15, 11) – štai Dievo planas visų laikų vyrams bei moterims ir todėl taip pat trečiojo tūkstantmečio visiems be išimties jaunuoliams bei jaunuolėms.

Skelbti Evangelijos džiaugsmą yra Viešpaties savo Bažnyčiai patikėta užduotis. Sinode apie naująją evangelizaciją ir apaštališkajame paraginiame *Evangelium gaudium* svarstyta, kaip šią užduotį atlikti šiandieniam pasaulyje; abu Sinodai apie šeimą ir posinodinis apaštališkasis paraginimas *Amoris laetitia* buvo skirti šeimos lydėjimui šio džiaugsmo link.

Toliau eidama šiuo keliu, Bažnyčia nauja sinodine kelione tema: „Jaunimas, tikėjimas ir pašaukimo įžvelgimas“ nusprendė imtis klausimo, kaip lydėti jaunimą, padedant jam atpažinti ir pilnatviškai atsiliepti į pašaukimą mylėti ir gyventi, ir sykiu pačių jaunuolių paprašyti padėti įvardyti šiandien Gerosios Naujienos skelbimo veiksmingiausius būdus. Per jaunuolius Bažnyčia gali išgirsti ir šiandien aidintį Viešpaties balsą. Kaip kadaise Samuelis (plg. 1 Sam 3, 1–21) ir Jeremijas (plg. Jer 1, 4–10), taip ir šiandien yra jaunuolių, gebančių matyti Dvasios dovanojamus mūsų laiko ženklus. Įsiklausydami į jų lūkesčius, galime įžiūrėti artėjantį rytojaus pasaulį ir kelius, kuriais žengti pašaukta Bažnyčia.

Pašaukimas mylėti kasdieniame gyvenime kiekvienam tampa konkretus per pasirinkimus, susijusius su gyvenimo būviu (santuoka, išventinamąja tarnyba, pašvęstuoju gyvenimu ir t. t.), profesija, socialinio ir politinio įsipareigojimo būdais, gyvensena, naudojimusi laiku bei pinigais ir t. t. Pačių priimamų ar priverstinių, sąmoningų ar nesąmoningų tų pasirinkimų niekas negali išvengti. Pašaukimo įžvelgimu siekiama atrasti, kaip šitai tikėjimo šviesoje galime paversti žingsniais link pilnatviško džiaugsmo, į kurį visi esame pašaukti.

Bažnyčia suvokia turinti tai, „kas yra jaunuolių jėga ir grožis, – gebėjimą džiaugtis tuo, kas prasideda, atsiduoti nesizvalgant atgal, atsinaujinti ir leistis į naujus užkariavimus“ (Vatikano II Susirinkimo žinia jauni-

mui, 1965 12 08); jos turtinga dvasinė tradicija teikia daugybę priemonių, kaip lydėti kelyje į sąžinės ir tikros laisvės brandą.

Įžvelgiant į tai, pateikiamu *Parengiamuoju dokumentu* prasideda konsultavimosi su visa Dievo tauta tarpsnis. *Dokumentas* – skirtas Katalikų Rytų Bažnyčių vyskupų sinodams ir hierarchų taryboms, vyskupų konferencijoms, Romos kurijos dikasterijoms ir vienuolių vyresniųjų sąjungai – užbaigiamas klausimynu. Be to, numatyta pasikonsultuoti su visais jaunuoliais per interneto svetainę taip pat klausiant, kokie jų lūkesčiai ir koks jų gyvenimas. Iš atsakymų į du klausimynus bus parengtas *Darbo dokumentas*, arba *Instrumentum laboris*, sudarysiantis pagrindą Sinodo tėvų diskusijoms.

Šiame Parengiamajame dokumente apmąstymai pateikiami trimis žingsniais. Iš pradžių apibendrintai nusakomi kai kurie pasaulio socialiniai ir kultūriniai procesai, kurių aplinkoje jaunuoliai auga ir priima sprendimus, ir siekiama pažvelgti į juos remiantis tikėjimu. Paskui aptariami įžvelgimo proceso, pagrindinio įrankio, kurį Bažnyčia gali pasiūlyti jaunuoliams savo pašaukimui tikėjimo šviesoje atrasti, pagrindiniai tarpsniai. Galiausiai imamasi pagrindinių jaunuolių pašaukimų pastoracijos mazgų. Tad šis dokumentas nėra užbaigtas, tai veikiau yra savotiškas žemėlapis ir juo siekiama paskatinti paiešką, kurios vaisiai išryškės tik sinodinės kelionės pabaigoje.

Mylimojo mokinio pėdomis

Kelio pradžioje įkvėpimo sumetimais siūlome evangelinį paveikslą – apaštalą Joną. Anot tradicinio ke-tvirtosios evangelijos aiškinimo, jis ir yra pavyzdinis jaunuolis, apsisprendęs sekti paskui Jėzų, ir „mokinys, kurį Jėzus mylėjo“ (Jn 13, 23; 19, 26; 21, 7).

Išvydęs ateinantį Jėzų, jis [Jonas Krikštytojas] tarė: „Štai Dievo Avinėlis!“ Išgirdę tuos žodžius, abu mokiniai nuėjo paskui Jėzų. O jis atsigręžė ir, pamatęs juos sekančius, paklausė: „Ko ieškote?“ Jie atsakė: „Rabi (tai reiškia: „Mokytojau“), kur gyveni?“ Jis tarė: „Ateikite ir pamatysite.“ Tada jiedu nuėjo, pamatė, kur jis gyvena, ir tą dieną praleido pas jį. Tai buvo apie dešimtą valandą (Jn 1, 36–39).

Ieškodami savo gyvenimo prasmės, du Jono Krikštytojo mokiniai išgirsta skvarbų Jėzaus klausimą: „Ko ieškote?“ Jiems atsakius: „Rabi (tai reiškia: „Mokytojau“), kur gyveni?“, Jėzus juos pakviečia: „Ateikite ir pamatysite“ (eil. 38–39). Jėzus juos pašaukia į vidinę kelionę ir sykiu būti pasirengusius konkrečiai pajudėti gerai

nežinant, kur tai juos nuves. Tai – įsimintinas susitikimas, toks, kad net atsimenama tiksli valanda (eil. 39).

Išdrįsę ateiti ir pamatyti, mokiniai patiria ištikimą Kristaus draugystę ir gali drauge su Juo gyventi kasdien, susimąstydami ir įkvepiami Jo žodžių, nustebinami ir sujaudinami jo veiksmy.

Ypač Jonas bus pašauktas būti Mokytojo kančios ir prisikėlimo liudytoju. Per Paskutinę vakarienę (plg. *Jn* 13, 21–29) jo artumas Jėzui paskatins jį priglauti galvą prie Jo krūtinės ir patikėti save Jo žodžiui. Vesdamas Simoną Petrą į vyriausiojo kunigo namus, jis išgyvens išbandymo ir vienatvės naktį (plg. *Jn* 18, 13–27). Prie kryžiaus dalysis su jam patikėtos Motinos didžiuliu skausmu ir prisiims atsakomybę rūpintis ja (plg. *Jn* 19, 25–27). Velykų rytą drauge su Petru kupinas vilties strimgalviais lėks prie tuščio kapo (plg. *Jn* 20, 1–10). Galop per nepaprastą žūklę Tiberiados ežere (plg. *Jn* 21, 1–14) jis atpažins Prisikėlusįjį ir liudys jį bendruomenei.

Jono paveikslas gali mums padėti pašaukimo patirtį suvokti kaip laipsnišką vidinio išvelgimo ir brendimo tikėjimu procesą, įgalinantį mus atrasti meilės džiaugsmą ir gyvenimo pilnatvę save dovanojant ir dalyvaujant Gerosios Naujienos skelbime.

I. JAUNUOLIAI ŠIANDIENIAME PASAULYJE

Šiame skyriuje pateikiama ne išsami visuomenės ir jaunimo pasaulio analizė, bet tik keli socialinės aplinkos tyrimų rezultatai, naudingi imantis pašaukimo išvelgimo temas ir padedantys „konkretų pagrindą tolesniam etiniam ir dvasiniam keliui“ (*Laudato si'*, 15).

Pasauliniu lygmeniu apmestas vaizdas konkretizuotinas atsižvelgiant į kiekvieno regiono savitas aplinkybes, mat ir vyraujant dabartinėms globalinėms tendencijoms, skirtumai tarp įvairių planetos teritorijų išlieka reikšmingi. Daugeliu atžvilgiu teisinga teigti, kad egzistuoja ne vienas, bet daug jaunimo pasaulių. Tarp daugelio skirtumų kai kurie yra ypač ryškūs. Pirmutinis yra demografinės dinamikos poveikis: yra šalių, kur gimstamumas didelis, kur jaunimas sudaro reikšmingą ir didėjančią gyventojų dalį, ir šalių, kuriose jų demografinis svoris menksta. Antras skirtumas sąlygotas istorijos: senos krikščioniškosios tradicijos šalys ir žemynai, kuriuose kultūra yra neprarastinos atminties nešėja, skiriasi nuo kitokias religines tradicijas turinčių šalių bei žemynų kultūros, kur krikščionybė dažnai nesena ir krikščionys yra mažuma. Galiausiai neužmirštinas vyriškosios ir moteriškosios lyties skirtumas: viena vertus, tai lemia skirtingą jautrumą, kita vertus, yra viešpatavimo, atmetimo ir diskrimina-

cijos formų, kurių visoms visuomenėms privalu atsi-kratyti, šaltinis.

Tolesniuose puslapiuose sąvoka „jaunuoliai“ reikš 16–29 metų žmones, neužmirštant, jog ją taikant atsižvelgtina į vietines aplinkybes. Kad ir kaip būtų, pravartu atminti, jog jaunystė pirmiausia identifikuotina ne su kokia nors apibrėžta žmonių kategorija, bet yra gyvenimo tarpsnis, kurį kiekviena karta aiškina unikaliai ir nepakartojamai.

1. Sparčiai kintantis pasaulis

Pagrindinis dabarties visuomenės bei kultūrų bruožas yra permainų ir pervartų sparta (plg. *Laudato si'*, 18). Padidėjusio sudėtingumo ir sparčios kaitos derinys lemia, kad esame tokioje ir neapibrėžtoje aplinkoje, neturinčioje pavyzdžio praeityje: šis faktas iš pradžių konstatuotinas nesistengiant aprioriškai įvertinti, kas tai – problema ar galimybė. Tokia situacija verčia žvelgti į visumą ir įgyti gebėjimą planuoti ilgam laikui į priekį, dėmesį skiriant tvarumui ir šiandienų sprendimų padariniams tolimoje ateityje ir tolimose vietose.

Augantis netikrumas neigiamai atsiliepia pažeidžiamumui, t. y. socialinio negalavimo ir ekonominio sunkumo deriniui, taip pat plačių visuomenės sluoksnių jaučiamam nesaugumui. Kalbant apie darbo pasaulį, minėtini nedarbo, didėjančio darbo santykių lankstumo ir pirmiausia nepilnamečių išnaudojimo reiškiniai arba politinių, ekonominių, socialinių ir net ekologinių priežasčių, paaiškinančių eksponentiškai gausėjanti pabėgėlių ir migrantų skaičių, sampyna. Palyginti su nedaugeliu privilegijuotųjų, galinčių naudotis globalizacijos procesų siūlomomis galimybėmis, daugelis gyvena nuolat patirdami pažeidžiamumo bei netikrumo situacijas, darančias įtaką jų gyvenimo keliams ir apsisprendimams.

Globaliniu lygmeniu šiuolaikinis pasaulis paženklintas „mokslinės“ kultūros. Joje dažnai vyrauja technika ir jos žadamos begalinės galimybės, tačiau sykiu, regis, „gausėja įvairiausio liūdesio ir vienatvės, į kuriuos įpuola ir daug jaunuolių“ (*Misericordia et misera*, 3). Kaip mokoma enciklikoje *Laudato si'*, technokratinės paradigmos ir mėšlungiškos trumpalaikio pelno paieškos sampyna gimdo išmetimo kultūrą, kuri išstumia į paribį milijonus žmonių, tarp jų daug jaunuolių, ir skatina beatodairišką gamtinių išteklių naudojimą bei aplinkos niokojimą, keliantį grėsmę artimiausių kartų ateičiai (plg. 20–22).

Neužmirština ir tai, kad daugelis visuomenių tampa vis multikultūriškesnės ir multireligiškesnės. Pirmiausia

tradiškesnių religijų bendrabūvis yra ir iššūkis, ir galimybė: gali daugiau rasti dezorientacijos ir reliatyvizmo pagundų, tačiau sykiu didėja vaisingo susitikimo ir abipusio praturtinimo galimybė. Žvelgiant tikėjimo akimis, šitai atrodo kaip mūsų laikų ženklas, reikalaujantis puoselėti įsiklausymo, pagarbos ir dialogo kultūrą.

2. Nujos kartos

Šiandien jaunimas savo jaunystės tarpsnį išgyvena kitaip nei jų tėvų ir auklėtojų kartos. Sulig ekonominėmis ir socialinėmis permainomis kinta ne tik saitų sistema ir galimybės, bet ir troškimai, poreikiai, jautrybės, santykio su kitais būdas. Be to, nors, žvelgiant iš tam tikro taško, ir yra tiesa, kad sulig globalizacija jaunuoliai visame pasaulyje darosi vis homogeniškesni, vietiniuose kontekstuose vis dėlto išlieka savitos kultūrinės bei institucinės ypatybės, darančios įtaką socializacijos ir tapatybės statydinimo procesui.

Jaunimui ypač iškilęs multikultūriškumo iššūkis, priešais akis turint, pavyzdžiui, „antrosios kartos“ (tai yra jaunuolių, kurie dėl migracijos užaugo skirtingoje nei jų tėvų visuomenėje bei kultūroje) ypatybes ar mišrių (etniniu, kultūriniu ir/arba religiniu požiūriu) šeimų vaikus.

Daug kur pasaulyje jaunuoliams tenka patirti itin nuožmias sąlygas, kuriomis ypač sunku atverti erdvę autentiškiems gyvenimo apsisprendimams, nes stokojama minimalių galimybių įgyvendinti laisvę. Pagalvokime apie jaunuolius skurdo ir išstūmimo situacijose; tuos, kurie auga be tėvų ar šeimos arba neturi galimybės lankyti mokyklos; daugelyje periferijų gyvenančius gatvės vaikus ir paauglius; jaunuolius bedarbius, pabėgėlius ir migrantus; išnaudojimo ir vergijos aukas; į nusikalstamas gaujas ar nereguliarus karinius dalinius įtraukiamus vaikus ir paauglius; mergaites ir paaugles, verčiamas tekėti prieš savo valią. Per daug pasaulyje yra tų, kurie iš vaikystės tiesiai pereina į suaugusiojo amžių ir turi perimti atsakomybės našta, dėl kurios negalėjo apsispręsti. Dažnai mergaitėms, paauglėms ir jaunuolėms tenka patirti sunkumų, kurie pranaksta jų bendraamžių sunkumus.

Tarptautiniu lygmeniu atliktos studijos leidžia įvardyti kai kuriuos mūsų laikų jaunuoliams būdingus bruožus.

Priklausymas ir dalyvavimas

Jaunuoliai nelaiko savęs skriaudžiama kategorija ar gintina socialine grupe ir, vadinasi, pasyviais pastoracinių programų ar politinių sprendimų adresatais. Nemažai iš jų norėtų aktyviai dalyvauti dabarties kaitos procesuose. Tai patvirtina įsitraukimas ir naujoviškas

veikimas baziniu lygmeniu, kur jaunuoliai yra pagrindiniai, jei ne vieninteliai, veikėjai.

Pasirengimas dalyvauti ir bendradarbiauti konkrečiuose veiksmuose, kai kiekvieno asmeninis indėlis yra dingstis tapatybei pripažinti, eina ranka rankon su abejingumu aplinkai, kurioje jaunuoliai mano, pagrįstai ar nepagrįstai, nerandą erdvės ar negauną paskatų; tai gali sąlygoti nuovargį arba atsisakymą trokšti, svajoti ir planuoti, kaip liudija paplitęs NEET (*not in education, employment or training*, tai yra nestudijuojančių, nedirbančių ir profesijos nesimokančių jaunuolių) reiškinys. Neatitikimą tarp pasyvių bei pasitikėjimo savimi stokojančių ir veiklių bei gyvumu trykstančių jaunuolių lemia galimybės, konkrečiai siūlomos kiekvienam visuomenėje ir šeimoje, kurioje augama, ir prasmės, santykio ir vertės patirtis, įgyta iki jaunystės amžiaus. Be to, pasitikėjimo savimi ir savo galimybėmis stygius gali reikštis ne tik neveiklumu, bet ir perdėtu rūpinimusi savo įvaizdžiu ir lanksčiu taikymusi prie to meto madų.

Asmeniniai ir instituciniai orientyrai

Įvairūs tyrimai rodo, kad jaunuoliams reikia artimų, patikimų, nuoseklių ir sąžiningų asmenų, taip pat vietų ir progų savo gebėjimui bendrauti su kitais (ir suaugusiaisiais, ir bendraamžiais) išbandyti ir susidurti su emocių dinamika. Jie ieško asmenų, gebančių darniai reikštis ir suteikti paspirtį, padrašinti bei padėti pažinti savo ribas neperšant vertinimo.

Šiuo atžvilgiu tėvų ir šeimos vaidmuo išlieka esminis, nors kartais ir problemiškas. Brandesnės kartos dažnai linkusios nuvertinti jaunuolių potencines galimybes, išryškinti trapumą ir sunkiai suvokia jų poreikius. Tėvai ir auklėtojai gali priešais akis turėti ir savo klaidas bei tai, ko nenorėtų sulaukti iš jaunuolių, tačiau dažnai jiems neaišku, kaip jie galėtų jiems padėti nukreipti žvilgsnį į ateitį. Dvi dažniausios reakcijos – atsisakymas pareikšti savo nuomonę ir savo sprendimų primetimas. Nusišalinantys arba perdėm besirūpinantys tėvai savo vaikus silpnina ir linksta nuvertinti pavojus arba perdėm bijo suklysti.

Tačiau jaunuoliai ne tik ieško suaugusių asmenų, bet ir labai trokšta atviro bendravimo su panašiais į save. Šiuo atžvilgiu egzistuoja didelis progų laisvai bendrauti, reikšti emocijas, neformaliai mokytis, be spaudimo ir nejaučiant baimės išbandyti vaidmenis ir gebėjimus poreikis.

Tendencingai atsargūs tam, kas nepriklauso asmeniniams santykiams, jaunuoliai dažnai išsiugdo nepasitikėjimą, abejingumą ar pasipiktinimą institucijų

atžvilgiu. Šitai apima ne tik politiką, bet ir ugdomas institucijas bei Bažnyčią jos instituciniu aspektu. Jie nori, kad ji būtų arčiau žmonių, daugiau dėmesio skirtų socialinėms problemoms, bet nelaiko savaime suprantamu dalyku, kad šitaip dabar ir yra.

Visa tai rutuliojasi aplinkoje, kur konfesinė priklausomybė ir religinė praktika vis labiau tampa mažumos bruožais. Jaunuoliai nestoja „prieš“ Dievą, bet mokosi gyventi „be“ Dievo, koks jis pateikiamas Evangelijos, ir „be“ Bažnyčios, patikėdami save alternatyvioms ir menkai institucionalizuotoms religiško ir dvasingumo formoms, arba bėga į sektas ar ieško religinių potyrių, glaudžiai susijusių su tapatybės matrica. Daug kur Bažnyčios buvimo kapiliariškumas menksta, todėl vis sunkiau su ja susitikti, o vyraujanti kultūra – jos pačios tradicijos elementai ar vietinės vartotojiškos ir individualistinės globalizacijos apraiškos – dažnai prieštarauja Evangelijos vertybėms.

(Hiper) įtinklintos kartos

Jaunosios kartoms šiandien būdingas ryšys su šiuolaikinėmis komunikavimo technologijomis ir su tai, kas paprastai vadinama „virtualiu pasauliu“. Tačiau tas pasaulis turi labai realų poveikį. Jis teikia prieigą prie galimybių, kurių ankstesnės kartos neturėjo, ir sykiu dažnai kelia grėsmių. Vis dėlto labai svarbu išryškinti, kaip technologijos tarpininkaujamų santykių patirtis struktūruoja pasaulio, tikrovės ir tarpasmeninių santykių supratimą. Pastoracija pašaukta į tai atsižvelgti ir plėtoti atitinkamą kultūrą.

3. Jaunuoliai ir sprendimai

Apibūdintoje takioje ir kintančioje aplinkoje perėjimas į suaugusiojo gyvenimą ir tapatybės statybinimas reikalauja vis „apmąstomesnio“ kelio. Žmonės priversti prisitaikyti prie savo gyvenimo vingių ir nepaliaujamai vis iš naujo apsispręsti. Be to, drauge su Vakarų kultūra plinta laisvės kaip galimybės rinktis vis naujas galimybes supratimas. Atsisakoma manyti, kad gyvenimo asmeninio kelio statybinimas reiškia atsižadėjimą ateityje žengti skirtingais keliais: „Šiandien renkuosi šitai, o rytoj matysim.“ Asmeninių santykių srityje ir darbo pasaulyje priešais akis stovi ne galutiniai apsisprendimai, bet visada atšaukti galimi pasirinkimai.

Tokiame kontekste seni požiūriai nebefunkcionuoja, ir ankstesnių kartų perduota patirtis greitai tampa atgyvenusia. Autentiškos galimybės ir klatingos grėsmės susipina į nelengvai išpainiojamą raizginį. Kad sprendimų priėmimo mechanizmai neužsiblokuotų ir nekiltų situacija, kai iš baimės suklysti veikiausi

duodama, užuot ją kreipus tam tikra linkme, reikalingi tinkami kultūriniai, socialiniai ir dvasiniai įrankiai. Į tai dėmesį atkreipė popiežius Pranciškus: „Kaip pažadinti didingus ir drąsius apsisprendimus, dvasios platumą, širdies užsidegimą, kad galėtume imtis pedagoginių ir emocinių iššūkių? Kartoju jau dažnai sakyta žodį: rizikuoti! Rizikuoti. Kas nerizikuoja, tas nežengia į priekį. O jei suklysiu? Garbė Viešpačiui. Dar labiau suklysi, stovėdamas vietoje“ (Kalba Nazareto viloje, 2016 06 18).

Ieškant būdų, galinčių sužadinti drąsą ir uždegti širdį, negalima nepaminėti, kad Jėzus ir jo skelbiama Geroji Naujiena ir toliau žavi daugybę jaunuolių.

Jaunuoliams priimti sprendimus trukdo sunkumai dėl netikrumo: tai susiję su sunkumais susirasti darbą arba dramatišku jo stygiumi; kliūtimis susikurti ekonominį savarankiškumą; negalėjimu stabiliai žengti savo profesiniu keliu. Jaunoms moterims šias kliūtis paprastai dar sunkiau įveikti.

Šeimos ekonominiai ir socialiniai sunkumai, tai, kaip jaunuoliai perima kai kuriuos šiuolaikinės kultūros bruožus, ir naujų technologijų poveikis reikalauja didesnio gebėjimo platesniu mastu atsiliepti į auklėjamuosius iššūkius: tokio auklėjimo poreikį Benediktas XVI pabrėžė Laiške Romos miestui ir vyskupijai dėl auklėjimo būtinybės (2008 01 21). Globaliniu lygmeniu būtina taip pat atsižvelgti į šalių nelygybę ir jos poveikį jaunuolių įtraukties galimybėms įvairiose visuomenėse. Atskirti taip pat gali sukelti kultūriniai ir religiniai veiksniai, turint priešais akis, pavyzdžiui, lyčių skirtumą arba etninių ar religinių mažumų diskriminaciją. Šitai net gali priversti veiklesnius jaunuolius emigruoti.

Tokioje aplinkoje ypač svarbu skatinti asmeninius gebėjimus tarnauti solidžiam bendrojo augimo projektui. Jaunuoliai vertina galimybę dalyvauti konkrečiuose projektuose, kuriuose gali išmatuoti savo gebėjimą siekti rezultatų, jungtis su veikla, kuria siekiama pagerinti gyvenamąją aplinką, bei galimybėmis praktikoje įgyti ir patobulinti savo kompetencijas, praversiančias gyvenime ir darbe.

Socialinėmis naujovėmis išreiškiama pozityvi veikla, keičianti naujosios kartos būvį: iš pralaimėtojų, ieškančių apsaugos nuo kaitos grėsmių, jie tampa naujas galimybes kurti gebančiais kaitos subjektais. Reikšminga, kad būtent jaunuoliai – dažnai užsklendžiami į pasyvumo bei nepatyrimo stereotipą – siūlo ir praktikoje alternatyvas, rodančias, koks galėtų būti pasaulis ar Bažnyčia. Jei norime, kad visuomenėje ar krikščioniškojoje bendruomenėje atsirastų kas nors nauja, turime

palikti erdvės naujų žmonių veiklai. Kitaip tariant, norint planuoti ateitį vadovaujantis tvarumo principais, būtina leisti naujoms kartoms išbandyti naują plėtotės modelį. Šitai ypač problemiška šalyse ir instituciniuose kontekstuose, kur atsakingus postus užimančiųjų amžius yra didelis, o kartų kaitos procesas sulėtėjęs.

II. TIKĖJIMAS, IŽVELGIMAS, PAŠAUKIMAS

Šio sinodinio proceso metu Bažnyčia nori pakartoti savo troškimą sutikti, lydėti visus be išimties jaunuolius ir jais rūpintis. Nei galime, nei norime palikti jų vienatvei ir atskirčiai, kurioms juos išstato pasaulis. Kad jų gyvenimas būtų gera patirtis, kad jie nepasuktų smurto ar mirties keliu, kad nusivylimas neįkalintų jų susvetimėjime – visa tai negali nerūpėti tam, kuris gimė gyventi bei tikėti ir suvokia gavęs didelę dovaną.

Būtent šios dovanos galia žinome, kad ateiti į pasaulį reiškia sutikti gero gyvenimo pažadą, o pradinė patirtis, jog esi priimtas ir saugus, kiekvienam įspaudžia pasitikėjimą, kad nesi paliktas beprasmybei ir mirties tamsai, ir viltį, jog savo nepakartojamumą galėsi išreikšti keliaudamas pilnatviško gyvenimo link.

Rytų Bažnyčios išmintis padeda mums atrasti, kad šis pasitikėjimas šaknijasi „trijų gimimų“ patirtyje: tai – prigimtinis vyro ar moters gimimas pasaulyje, gebančiame priimti bei palaikyti gyvybę; gimimas per krikštą, „kai kas nors Dievo malone tampa Dievo vaiku“; ir trečias gimimas, kai pereinama „iš kūninio gyvenimo į dvasinį“, atsiveriant brandžiam naudojimuisi laisve (plg. Filokseno Magubiečio, V a. sirų vyskupo, kalbos, 9).

Siūlyti kitiems dovaną, kurią patys esame gavę, reiškia lydėti juos šiame kelyje padedant kovoti su savo silpnybėmis bei gyvenimo sunkumais, tačiau pirmiausia palaikant laisvę, kuri dar tik bręsta. Atsižvelgiant į visa tai Bažnyčia, pradėdant nuo jos ganytojų, skatinama įsitraukti į diskusiją ir iš naujo atrasti savo sergėjimo pašaukimą, kaip savo pontifikato pradžioje priminė popiežius Pranciškus: „Rūpinimasis, sergėjimas reikalauja gerumo, reikalauja, kad tai būtų daroma švelniai. Evangelijoje Juozapas pasirodo kaip tvirtas, narsus, darbštus vyras, tačiau viduje labai švelnus, ir tas švelnumas nėra silpnojo dorybė, ne, priešingai: jis liudija dvasios tvirtumą ir gebėjimą rodyti dėmesį, atjausti, tikrai atsiverti kitiems, mylėti“ (Pamokslas per inauguracijos šv. Mišias, 2013 03 19).

Šiuo atžvilgiu čia dabar pateiksime kelias mintis apie jaunuolių lydėjimą, kuris grindžiamas tikėjimu įsiklausant į Bažnyčios tradiciją ir aiškiai siekiant padėti išvelgti pašaukimą ir priimti pamatinius savo gyvenimo

sprendimus suvokiant, jog kai kurie iš jų yra neatšaukiami.

1. Tikėjimas ir pašaukimas

Pašaukimo išvelgimo šaltinis yra tikėjimas, kaip buvimas Jėzaus regėsenos dalininku (plg. *Lumen fidei*, 18), nes teikia pagrindinį turinį, savitas formuluotes, nepakartojamą stilių ir atitinkamą pedagogiką. Norint šią malonės dovaną priimti džiugiai ir noriai, būtina ją padaryti vaisingą konkrečiais ir nuosekliais gyvenimo apsisprendimais.

„Ne jūs mane išsirinkote, bet aš jus išsirinkau ir paskyriau, kad eitumėte, duotumėte vaisių ir jūsų vaisiai išliktų, – kad ko tik prašytumėte Tėvą mano vardu, jis visa jums duotų. Aš jums tai įsakau: vienam kitą mylėti“ (*Jn* 15, 16–17). Pašaukimas į meilės džiaugsmą yra pamatinis kvietimas, Dievo įdedamas į kiekvieno jaunuolio širdį, kad jo gyvenimas būtų vaisingas, o tikėjimas drauge yra dovana iš aukštybių ir atsakas į tai, kad esi išsirinktas ir mylimas.

Tikėjimas „nėra nedrausių žmonių priebėga, priešingai, jis gyvenimą išplečia, įgalina atrasti didį pašaukimą, pašaukimą mylėti, ir laiduoja, kad ta meilė patikima, verta, kad jai save patikėtum, nes jos pagrindas – Dievo ištikimybė, tvirtesnė už visas mano silpnybes“ (*Lumen fidei*, 53). Tas tikėjimas „tampa šviesa, apšviečiančia visus socialinius santykius“, ir prisideda prie „visuotinės žmonių brolystės“ tarp visų laikų vyrų ir moterų statydinimo (ten pat, 54).

Biblijoje pateikta daug pasakojimų apie jaunuolių pašaukimą ir atsaką. Tikėjimo šviesoje jie laipsniškai vis aiškiau suvokia aistringos meilės planą, Dievo sumanytą kiekvienam. To Dievas norėjo kiekvienu savo veiksmu sukurdamas pasaulį kaip „gerą“ vietą, gebančią priimti gyvybę ir teikiančią erdvę santykiams, kuriais galima pasitikėti.

Tikėti reiškia įsiklausyti į Dvasią ir visu protu bei visais jausmais įsitraukti į dialogą su Žodžiu, kuris yra kelias, tiesa ir gyvenimas (plg. *Jn* 14, 6), mokytis juo pasitikėti konkrečioje kasdienybėje, akimirkomis, kai artinasi kryžius ir kai prisikėlimo ženklų akivaizdoje išgyvenamas džiaugsmas – taip, kaip darė „mylimasis mokinys“. Šis iššūkis kyla ir visai krikščionių bendruomenei, ir pavieniui tikinčiajam.

Tokio dialogo erdvė yra sąžinė. Pasak Vatikano II Susirinkimo, ji yra „slapčiausias žmogaus branduolys ir šventovė, kurioje jis esti vienas su Dievu, kalbančiu jo viduje“ (*Gaudium et spes*, 16). Todėl sąžinė yra nepažeistina

erdvė, kurioje kviečiama priimti pažadą. Atpažinti Dvasios balsą tarp kitų šauksmų ir nuspręsti, kaip atsakyti, yra kiekvieno užduotis: kiti gali tik lydėti ir padrašinti, tačiau ne pakeisti.

Gyvenimas ir istorija mus moko, kad ne visada lengva atpažinti konkrečią džiaugsmo, į kurį mus kviečia ir kurio trokštame, formą, juolab šiandienėje kaitos ir paplitusio netikrumo aplinkoje. Kitais kartais žmogui gali tekti skaitytis su nusivylimu ar kitų prisirišimų, sulaikančių nuo kelionės į pilnatvę, galia: šitai yra daugelio patirtis, pavyzdžiui, ir to jaunuolio, kuris turėjo per daug turtų, kad laisvai atsilieptų į Jėzaus kvietimą, ir todėl nuėjo šalin liūdnas, o ne kupinas džiaugsmo (plg. *Mt 10, 17–22*). Žmogaus laisvė, nors visada apvalytina ir išlaisvintina, niekada iki galo nepraranda pamatinio gebėjimo atpažinti ir daryti gera: „Žmonės, gebantys nusmukti iki žemiausios ribos, nepaisydami bet kokios jiems daromos psichologinės bei socialinės įtakos, taip pat gali save įveikti, apsigręžti, apsispręsti gėrio naudai ir atgimti“ (*Laudato si', 205*).

2. Įžvelgimo dovana

Įžvelgimas ugdomas priimant sprendimus ir suteikiant savo veiksmams kryptį netikrumo paženklintose situacijose ir jaučiant priešingas vidines paskatas. Įžvelgimas [atpažinimas] yra klasikinė Bažnyčios tradicijos sąvoka, tinkanti daugeliui situacijų. Egzistuoja laiko ženklų įžvelgimas, kuriuo siekiama atpažinti Dvasios buvimą ir veikimą istorijoje; moralinis įžvelgimas, skiriantis gera ir bloga; dvasinis įžvelgimas, kuriuo atpažįstamos atmestinos pagundos, trukdančios žengti pilnatviško gyvenimo link vedančiu keliu. Šios įvairios prieigos akivaizdžiai viena su kita susipynusios ir jų niekada neįmanoma vienos nuo kitos iki galo perskirti.

Atsižvelgiant į tai, čia bus kalbama apie pašaukimo įžvelgimą, t. y. procesą, per kurį asmuo, puoselėdamas dialogą su Viešpačiu, išiklausydamas į Dvasios balsą bei remdamasis savo gyvenimo būviu, priima pamatinis sprendimus. Kiekvienam kyla klausimas, kaip nepraleisti galimybės realizuoti save visų vyrų ir moterų atžvilgiu. Tikinčiajam šis klausimas dar intensyvesnis ir svarbesnis. Kaip gyventi Evangelijos gerą naujieną ir atsiliepti į pašaukimą, Viešpaties skirtą visiems, kuriuos jis sutinka, – per santuoką, per išventinamąją tarnybą, per pašvęstąjį gyvenimą? Ir kurioje srityje vaisingai panaudoti savo talentus – profesiniame gyvenime, savanorystėje, tarnystėje mažiausiesiems, politikoje?

Dvasia kalba ir veikia per kiekvieno gyvenimo įvykius, tačiau patys įvykiai, kaip tokie, nebylūs arba dviprasmiški: juos galima įvairiškai aiškinti. Norint išžiūrėti jų

reikšmę priimant sprendimą, būtina įžvelgimo kelionė. Trys žodžiai, kuriais ji nusakomas *Evangelii gaudium* – atpažinti, aiškinti ir pasirinkti, – gali mums padėti nustatyti maršrutą, tinkamą ir pavieniams asmenims, ir grupėms bei bendruomenėms, suvokiant, kad praktikoje ribos tarp skirtingų stadijų niekad nėra tokios aiškios.

Atpažinti

Atpažinimas pirmiausia susijęs su poveikiu, kurį mano vidui daro gyvenimo įvykiai, sutinkami žmonės, išgirstami ar perskaitomi žodžiai: „troškimų, jausmų, emocijų“ (*Amoris laetitia, 143*) įvairovė, paženklinta labai skirtingų atspalvių – liūdnumo, tamsumo, pilnatvės, baimės, tuštumos jausmo, švelnumo, pykčio, vilties, drungnumo ir t. t. Jaučiuosi traukiamas įvairiomis kryptimis, kai nė viena iš jų neatrodo, kad ja tikrai turėčiau sukti; būna pakilimo ir nuosmukio akimirkų, kai kada tikros vidinės kovos. Norint atpažinti reikia leisti šiam emociniam turtingumui pasireikšti ir įvardyti šias aistras be vertinimo. Taip pat reikia nustatyti, kokį „skonį“ jos palieka, t. y. darną ar nedarną tarp to, ką patiriu, ir to, kas glūdi giliai mano viduje.

Šioje stadijoje didelė reikšmė tenka Dievo žodžiui: jo apmąstymas, kaip ir visa sąlyčio su asmens viduriškumu patirtis, išjudina aistras, tačiau sykiu atveria galimybę joms iškilti panyrant į pasakojamus įvykius. Atpažinimo stadija centriniams padaro asmens gebėjimą klausytis ir emocijų, nebėgant iš baimės nuo varginančios tylos. Tai – pamatinis asmens brendimo kelionės tarpsnis, ypač jaunuoliams, kurie intensyviau patiria troškimų galią, gali būti jų išgąsdinti ir atsisakyti didžiųjų žingsnių, kuriuos žengti jie jaučiasi skatinami.

Aiškinti

Neužtenka atpažinti tai, kas patirta: tai būtina paaiškinti, arba, kitaip tariant, suprasti, kam Dvasia kviečia per tai, ką kiekviename sužadina. Dažnai apsiribojame pasakojimu, ką patyrėme pabrėždami, kad „tai mane labai sužadino“. Daug sunkiau suvokti patirtų troškimų ir emocijų kilmę bei prasmę ir įvertinti, kur jie kreipia – konstruktyvia linkme ar į mus pačius.

Ši aiškinimo stadija yra labai subtili, reikalauja kantrybės, budrumo ir taip pat tam tikro mokymosi. Būtina pajėgti suprasti socialinio ir psichologinio poveikio padarinius. Reikia panaudoti savo intelektinius gebėjimus, tačiau atsispirti pagundai konstruoti abstrakčias teorijas apie tai, kas būtų gera ir gražu: ir įžvelgimo procese „tikrovė viršesnė už idėją“ (*Evangelii gaudium, 231*). Aiškinant nevalia vengti tiesaus žvilgsnio į tikrovę ir reikia pasverti realiai disponuojamas galimybes.

Norint paaiškinti troškimus ir vidinius judesius, būtina Dievo žodžio šviesoje sąžiningai pažvelgti į moralinius krikščioniškojo gyvenimo reikalavimus, visada stengiantis juos pritaikyti konkrečioje gyvenimo situacijoje. Tokios pastangos skatina nesitenkinti legalistinės logikos būtinu minimumu, bet, priešingai, ieškoti būdų, kaip geriau panaudoti savo dovanas bei galimybes: todėl toks pasiūlymas jaunuoliams patrauklesnis ir labiau skatinantis.

Šis aiškinimo darbas vyksta puoselėjant vidinį dialogą su Viešpačiu, aktyvuojant visus asmens gebėjimus; patyrusio asmens pagalba klausantis Dvasios yra Bažnyčios siūloma vertinga paspirtis ir būtų neprotinga ja nepasinaudoti.

Pasirinkti

Kartą atpažinus ir paaiškinus troškimų ir aistrų pasaulį, sprendimo aktas tampa autentiškos žmogaus laisvės ir asmeninės atsakomybės veiksmu, visada susijusiu su tam tikra situacija ir, vadinasi, ribotu. Pasirinkimo tada neveikia akla jėga, būdinga paskatoms, kurioms tam tikras šiuolaikinis reliatyvizmas priskiria galutinio kriterijaus vaidmenį, įkalindamas žmogų kintamybėje. Sykiu išsilaisvinama iš išorinės ir todėl heteronominės įtaigos bei reikalaujama nuoseklaus gyvenimo.

Ilgą laiką istorijoje pamatinius gyvenimo sprendimus priimdavo ne patys tiesiogiai suinteresuotieji; kai kur pasaulyje, kaip minėta pirmame skyriuje, taip yra ir dabar. Skatinti tikrai laisvus ir atsakingus pasirinkimus, išsilaisvinant iš kitų laikų paveldo, tebėra bet kurios rimtos pašaukimų pastoracijos tikslas. Išvelgimas yra pirmutinis įrankis, leidžiantis išsaugoti nepažeistina sąžinės erdvę nesistengiant jos atstoti (plg. *Amoris laetitia*, 37).

Kad būtų patvirtintas, sprendimą privalu konkrečiai išbandyti. Pasirinkimas negali likti įkalintas viduje rizikuojant, kad liks virtualus ar bejėgis – dabartinėje kultūroje šis pavojus labai paplitęs, – bet turi pasireikšti veiksmais, virsti kūnu, duoti pradžių kelionei, rizikuojant susidurti su tikrove, išjudinta troškimų bei emocijų. Šioje stadijoje atsiranda kitų troškimų bei emocijų: jų atpažinimas ir aiškinimas leis arba patvirtinti sprendimo gerumą, arba paskatins jį peržiūrėti. Todėl svarbu „išeiti“, net ir jaučiant baimę suklysti – baimę, kuri, kaip matėme, gali tapti paralyžiuojanti.

3. Pašaukimo keliai ir užduotis

Pašaukimas išvelgiamas ne vienu taškiniu aktu, net jei ir pasakojimuose apie kiekvieną pašaukimą galima

įvardyti lemiamus akimirksnius ar susitikimus. Kaip ir visi svarbūs gyvenimo dalykai, pašaukimo išvelgimas yra ilgas laike besirutuliojantis procesas. Jo metu ir toliau būtina budriai stebėti ženklus, kuriais Viešpats patikslina ir konkretizuoja išskirtinai asmeninį ir nepakartojamą pašaukimą. Viešpats prašė Abraomo ir Saros iškelti, tačiau tik tolesniame kelyje ir ne be klaidingų žingsnių paaiškėjo, kas yra tas iš pradžių paslaptingas „kraštas, kurį tau parodysiu“ (*Pr* 1, 12). Pati Marija vis geriau suvokia savo pašaukimą apmąstydamą išgirstus žodžius ir jai nutikusius įvykius, taip pat tuos, kurių nesupranta (plg. *Lk* 2, 50–51).

Norint patikrinti priimto sprendimo faktinę kryptį, esmingai svarbus yra laikas. Kaip mokoma kiekviename Biblijos puslapyje, nėra pašaukimo, kuris nebūtų orientuotas į kokią nors užduotį, priimamą su baime ar užsidegimu.

Priimti užduotį reiškia būti pasirengusiam rizikuoti savo gyvenimu ir eiti kryžiaus keliu, sekti pėdomis Jėzaus, ryžtingai pasukusio į Jeruzalę (plg. *Lk* 9, 51) paaugoti savo gyvybės už žmoniją. Tik atsisakant atsistoti su savo poreikiais scenos viduryje, atsiveria erdvė priimti Dievo planą, kuris gali reikšti šeimą, išventinamąją tarnybą ar pašvęstąjį gyvenimą, taip pat sąžiningą profesinį gyvenimą ir nuoširdžią bendrojo gėrio paiešką. Pirmiausia ten, kur kultūra giliau paženklinta individualizmo, būtina patikrinti, kiek sprendimus lemia narcizinės savirealizacijos siekis ir kiek jie apima pasirengimą gyventi vadovaujantis dosnaus dovanojimosi logika. Todėl pašaukimo išvelgimo kelionėje labai svarbus sąlytis su skurdu, pažeidžiamumu ir nepriteklumi. Pirmiausia seminarijų ugdytojams derėtų patvirtinti ir puoselėti seminaristų pasirengimą būti persmelktiems „avių kvapu“.

4. Lydėjimas

Kaip išvelgimo pagrindą galime atrasti tris įsitikinimus, tvirtai įsiaknijusius kiekvieno žmogaus patirtyje, perskaitomoje krikščioniškosios tradicijos šviesoje. Pirmutinis yra tai, kad Dievo Dvasia kiekvieno vyro ir kiekvienos moters širdyje veikia per jausmus ir troškimus, susijusius su idėjomis, vaizdiniais ir planais. Atidžiai įsiklausydamas, žmogus gali tuos signalus paaiškinti. Antras įsitikinimas yra tai, kad žmogaus širdis dėl savo trapumo ir nuodėmės paprastai būna padalyta, nes yra traukiama įvairių ar net prieštaringų vilionių. Trečias įsitikinimas yra tai, kad gyvenimas bet kuriuo atveju verčia apsispręsti, nes neįmanoma likti amžinai neapsisprendusiam. Tad būtinos priemonės norint Viešpaties kvietimą į meilės džiaugsmą atpažinti ir nuspręsti į jį atsiliepti.

Tarp tokių priemonių dvasinė tradicija pabrėžia asmeninio lydėjimo svarbą. Norint lydėti kitą asmenį, neužtenka išstudijuoti išvelgimo teoriją; būtina pačiam mokėti aiškinti širdies judesius siekiant atpažinti Dvasios, kurios balsas kiekvienam kalba nepakartojamai, veikimą. Asmeninis lydėjimas reikalauja nuolatos tobulinti savo jautrumą Dvasios balsui ir skatina savitomis asmeninėmis aplinkybėmis atrasti išteklius bei turtus.

Palydėjimu siekiama palengvinti asmens santykių su Viešpačiu, bendromis jėgomis stengiantis pašalinti tai, kas tam trukdo. Tuo lydėjimas išvelgimo procese skiriasi nuo psichologinės pagalbos, kuri, jei atvira transcendencijai, vis dėlto irgi gali būti labai svarbi. Psichologas palaiko žmogų sunkumuose ir padeda jam suvokti savo silpnybes ir potencialias galimybes; dvasinis vadovas kreipia žmogų į Viešpatį ir rengia dirvą susitikimui su Juo (plg. *Jn 3*, 29–30).

Evangelijos tekstuose, kuriuose pasakojama apie Jėzaus susitikimus su jo meto žmonėmis, išryškunami kai kurie elementai, padedantys nusakyti idealų profilį, lydintį jaunuolį pašaukimo išvelgimo kelionėje: tai – meilės kupinas žvilgsnis (pirmųjų mokinių pašaukimas, plg. *Jn 1*, 35–51); autoritetingi žodžiai (mokymas Kafarnaumo sinagogoje, plg. *Lk 4*, 32); gebėjimas „pasidaryti artimu“ (palyginimas apie gerąjį samarietį, plg. *Lk 10*, 25–37); apsisprendimas „eiti greta“ (mokiniai iš Emauso, plg. *Lk 24*, 13–35); autentiškas liudijimas nesibaiminant prieštarauti paplitusiems prietarams (kojų mazgojimas per Paskutinę vakarienę, plg. *Jn 13*, 1–20).

Įsipareigodama lydėti jaunas kartas, Bažnyčia atsiliepia į savo pašaukimą prisidėti prie jaunuolių džiaugsmo, užuot mėginusi būti jų tikėjimo šeimininke (plg. *2 Kor 1*, 24). Tokia tarnystė galiausiai šaknijasi maldoje ir prašyme dovanoti Dvasią, kuri vestų bei apšviestų visus ir kiekvieną.

III. PASTORACIJA

Ką reiškia Bažnyčiai padėti jaunuoliams priimti kvietimą į Evangelijos džiaugsmą, ypač laikais, paženklintais netikrumo, laikinumo, nesaugumo?

Šio skyriaus tikslas – išryškinti, ką reiškia rimtai traktuoti pastoracijos ir pašaukimo išvelgimo iššūkių atsižvelgiant į subjektus, vietas ir turimas priemones. Šiuo atžvilgiu, neišleisdami iš akių skirtumų, pripažįstame abipusį jaunimo pastoracijos ir pašaukimų pastoracijos ryšį. Pateikiame ne išsamią panoramą, bet tik gaires, papildytinas remiantis kiekvienos vietinės Bažnyčios patirtimi.

1. Keliauti išvien su jaunuoliais

Norint jaunuolius lydėti, būtina atsisakyti iš anksto parengtų schemų ir susitikti su jais ten, kur jie yra, prisitaikyti prie jų laiko bei ritmo; tai taip pat reiškia atsižvelgti į jų sunkumus suvokti tikrovę, kurioje gyvena, ir priimtąjį skelbimą paversti veiksmais ir žodžiais, kasdienėmis pastangomis konstruoti savo istoriją ir daugiau ar mažiau sąmoningai ieškoti savo gyvenimo prasmės.

Kiekvieną sekmadienį krikščionys atmena mirusį ir prisikėlusį Jėzų susitinkdami su juo per Eucharistijos šventimą. Daug pakrikštytų vaikų įtraukiami į Bažnyčios tikėjimą ir žengia įkrikščioninimo keliu. Tačiau tai dar neprilygsta brandžiam apsisprendimui tikėjimo gyvenimo naudai. Norint to pasiekti būtina kelionė, kartais vedanti netikėtai ir nuo įprastinių bažnytinės bendruomenės vietų tolimais keliais. Todėl, kaip priminė popiežius Pranciškus, „pašaukimų pastoracija reiškia mokyti Jėzaus stiliaus – Jėzaus, kuris ateina į kasdienį gyvenimą, neskubėdamas sustoja ir, gailėtingai žvelgdamas į brolius, veda juos į susitikimą su Dievu Tėvu“ (Kreipimasis į pašaukimų pastoracijos tarptautinės konferencijos dalyvius, 2016 10 21). Keliaujant drauge su jaunuoliais kuriama visa krikščionių bendruomenė.

Kaip tik dėl to, kad kreipiamasi į jaunuolių laisvę, brangintinas kiekvienos bendruomenės kūrybiškumas teikiant pasiūlymus, gebančius atsižvelgti į kiekvieno savitumą ir prisidėti prie jo vystymosi. Dažnai prireiks mokyti suteikti realios erdvės naujovėms nepasiduo-dant pagundai viską įsprausti į iš anksto nustatytas schemas: pašaukimų sėkla neduos vaisių, jei liksime tiesiog užsisklendę „patogiam pastoraciniame kriterijuje taip visada daryta“, nesiryšime „drąsiai ir kūrybiškai iš naujo apmąstyti savo atitinkamos bendruomenės tikslų, struktūrų, evangelizacijos stiliaus ir metodų“ (*Evangelii gaudium*, 33). Struktūruoti šį pastoracinį stilių mums padeda trys žodžiai, Evangelijose žymintys Jėzaus susitikimo su savo meto žmonėmis būdą, – išeiti, regėti, pašaukti.

Išeiti

Pašaukimų pastoracija šiuo aspektu reiškia priimti popiežiaus Pranciškaus kvietimą išeiti, pirmiausia iš sustingimo, darančio Evangelijos džiaugsmo skelbimą mažiau įtikimą, iš schemų, į kurias žmonės jaučiasi įsprausti, ir iš buvimo Bažnyčia būdo, dėl kurio ji kartais atrodo anachronistiška. Išeiti taip pat yra vidinės laisvės nuo įprastinių reikalų bei rūpesčių, leidžiant jaunuoliams būti pagrindiniams veikėjams, ženklas. Krikščionių bendruomenė jiems atrodys juo

patrauklesnė, juo jie labiau patirs, kad jų konkretus bei savitas indėlis yra priimamas.

Regėti

Norint išeiti į jaunimo pasaulį, reikia nusiteikimo leisti laiką su jais, klausytis jų istorijų, džiaugsmų ir vilčių, liūdesio ir baimių ir visa tuo dalytis: štai šitaip įkultūrintina Evangelija ir evangelizuotina kiekviena kultūra, įskaitant jaunimo. Evangelijose pasakojant apie Jėzaus susitikimus su jo meto vyrais ir moterimis, kaip tik ir išryškinamas jo gebėjimas su jais pabūti ir susižavėjimas, išgyvenamas to, kuris sutinka jo žvilgsnį. Toks žvilgsnis būdingas kiekvienam ganytojui, pajėgiančiam neįkyriai ir neišgąsdinant išvelgti širdies gelmes. Tai – tikras išvelgimo žvilgsnis, kuriuo nesiekama užvaldyti kito sąžinės ar, remiantis savomis schemomis, iš anksto nustatyti Dievo malonės kelio.

Pašaukti

Evangelijų pasakojimuose Jėzaus meilus žvilgsnis virsta žodžiu – pašaukimu į naujybę, kurią reikia priimti, ištirti ir statydingi. Pašaukti pirmiausia reiškia sužadinti troškimą, išvesti žmogų iš to, kas jį blokuoja, arba iš patogumų, kuriuose jis būna atsipalaidavęs. Pašaukti reiškia kelti klausimus, į kuriuos nėra gatavų atsakymų. Būtent tai, o ne reikalavimas laikytis normų skatina žmones leisti į kelią ir sutikti Evangelijos džiaugsmą.

2. Subjektai

Visi jaunuoliai be išimties

Pastoracijai jaunuoliai yra subjektai, o ne objektas. Visuomenėje į juos dažnai žiūrima kaip į nenaudingus ar nepatogius: Bažnyčiai nevalia atkartoti tos nuostatos, nes visi jaunuoliai be išimties turi teisę būti lydimi.

Kiekviena bendruomenė, be to, pašaukta dėmesį pirmiausia skirti neturtingiems, marginalizuotiems ir atskirtyje esantiems jaunuoliams ir padaryti juos pagrindiniais veikėjais. Būti artimiems jaunuoliams, gyvenantiems didelio skurdo ir nepritekliaus, smurto ir karo, ligos, neįgalumo ir kančios sąlygomis, yra ypatinga Dvasios dovana, leidžianti suspindėti „išėjusios“ Bažnyčios stiliui. Pati Bažnyčia pašaukta mokytis iš jaunuolių: daug šventų jaunuolių patys šviesiai liudija visiems ir yra įkvėpimo šaltinis.

Atsakinga bendruomenė

Visa krikščionių bendruomenė turi jaustis esanti atsakinga už užduotį auklėti jaunąsias kartas, ir turime

pripažinti, jog to imasi daug krikščionių, pradedant tais, kurie darbuojasi bažnytiniame gyvenime. Pagirtinos ir pastangos tų, kurie Evangelijos Gerąją Naujieną ir džiaugsmą liudija kasdienio gyvenimo aplinkoje. Galop brangintinos galimybės jaunuoliams ištraukti į diecezinės ir parapinės bendruomenės struktūras, pradedant nuo pastoracinių tarybų, kviečiant juos prisidėti savo kūrybišku indėliu bei priimant jų idėjas, kurios kartais atrodo provokuojančios.

Visur pasaulyje yra parapijų, vienuolių kongregacijų, asociacijų, sąjūdžių ir bažnytinių įstaigų, gebančių suplanuoti ir pasiūlyti jaunuoliams tikrai reikšmingos augimo bei išvelgimo patirties. Planuojant kartais paliekama erdvė improvizacijai ir nekompetencijai: nuo tokio pavojaus apsaugotina vis rimčiau žvelgiant į užduotį, kaip reikėtų deramai, nuosekliai ir veiksmingai apgalvoti, konkretizuoti, koordinuoti ir įgyvendinti jaunimo pastoraciją. Taip pat kyla ugdytojų ypatingo ir nuolatinio rengimo poreikis.

Asmenys, į kuriuos orientuojamasi

Kiekvieno žmogaus brendimo ir pašaukimo išvelgimo kelyje esminis vaidmuo tenka pasitikėjimo vertiems suaugusiems, su kuriais užmezgami teigiami santykiai. Čia praverstų autoritetingi tikintieji, išsiskiriantys aiškia žmogiškąja tapatybe, tvirta priklausomybe Bažnyčiai, regimomis dvasinėmis savybėmis, didele pedagogine aistra ir giliu gebėjimu išvelgti. Tačiau kartais nepasirengę ir nebrandūs suaugusieji linksta elgtis savininkiškai ir manipuliatyviai, kurdami neigiamą priklausomybę, keldami didelių nepatogumų ir teikdami tikrą antiliudijimą. Visa tai gali priartėti iki piktnaudžiavimo ribos.

Kad būtų patikimų žmonių, pirmiausia būtina juos išugdyti ir palaikyti, suteikiant jiems daugiau pedagoginės kompetencijos. Tai pirmiausia galioja tiems, kuriems patikėta užduotis lydėti pašaukimų į išsventinamąjį tarnybą bei pašvęstąjį gyvenimą išvelgimo kelyje.

Tėvai ir šeima: kiekvienoje krikščionių bendruomenėje pripažįstamas nepamainomas auklėjamasis tėvų ir kitų šeimos narių vaidmuo. Šeimoje pirmiausia tėvai meile, siejančia juos su jų vaikais, kasdien išreiškia Dievo rūpinimąsi kiekvienu žmogumi. Šiuo atžvilgiu vertingos gairės, popiežiaus Pranciškaus pateiktos viename *Amoris laetitia* skyriuje (plg. 259–290).

Ganytojai: susitikimas su kunigais, gebančiais iš tiesų ištraukti į jaunimo pasaulį skiriant tam laiko bei pastangų, taip pat dosnus pašvęstųjų moterų bei vyrų liudijimas esmingai prisideda prie naujų kartų augimo.

Popiežius Pranciškus primena: „Pirmiausia kreipiuosi į Bažnyčios ganytojus, vyskopus ir kunigus: jums tenka pagrindinė atsakomybė už krikščioniškuosius bei kuniškiuosius pašaukimus ir tos užduoties negalite perleisti biurokratinei tarnybai. Jūs irgi išgyvenote susitikimą, pakeitusį jūsų gyvenimą, kai kitas kunigas – klebonas, nuodėmklausys, dvasinis vadovas – leido jums patirti Dievo meilės grožį. Lygiai taip pat ir jūs, išeidami, įsiklausydami į jaunuolius – tam reikia kantrybės! – galite padėti atpažinti jų širdies judesius ir kreipti jų žingsnius“ (Kreipimasis į pašaukimų pastoracijos tarptautinės konferencijos dalyvius, 2016 10 21).

Mokytojai ir kiti auklėtojai: daug mokytojų katalikų ištraukę į liudijimą visokio rango bei pobūdžio universitetuose ir mokyklose; darbuojasi kompetentingai ir su užsidegimu; politikoje daug tikinčiųjų mėgina būtina teisingesnės visuomenės raugu; civilinės savanorystės srityje daug kas deda pastangas dėl bendrojo gėrio ir aplinkos apsaugos; daugelis pakiliai ir dosniai ištraukę į laisvalaikio bei sporto sritį. Visi jie liudija gautus ir sąžiningai veikliai įgyvendinamus žmogiškuosius bei krikščioniškuosius pašaukimus, žadindami tų, kurie juos mato, troškimą elgtis lygiai taip pat – dosniai atsiliepti į savo pašaukimą yra pirmutinis pašaukimų pastoracijos būdas.

3. Vietos

Kasdienis gyvenimas ir socialinis įsipareigojimas

Darytis suaugusiam reiškia mokytis savarankiškai veikti sykiu ir pamatiniuose, ir kasdieniuose gyvenimo lygmenyse – įskaitant naudojimąsi laiku ir pinigais, gyvenimą ir vartojimą, studijavimą ir laisvalaikio leidimą, rengimąsi ir valgymą, emocinį gyvenimą ir lytiškumą. Šis mokymasis, į kurį jaunuoliai neišvengiamai būna įtraukti, yra proga surinkuoti savo gyvenimą bei prioritetus ir išbandyti apsisprendimo kelius, galinčius tapti išvėlgimo pratybų lauku ir sutvirtinti orientaciją svarbesnių sprendimų atžvilgiu: juo tikėjimas autentiškesnis, tuo didesnę poveikį jis daro kasdieniam gyvenimui ir priima gyvenimo iššūkius. Minėtina ir dažnai sunki ar problemiška patirtis, susijusi su darbu arba jo stygiumi: ir šitai yra proga suvokti ar pagilinti savo pašaukimą.

Vargšai, o su jais ir visa žemė, šaukia: pastangos įsiklausyti gali būti konkreti proga susitikti su Viešpačiu ir Bažnyčia bei atrasti savo pašaukimą. Kaip moko popiežius Pranciškus, bendruomeniški rūpinimosi bendraisiais namais ir vargšų gyvenimo kokybe veiksmai išreiškia save dovanojančia meile ir „gali virsti intensyvia dvasine patirtimi“ (*Laudato si'*, 232) ir, vadinasi, kelio bei pašaukimo išvėlgimo galimybe.

Ypatingos pastoracinės sritys

Bažnyčia siūlo jaunuoliams ypatingų susitikimo ir kultūrinio ugdymo, auklėjimo ir evangelizacijos, šventimo ir tarnavimo vietų, atvirai priimdama visus ir kiekvieną. Iššūkis, kylantis toms vietoms ir tiems, kurie jose veikia, yra vis labiau įgyvendinti integralaus pasiūlymų tinko kūrimo logiką ir savo veikloje laikytis „išėjimo“, „matymo“ ir „pašaukimo“ stiliaus.

– Pasauliniu lygmeniu išsiskiria Pasaulio jaunimo dienos. Be to, Vyskupų konferencijos vis labiau jaučia pareigą pasiūlyti jaunuoliams ypatingų renginių bei patirčių.

– Parapijos jaunosioms kartoms siūlo erdves, veiklą, laiką ir kelius. Sakramentinis gyvenimas teikia esmingai svarbių galimybių puoselėti gebėjimą priimti į savo gyvenimą Dievo dovaną ir kviečia veikliai dalyvauti bažnytinėje misijoje. Dėmesingumo jaunimo pasauliui ženklas yra jaunimo centrai ir oratorijos.

– Dar vienas Bažnyčios buvimo tarp jaunuolių įrankis yra katalikiškieji universitetai ir mokyklos su savo vertinga kultūrine bei ugdomąja tarnyste.

– Dosnaus tarnavimo galimybę teikia socialinė ir savanoriška veikla; susitikimas su skurdą ir atskirtį išgyvenančiu žmogumi gali būti palanki proga augti dvasiškai ir išvėlgti pašaukimą: šiuo atžvilgiu vargšai irgi yra mokytojai, nešantys gerą naujieną, kad silpnumas yra vieta, kur patiriamas išganymas.

– Rimtų išvėlgimo kelių jaunuoliams siūlo bažnytiniai susivienijimai ir sąjungos, taip pat daugybė kitų dvasingumo erdvių jaunuoliams; misionieriavimo patirtis tampa dosnios tarnystės ir vaisingų mainų akimirkomis; daug žadantis atrodo piligrimystės kaip kelio formos bei stiliaus atradimas iš naujo; daug kur jaunuolių tikėjimą palaiko ir maitina liaudiškojo pamaldumo patirtis.

– Strateginė svarba tenka seminarijoms bei ugdymo namams. Šios įstaigos – taip pat per intensyvų bendruomeninį gyvenimą – turėtų leisti jaunuoliams patirti tai, kas juos padarytų pajėgius lydėti kitus.

Skaitmeninis pasaulis

Dėl minėtų priežasčių ypatingo paminėjimo nusipelno *new media* pasaulis, pirmiausia jaunosioms kartoms tapęs tikra gyvenimo vieta. Jis siūlo negirdėtų galimybių, pirmiausia prieigos prie informacijos ir ryšių kūrimo per atstumą atžvilgiu, tačiau sykiu kelia ir pavojų

(pavyzdžiui, kibermobingo, azartinių žaidimų, pornografijos, *chat room* klastų, ideologinio manipuliavimo ir t. t.). Net jei čia yra daug skirtumų tarp įvairių regionų, krikščioniškoji bendruomenė dar tik stengiasi įsitvirtinti šiame naujame areopage, kur tikrai turi ko pamokyti jaunimą.

4. Priemonės

Pastoracijos kalbos

Kartais į galvą ateina mintis, kad tarp bažnytinės ir jaunimo kalbos žioji sunkiai įveikiamas plyšys. Tas pat pasakytina apie vaisingą susitikimą to, kam jaunimas jautriai imlus, ir to, ką Bažnyčia siūlo biblinėje, liturginėje, meninėje, katechetinėje ir meditacinėje srityse. Svajojame apie Bažnyčią, kuri mokėtų suteikti erdvės jaunimo pasauliui bei jo kalbai, branginti ir vertinti kūrybiškumą ir talentus.

Pirmiausia pripažįstame, kad dideles auklėjimo galimybes teikia sportas. Muzikos ir kitų meninių apraiškų išraiškina kalba irgi labai tinkama lydėti jaunuolius jų augimo kelyje.

Auklėjamasis rūpestis ir evangelizacijos būdai

Jaunimo pastoracijoje, kur svarbu išjudinti procesus, o ne užkariauti erdves, pirmiausia suvokiame tarnavimo kiekvieno žmogiškajam augimui ir tai palaikančių pedagoginių bei ugdomųjų priemonių svarbą. Evangelizaciją ir auklėjimą sieja vaisingas genetinis ryšys, dabartinėje tikrovėje turintis atsižvelgti į laisvės brenimo laipsniškumą.

Kitaip nei praeityje, turime apsiprasti su artinimosi prie tikėjimo būdais, kurie yra mažiau standartizuoti ir labiau paisantys kiekvieno asmeninių ypatybių: greta tų, kurie ir toliau laikosi tradicinių įkrikščioninimo etapų, daugelis susitikimą su Viešpačiu ir tikinčiųjų bendruomenę pasiekia kitais keliais ir brandesniame amžiuje, pavyzdžiui, dėdami pastangas dėl teisingumo arba už Bažnyčios ribų sutikdami žmonių, gebančių būti įtikimais liudytojais. Bendruomenei tenka iššūkis priimti visus sekant Jėzumi, kuris mokėjo kalbėti su žydais ir samariečiais, graikų kultūros pagonimis ir okupantais romėnais, ir įžiūrėti kiekvieno giliuosius troškimus.

Tyla, kontempliacija, malda

Galiausiai ir pirmiausia jokie išvėlgimo nebus nepuoselėjant artumo Viešpačiui ir dialogo su Jo žodžiu. Vertingas metodas, mums paliktas Bažnyčios tradicijos, pirmiausia yra *lectio divina*.

Vis triukšmingesnėje visuomenėje, siūlančioje stimulų perteklių, jaunimo pašaukimų pastoracijos pagrindinis tikslas yra pasiūlyti progų pasigardžiuoti tyla bei kontempliacija ir ugdyti gebėjimą perskaityti savo patirtį bei išiklausyti į savo sąžinę.

5. Marija iš Nazareto

Kelią, kuriame Bažnyčia savęs klausia, kaip lydėti jaunuolius, kad jie priimtų pašaukimą į meilės džiaugsmą ir gyvenimo pilnatvę, patikėkime Marijai. Būtent ji, jauna moteris iš Nazareto, kiekvienu savo gyvenimo etapu priėmusi ir sergėjusi Žodį, svarstydama jį savo širdyje (plg. *Lk 2, 19*), pirmoji nuėjo šį kelią.

Kiekvienas jaunuolis Marijos gyvenime gali atrasti klausymosi būdą, tikėjimo drąsą, išvėlgimo gilumą ir atsidavimą tarnauti (plg. *Lk 1, 39–45*). Savo „mažybėje“ Juozapui pažadėtai Mergelei nebuvo lengva suprasti slėpinį Dievo valią (plg. *Lk 1, 34*). Ji irgi buvo pašaukta išeiti iš savęs bei palikti savo planus, mokyti save patikėti ir pasitikėti.

Atmindama „didžius dalykus“, kuriuos jai padarė Viešpats (plg. *Lk 1, 49*), Mergelė jaučiasi ne viena, bet pilnatviškai mylima ir palaikoma angelo ištarto *Nebijok* (plg. *Lk 1, 30*). Suvokdama, kad Dievas yra su ja, Marija atveria savo širdį: *Štai aš Viešpaties tarnaitė* ir taip pradeda Evangelijos kelią (plg. *Lk 1, 38*). Užtarimo moteris (plg. *Jn 2, 3*), Sūnaus kryžiaus papėdėje suvienyta su „mylimuoju mokiniu“, iš naujo atsiliepia į pašaukimą būti vaisinga ir žmonių istorijoje gimdyti gyvybę. Jos akyse kiekvienas jaunuolis gali atrasti išvėlgimo grožį, o jos širdyje patirti švelnų artumą, drąsą liudyti bei vykdyti misiją.

KLAUSIMYNAS

Klausimyno tikslas yra padėti institucijoms, turinčioms teisę išreikšti savąjį jaunimo pasaulio supratimą ir apmąstyti lydėjimo pašaukimų išvėlgimo kelyje patirtį. Tai daroma siekiant surinkti duomenų Darbo dokumentui, arba *Instrumentum laboris*, parengti.

Siekiant atsižvelgti į skirtingas situacijas skirtinguose žemynuose, po 15-ojo klausimo įterpti trys specifiniai klausimai, skirti kiekvienai geografinei sričiai, ir į juos turėtų atsakyti suinteresuotos institucijos.

Norint supaprastinti ir palengvinti darbą, atitinkamų institucijų prašoma apsiriboti maždaug vienu puslapiu nurodant duomenis, septyniais-aštuoniais

puslapiais – situaciją, vienu puslapiu nupasakojant kiekvieną iš trijų pasidalytinių patirčių. Jei būtina ir pageidaujama, kaip priedą ar šio dosjė papildymą galima pridurti kitų tekstų.

1. DUOMENŲ SURINKIMAS

Prašome nurodyti, jei įmanoma, duomenų šaltinius ir metus. Jei įmanoma, kaip priedą santraukos forma pridėkite kitus turimus duomenis, kurie gali būti reikšmingi norint geriau suprasti situaciją įvairiose šalyse.

– šalies/šalių gyventojų skaičius ir gimstamumo rodikliai;

– šalies/šalių jaunuolių (16–29 metų) skaičius ir procentinė dalis;

– šalies/šalių katalikų skaičius ir procentinė dalis;

– vidutinis amžius (per paskutinius penkerius metus) sudarant santuoką (atskirai nurodant vyrų ir moterų amžių), stojant į seminariją ir pradedant pašvęstąjį gyvenimą (atskirai nurodant vyrų ir moterų amžių);

– 16–29 metų amžiaus tarpsnyje kokia yra studentų, darbininkų (jei įmanoma, išskirti darbo sritis), bedarbių ir niekur nedirbančio bei nesimokančio jaunimo procentinė dalis.

2. SITUACIJOS APIBŪDINIMAS

a) Jaunuoliai, Bažnyčia ir visuomenė

Šis klausimas susijęs ir su jaunuoliais, dažnai apsilankančiais bažnytinėje aplinkoje, ir su tais, kurie nutolę nuo Bažnyčios arba yra jai svetimi.

1. Koku būdu pažįstama jaunuolių tikrovė?

2. Su kokiais pagrindiniais iššūkiais šiandien susiduria ir kokių galimybių turi jaunuoliai jūsų šalyje/šalyse?

3. Kokios jaunuolių susibūrimo formos ir vietos – institucinės ir neinstitucinės – yra populiariausios bažnytinėje aplinkoje ir kodėl?

4. Kokios jaunuolių susibūrimo formos ir vietos – institucinės ir neinstitucinės – yra populiariausios už bažnytinės aplinkos ribų ir kodėl?

5. Ko konkrečiai šiandien prašo jūsų šalies/šalių jaunuoliai iš Bažnyčios?

6. Kokios erdvės siūlomos jaunuoliams dalyvauti bažnytinės bendruomenės gyvenime?

7. Kaip ir kur jums pavyksta susitikti su jaunuoliais, nesilankančiais jūsų bažnytinėje aplinkoje?

b) Jaunimo pašaukimų pastoracija

8. Kaip į jaunuolių pašaukimų išvelgimo procesą įtraukiamos šeimos ir bendruomenės?

9. Kaip prie pašaukimų išvelgimo ugdymo prisideda mokyklos ir universitetai ar kitos ugdomosios institucijos (civilinės ir bažnytinės)?

10. Koku būdu atsižvelgiama į skaitmeninio pasaulio plėtros sąlygotą kultūrinę kaitą?

11. Kaip į įprastinę pastoracinę praktiką pavyksta įtraukti Pasaulio jaunimo dienas ar kitus nacionalinius ir tarptautinius renginius?

12. Kaip jūsų vyskupijose planuojama jaunimo pašaukimų pastoracija?

c) Lydėtojai

13. Kiek laiko ganytojai ir kiti auklėtojai skiria asmeniui dvasiniam lydėjimui ir koku būdu jį vykdo?

14. Kokios iniciatyvos bei ugdymo būdai siūlomi palydėtojams pašaukimų išvelgimo kelyje?

15. Koks asmeninis lydėjimas siūlomas seminarijose?

d) Specifiniai klausimai tam tikrai geografinėi sričiai

AFRIKA

a. Kokios jaunimo pašaukimų pastoracijos sampratos ir struktūros geriausiai atsiliepia į jūsų žemyno poreikius?

b. Kaip aiškinate „dvasinę tėvystę“ aplinkoje, kur augama be tėvo? Kokį ugdymą siūlote?

c. Kaip pavyksta perteikti jaunuoliams, kad jų reikia kuriant Bažnyčios ateitį?

AMERIKA

a. Kaip jūsų bendruomenės rūpinasi jaunuoliais, esančiais kraštutinio smurto situacijose (partizaninis karas, gaujos, kalėjimas, priklausomybė nuo narkotikų, priverstinės santuokos), ir kaip juos lydite jų gyvenimo kelyje?

b. Koks ugdymas siūlomas norint palaikyti jaunuolių įsitraukimą į socialinę-politinę sritį dėl bendrojo gėrio?

c. Kokie pastoraciniai veiksmai veiksmingiausi didelės sekuliarizacijos aplinkose siekiant toliau eiti tikėjimo keliu po įkrikščioninimo?

AZIJA IR OKEANIJA

a. Kodėl ir kaip jaunimą traukia religinė pasiūla už Bažnyčios ribų?

b. Kaip vietinės kultūros vertybes galima sujungti su krikščioniškąja pasiūla išryškinant ir liaudiškojo pamaldumo vertę?

c. Kaip pastoracijoje galima panaudoti jaunimo kalbas, pirmiausia žiniasklaidą, sportą ir muziką.

EUROPA

– Kaip, remdamiesi Europos turtinga krikščioniškąja atmintimi, padedate jaunuoliams sergėti ateitį su pasitikėjimu ir viltimi?

– Politinėje, ekonominėje ir socialinėje sistemoje, kurioje gyvena, jaunuoliai dažnai jaučiasi atstumti ir nereikalingi. Kaip įsiklausote į šį protesto potencialą siekdami paversti jį pasiūlymais ir bendradarbiavimu?

– Kokiais lygmenimis tebefunkcionuoja ryšys tarp kartų? Ir kaip jis atgaivintinas ten, kur nefunkcionuoja?

3. PASIDALYTINOS PRAKTIKOS

1. Išvardykite pagrindinius pastoracinės lydėjimo ir pašaukimų įžvelgimo praktikos tipus, taikomus jūsų aplinkoje?

2. Atrinkite tris praktikas, kurias laikote įdomiausiomis ir vertomis pasidalyti su visuotine Bažnyčia, ir išdėstykite jas pagal žemiau pateiktą schemą (kiekvienai patirčiai skirdami daugiausia po vieną puslapį).

a) *Aprašymas*: keliomis eilutėmis apibūdinkite patirtį. Kas yra pagrindiniai veikėjai? Kaip rutuliojasi veikla? Kur? Ir t. t.

b) *Analizė*: įvertinkite paprastais žodžiais patirtį, kad geriau išryškėtų ypatingi elementai: kokie tikslai? Kokios teorinės prielaidos? Kokios įdomiausios išvalgos? Kaip jos išsirutuliojo? Ir t. t.

c) *Įvertinimas*: kurie tikslai buvo pasiekti ir kurie ne? Stiprybės ir silpnybės. Kokie padariniai socialiniu, kultūriniu, bažnytiniu lygmenimis? Kodėl ir kuo patirtis yra reikšminga/ugdomoji? Ir t. t.

Nauji leidiniai

Laura Swan. Užmirštos dykumų motinos. Ankstyvosios krikščionybės moterų pamokymai, gyvenimo aprašymai ir istorijos. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2017. – 200 p.

Dykumos atsiskyriai – unikalūs ankstyvosios krikščionybės reiškinys. Askezės, maldos ir tylos pripildytas atsiskyrių gyvenimas davė postūmį kitoms vienuolystės formoms. Tarp pasitraukusiųjų į dykumą ar tų, kurie rinkdavosi atsiskyrių gyvenimą mieste, būta ir moterų.

Dykumos motinų gyvenimai atskleidžia šias moteris buvus visiškai nepriklausomas, turėjusias vidinės jėgos ir ryžto pasipriešinti kultūros suformuotiems lūkesčiams ir gyventi taip, kaip pačios pasirinko. Jos evangelizavo, katekizavo ir kūrė tikėjimo bendruomenes.

Autorė surinko po įvairius šaltinius išblaškytas dykumų motinų gyvenimo nuotrupas ir jų pamokymus. Šių moterų istorijos atskleidžia gyvenimo dykumoje kontekstą ir padeda geriau pažinti ankstyvosios krikščionybės raidą, o lakoniški pamokymai veda iš triukšmo ir sumaišties į vidinės ramybės ir gilios bendrystės su Dievu pasaulį.

GYVENIMAS – IŠBANDYMŲ KELIAS

I gavėnios sekmadienis (A)

Pr 2, 7–9; 3, 1–7; Rom 5, 12–19; Mt 4, 1–11

Vieni žmonės šėtoną mato vos ne kiekviename žingsnyje, kiti jį ignoruoja, neigia šėtono egzistenciją, visą blogį laikdami tik žmogaus rankų darbu. Tačiau šėtonas yra labai gudrus, jis pasinaudoja mūsų fizinėmis ir dvasinėmis silpnybėmis.

Kai žmogus renkasi gėrį, Dievo valios vykdymą, jo keliai veda į heroizmą, o kai atsigręžia tik į savo ego, žemėje pradeda siausti pragaras ir niekšybės. Gyvenimas susideda iš daugybės išbandymų, kurių dėka sužinome tikrąją tiesą apie save. Jonas Paulius II pirmosios kelionės į Lenkiją 1979-aisiais metu susitikęs su jaunuimu sakė: „Sutvirtinimo sakramentą gauname tik kartą, o toliau visas likęs gyvenimas yra išbandymų kelias.“

Jėzus buvo gundomas trimis dalykais – valdžia, turtais ir garbe. Šėtonas šias tris pagundas labai išradingai pritaiko mūsų konkrečioms gyvenimo situacijoms. Gudrusis gundytojas nori Kristui įsiūlyti lengvo mesianizmo mirazą: galios, prestižo ir turto pagandomis. Turėti, galėti ir pasižymėti – štai trys pagrindinės pagundos, apnikusios žmoniją jau tūkstančius metų. Tai nepasotinamas troškulys – pinigų, valdžios ir garbės geismas. Lengvą gyvenimą, lengvą pasipelnimą šėtonas siūlo kaip išsivadavimą iš visų apribojimų. Meskis amoralumo bedugnėn, užuot atkakliai kopęs į dvasingumo viršūnes. Meskis apačion ir turėsi būrį pataikautojų. Tai nieko nekainuos, tačiau už tai tu gausi paramą ir aplodismentus.

Paversk viską duona: pažiūras, idealus, įsitikinimus paduok už sotų pilvą. Savo garbę, moralines normas palenk šėtono karalystės plitimui. Sotų ir išpuikusį žmogų traukia kitos pagundos. Žmogus, pakerėtas savo didybės mirazo, ryja viską lyg alkana žuvis. Šiandien nepriteklius kenčiantis žmogus yra labai geras taikiny. Kai ištiesia išmaldai ranką, kuomet jam stinga pinigų, trūksta įvertinimo, tuomet gudrusis šėtonas ima sistemingai veikti.

Paversk akmenis duona, tegu viskas bus skirta pilvo ekonomikai. Konvertuok savo tikėjimą, svajones, idealus į pinigus. Jokių gėlių, tik pinigai, jokios poezijos, tik turtai, jokios muzikos, tik pinigų žvangesys. Produkcijos ideologija tampa nauja žmonijos religija.

Technika ir mechanizacija turi vieną tikslą – sumažinti žmogaus pastangas, kad už žmogų dirbtų mašinos. Tai yra nuostabu, tam Dievas mums ir davė darbščias rankas ir protą. Tačiau kai kurie žmonės technikos pa-

žangą labai pavojingai bando perkelti į moralės sferą. Juk kartais atrodo, jog pavogti yra lengviau negu užsidirbti, pameluoti lengviau, negu sakyti tiesą, nekęsti lengviau, nei aukotis.

Pirmoji pagunda, kurią nugalėjo Kristus, mums atskleidė dvasios pranašumą materijos atžvilgiu. Mes gundomi patikėti, jog materija yra svarbiausia. Kad svarbiau duona ir pinigai. Paversti akmenis duona, kad visi būtų sotūs, turtingi, apsupti draugų ir gyvenimo linksmybių. Žmogaus kūryba yra svarbi ir vertinga, tačiau net ir geriausi materialiniai žmonijos laimėjimai negali ir neturi užgožti dieviškų vertybių. Žemiškos vertybės neturi tapti žmogaus gyvenimo tikslu.

Žinomo Prancūzijos politiko ir valstybės veikėjo generolo Šarlio de Golio (+1970) sekretorė Elžbieta de Mirabel buvo žinoma tarp įtakingos pasaulio finansinės, diplomatinės ir meno visuomenės. Vieną dieną ji viso to atsisakė ir įstojo į karmeličių vienuolyną. Į žiniasklaidos klausimus ji atsakė: „Pagaliau galėsiu gyventi kaip žmogus.“

Šv. Augustinas sako, kad joks žmogus, kol nėra gundytas, negali sakyti visiškai save pažįstas, lygiai kaip be mūšio nesužinosi apie savo armijos pajėgumą.

Stovėti ant šventyklos stogo ir nutrūktgalviškai šokti žemyn – tai Dievo galią panaudoti kaip spektaklį, verčiantį netikinčius įtikėti Dievą. Tai labai pavojingas gundymas ir šiais laikais. Turtai, garbė, jėga – tai šiaudienis stabas, besikėsinantys užimti Dievo vietą, pakeisti tikrą Dievą netikru, turta, garbę ir jėgą panaudoti šėtono karalystės kūrimui. To pasekmės labai liūdnos. Nepasotinamas turto, valdžios ir garbės troškulys yra pražudęs tūkstančius žmonių.

Tačiau šiandien daugelį apima pavojingiausia visų laikų pagunda – Dievą laikyti priešu, žmogaus laisvės suvaržytoju. Tai pavojingiausia XXI a. pagunda – moralines normas laikyti kliūtimi žmogaus laimės pilnatvei. Būtent ši pagunda skatina žmones kurti rojų žemėje. Šėtonas tam panaudojo ne vieną dešimtį valdovų ir diktatorių žmonijos istorijoje. Šiandien nemažai tikinčiųjų ima klaidingai manyti, jog Bažnyčios mokymas apie santuokinę ištikimybę, jaunimo skaistumą, šeimų neišardomumą yra atgyvena, trukdanti žmogui būti laisvam.

Gundymas išbando žmogaus ištikimumą Dievui. Laimėta pergalė prieš pagundą mums suteikia progą parodyti savo ištikimą meilę Dievui. Didingas žmogaus gyvenimo momentas, kada žmogus būna kurčias šėtono balsui, o Dievo balso įdėmiai klausosi.

ŽMOGUS PAŠAUKTAS ATSIVERSTI

II gavėnios sekmadienis (A)

Pr 12, 1–4a; 2 Tim 1, 8b–10; Mt 17, 1–9

Pasakojimas apie Jėzaus atsimainymą mums pateikia keletą svarbių pamokymų. Pirma, Kristaus atsimainymas rodo mums, kad jis yra Dievo Sūnus, kurio reikia klausyti. Šis atsimainymas žadina pasitikėjimą, kad ir mūsų kūnas Dievo galybe prisikels iš kapo dulkių atnaujintas ir patobulintas. Antra, Jėzaus atsimainymas ragina mus ilgai nelaukiant, tuojau pat atnaujinti savo sielos nekaltumą, dvasiškai atgimti.

„Jėzus pasiėmė su savimi Petrą, Jokūbą ir jo brolių Joną ir užsivedė juos nuošaliai į aukštą kalną.“ Šventajame Rašte dažnai minimas kalnas. Ant kalno Abraomas buvo beaurojęs Dievui savo sūnų Izaoką. Ant Sinajaus kalno Dievas davė Mozei 10 įsakymų. Ant Siono kalno žydai pastatė puikią šventyklą ir degino aukas Dievui. Ant kalno dykumoje Jėzų gundė velnias rodydamas pasaulio kunigaikštystes. Šiandien Evangelija mums parodo kitą kalną, ant kurio Jėzus akimirksniui blykstelėjo mokiniams visoje savo garbėje. Nuo kalno Išganytojas dažnai mokydavo minias. Ant Alyvų kalno Jėzus krauju prakaitavo ir meldėsi. Ant Kalvarijos kalno atnašavo tikrąją, atpirkimo kruvinąją auką ant kryžiaus už visą žmoniją. Pagaliau nuo kalno Jėzus įžengė į dangų. Kaip matome, kalnas turi ypatingą reikšmę religiniame gyvenime. Iš kur atsirado ši nuostabi kalno reikšmė?

Senovės žydai ir krikščionys tiki, kad Dievas yra visose vietose, kad Viešpatį galima garbinti visur. Tačiau mus lyg kažkas traukte traukia aukštyn, į viršūnes. Ten pilna krūtine kvėpuojame sveiku oru, ten pilna šviesos ir erdvės, ir mūsų akys nekliudomai skraido po apylinkes, ten žmogus jaučiasi laisvesnis ir laimingesnis. Užlipę ant kalno nors daug grožio matome, nenoromis prisimename, jog apačioje yra pilnas rūpesčių ir vargų kasdienis gyvenimas. O Dievas atrodo daug arčiau – ir iš lūpų veržiasi pagarbos Jam malda. Jėzus, sekdamas žmogaus prigimties troškimu kilti aukštyn, svarbiausias savo gyvenimo paslaptis atskleidžia ant kalno. Teisūs alpinistai sakydami, jog, norint pažinti žmones, reikia juos pasiimti į kalnus. Kalnai išbando žmones. Taip pasielgė ir Jėzus, pasiimdamas ant Taboro kalno apaštalus Petrą, Joną ir Jokūbą. Lygiai tuos pačius apaštalus Jėzus pasiėmė ir į Alyvų kalną melstis. Tačiau ir čia mokiniai, kaip ir ant Taboro kalno, užmiega.

Pateikdama šį sekmadienį Kristaus atsimainymo įvyki, Bažnyčia nori, kad mes bent sykį per metus atsi-trauktume nuo kasdienių savo užsiėmimų ir dvasiškai atsigautume, atsimainytume. Reikia atnaujinti katekizmo žinias ir papuošti savo protą dar geresniu tikybės tiesų žinojimu. Gavėnios metu tinka pradėti mūsų dvasinio mąstymo atnaujinimą rekolekcijomis. Rekolekcijos yra rimtas pasidarbavimas sielos naudai. Proto atnaujinimas svarbus, tačiau dar svarbesnis mūsų širdies atnaujinimas.

Apie kokią širdį čia kalbama ir kaip ją atnaujinti? Žodžiu „širdis“ dvasiniame gyvenime išreiškiame visus savo norus, polinkius ir įpročius. Kai sakome, jog vaiko širdis nekalta, turime mintyje, kad jis dar nėra sugadintas pasaulio blogio. Per rekolekcijas reikia gerai paanalizuoti savo sąžinės būklę: jos jautrumą, pamatyti savo ydas ir sugalvoti būdą, kaip pasitaisyti ir tobulėti. Kaip pasiklydęs keleivis vis palypėja ant kalno ieškodamas tikrojo kelio, taip ir mes, keleiviai į amžinąją tėvynę, bent kartą per metus turėtume pakilti į Dievo tiesų aukštumą ir pažinti tikrąją savo gyvenimo būklę. Artėjančios rekolekcijos – tai proto nušvitimo laikas, tai širdies atnaujinimo laikas, tai Dievo malonių ir maldos laikas.

Su kuo sutapsi, toks ir pats tapsi – sako patarlė. Kad mūsų širdis tobulėtų, reikia aktyviau bendrauti su Dievu. Kas meldžiasi, kas seka Jėzaus pavyzdžiu, klauso jo žodžių, tas tobulinasi, panašėja į Kristų. Jėzus atsimainė maldos metu. Kiek daug žmonių pakeičia malda. Maldos Taboras sustiprina ir paguodžia, atgaivina ir pakelia. Mes supanašėjame su tuo, ką mylime ir kam meldžiamės. Jėzus nori, kad mes jį lydėtume ir į Taboro, ir į Golgotos kalnus su malda lūpose.

Tikroji laimė pasiekama ištikimai klausant Išganytojo. Klausyti Viešpaties reiškia keistis, atsimainyti. Dievo žodžio klausymas keičia širdį, gydo, džiugina gyvenimą. Popiežius Jonas Paulius II, kalbėdamas apie atsivertimą, klausia: „Kam žmogus yra pašauktas? Jis pašauktas atsiversti, tai reiškia visų pirma pažvelgti į save. Nėra atsivertimo be žvilgsnio į savo vidų, į širdį, į sąžinę. Reikia įeiti į save lyg į kambarį ir uždaryti duris. Negali būti kalbos apie atsivertimą be susikaupimo, be būtino susikoncentravimo.“ Todėl atsivertimą popiežius Jonas Paulius II laiko svarbiausiu žmogaus gyvenimo momentu. Gavėnios laiku atgimkime dvasia, atnaujinkime mūsų širdį, susivienykime su Dievu.

MESIJO ATRADIMO DŽIAUGSMAS

III gavėnios sekmadienis (A)
Iš 17, 3–7; Rom 5, 1–2. 5–8; Jn 4, 5–42

Vanduo girdo ir gerus, ir blogus, kaip kad saulė šviečia geriesiems ir blogiesiems. Kristus per visus Evangelijos puslapius mus moko, jog ištroškusiame žmogui būtina paduoti atsigerti, nepaisant geras jis ar blogas. Prie Jokūbo šulinio susitinka du žmonės – žydai ir samariečiai. Jos gyvenimas sudėtingas, įtemptas ir komplikotas, Jo gyvenimas skirtas žmonijai atpirkti. Moteris buvo kupina žemiškų troškimų, Jėzus troško suteikti šiai moteriai dorą ir švento gyvenimo ilgesį. Kodėl šandien kalbame apie žydų atstumtos samariečių tautos moterį? Todėl, kad ji yra labai panaši į mus, šiandienos žmones, kurie, būdami šalia Dievo, jo nepastebime.

Jėzus keliauja kepinamas kaitrios Izraelio saulės ir pagaliau pavargęs prisėda prie šulinio. Tas, kurio klauso vėjai ir jūra, eina kaip paprastas keleivis ir kaip kiekvienas žmogus kenčia nuovargį ir troškulį. Jis tai daro dėl mūsų, nes prisėmė mūsų prigimtį, kad būtų kuo arčiau mūsų vargų. Jėzus, besiantindamas prie šulinio, ieškojo progos susitikti su samariečiais. Takeliu nuo miestelio ėjo moteris, nešina ąsočiu ant peties. Ėjo pavargusi nuo darbų, galvodama apie savo sunkią dalį, sugriautą gyvenimą. Penkis kartus bandė ištekėti ir kiekvieną kartą viskas vėl sugriūdavo. Ar dėl jos, ar dėl kitų kaltės tai įvyko, nežinome. Tačiau jai buvo labai sunku. Prie 32 metrų gylio šulinio, iškasto prieš 1500 metų, atėjo varginga samariečių, kuri daugeliu atžvilgių buvo savo tautos atvaizdas – paskendusi varge, paklydimuose, lengvabūdiškame gyvenime, bet dar ne visai sugedusi, tikinti, atvira ir trokštantieji tiesos. Ji rado sėdintį nepažįstamą judėjų drabužiu vilkintį vyrą. Jos didžiausiai nuostabai jis paprašė atsigerti, nes neturėjo nei ąsočio, nei ilgos virvės. Moteris žinojo, kad judėjai su samariečiais yra taip susipykę, kad net negeria iš to paties šulinio. Tačiau Jėzus vėl paprašė gerti, žadėdamas atsilyginti kažkokiu nepaprastu, visam laikui troškulį numalšinančiu vandeniu. Moteris apsidžiaugė: gal tai koks stebuklingas užburtas vanduo? Ji nekantraudama paprašė to vandens.

Jėzus su ja pasielgia taip pat švelniai, kaip ir su sugauta svetimaujančiomis moterimis. Jėzus jos nepasmerkia. Pastebėjęs samarietės menką supratimą apie Mesiją, pasiūlo pakviesti jos vyrą ir tik tada, pats atskleidęs samarietės gyvenimo paslaptis, nugali jos netikėjimą. Tai paveikia moteriškę greičiau ir įtikinamiau negu mokymas. Jos vidaus aiškiaregiškas atskleidimas sužadino gailėstį ir atgailą. Ji suprato, jog Jėzui žinomas jos liūdnas gyvenimas. Iš netikėtumo ji net užmiršo prašiusi to nepaprasto

vandens ir iš karto prakalbo apie tikėjimą. Jis guodžia ją sakydamas, jog vaidai jau netrukus dingsia, nes prisidėsiantis tikrasis Dievo garbinimas nebus susaistytas nei su vieta, nei su tauta. Kaip Dievas yra visur ir visus myli, taip jis visur, ne tik vienoje vietoje bus garbinamas. Ši moteris bematant tampa misioniere. Pamiršusi ąsotį, tekina lekia į miestelį papasakoti apie Mesijo pasirodymą. Ji neišmanė Šventojo Rašto, gal net skaityti nemokėjo, tačiau jos širdis suprato svarbiausią dalyką – Mesijas jau atėjo. Ji pajuto Dievą čia pat. Jėzus jai suteikė naują troškimą gyventi, džiaugtis, turėti viltį. Štai koks Kristaus atradimo džiaugsmas.

Jėzus vėl liko vienas: gal mąstė apie moterį arba samariečius, gal apie žmogaus sunkų likimą, apie karus tarp religijų ir nesantaiką. Tuo metu pasigirdo balsai, atėjo baltais drabužiais vilkintys Sicharo gyventojai samariečiai, suntriguoti moters pasakojimo, ir nekrepdami dėmesio, jog Kristus žydai, kvietė jį pas save. Kas ten tada vyko, nežinome, ir ne tai svarbiausia, svarbu rezultatas: pagaliau samariečių tauta išpažino Mesiją. Viešpaties pirmoji pjūtis pasisekė. Nelaukdami stebuklų ir ženklų, remdamiesi moteriškės pasakojimu bei Kristaus mokslu, jie įtikėjo, sveikino jį ir džiaugsmingai pripažino jį esant Išganytoją.

Pasitaiko, kad taip ir neparagaujame Gyvojo Vandens Šaltinio. Tamsoje gali žarstyti krūvas deimantų manydamas, kad tai tik paprasti akmenėliai. Tačiau brangakmeniai sužėri tik šviesoje. Kiekvienas krikščionis privalo vis geriau pažinti amžinąsias tiesas ir krikščionišką gyvenimą. Tikėjimas turi būti gilus, tyras ir tvirtas. Kartą pas šv. Vincentą Ferreri atėjo viena moteris ir ėmė skųstis dėl vyro, kad šis labai irzlus ir piktas, su juo neįmanoma sugyventi. Ji paprašė šv. Vincento patarimo, kaip atkurti taiką šeimoje. „Nueik į vienuolyną, – tarė šventasis, – sode aš tau duosiu šaltinio vandens. Kai vyras grįš namo, paimk į burną gurkšnį, bet nenuryk, laikyk vandenį burnoje ir pamatysi, kokius stebuklus jis padarys.“ Moteris padarė, kaip šventasis liepė. Vakare, kai namo grįžo vyras, piktas kaip visada, moteris paėmė gurkšnį stebuklingo vandens ir suspaudė lūpas. Tikrai, įvyko stebuklas, po kelių minučių vyras nurimo ir audra šeimoje praėjo. Ir kitomis dienomis stebuklingas vanduo davė labai gerus rezultatus. Vyras liovėsi pykti, priešingai, kartą grįžęs namo ėmė žmonai į ausį kuždėti švelnius žodžius, ėmė girti jos kantrumą ir švelnumą. Moteris buvo labai laiminga vyro pasikeitimu ir nubėgo pas šventąjį papasakoti apie stebuklingo vandens poveikį. „Ne šaltinio vanduo padarė šį stebuklą, – tarė šventasis Vincentas, – bet tikrai tavo tylėjimas.“ Net ir dabar Ispanijoje sakoma: „Atsigerk šv. Vincento vandens!“

Mielieji, per gavėnią turime daug progų susitikti su Jėzumi ir atsiversti. Kryžiaus kelias penktadieniais, pasninkas ir apsimarinimas, išpažintis, šv. Komunija, maldos – tai gyvojo vandens šaltiniai, iš kurių galime gerti visada vos panorėję. Tai meilės ir gerumo vanduo. Šiandien neatsigėręs iš dvasinių versmių, rytoj jau gali pavirsti išdžiūvusiu, bedvasiu žmogumi. Taip ir mes iš pradžių tikime Šventojo Rašto žodžiu, po to kalbamės apie tikėjimą su

kitais, tačiau pats laimingiausias mūsų dvasiai momentas, kai ne iš knygų, ne iš svetimų lūpų, bet patys savo širdimi džiaugsmingai patiriame, jog Dievas yra šalia.

Pamąstykime, ar mūsų gyvenimas nėra panašiai komplikuoatas kaip samarietės? Ar susitikdami su žmonėmis nešame jiems tikėjimo vandenį? Ar kaip samarietė kviečiame žmones ateiti pas Kristų?

„AŠ ATĖJAU, KAD NEREGIAI PRAREGĖTŲ...“

IV gavėnios sekmadienis (A)

1 Sam 16, 1b. 6–7. 10–13a; Ef 5, 8–14; Jn 9, 1–41

„Rabi, kas nusidėjo?“ – šiame klausime atsispindi senas stereotipas: manoma, kad kiekviena liga ar nelaimė yra bausmė už nuodėmes ir ji perduodama vaikų vaikams. Jeigu turime minty gimtąją nuodėmę, tuomet taip, bet jeigu individualią nuodėmę, tai šią nuomonę turime ryžtingai atmesti. Jėzus paneigė tiek aklo gimusio, tiek jo tėvų nuodėmingumą kaip aklumo priežastį. Žinoma, tai visiškai nereikia, kad Jėzus nepripažino ryšio tarp nuodėmės ir ligos. Jis gerai matė ryšį tarp blogio, nuodėmės ir kančios: labai dažnai vienu žmonių nuodėmės virsta kitų žmonių kančiomis. Tačiau žmonių kančių negalima priimti kaip Dievo bausmės už nuodėmes. Už prigimties ir moralės pažeidimus „keršija“ ne Dievas, o gamta. Jėzus ryžtingai sukyla prieš Senajam Testamentui būdingą kančios kaip Dievo bausmės už nuodėmes sampratą. Akivaizdu, kad net daugelį ligų ir nelaimių mes prisišaukiame patys. Pavyzdžiui, jaunystėje nesilaikydami ketvirtojo Dievo įsakymo, ardome darnius tėvų ir vaikų santykius ir vėliau stebimės, kad atsiranda nesantaika tarp kartų; nesaikingai valgydami ir gerdami ne tik pažeidžiame penktąjį Dievo įsakymą – *Nežudyk*, bet ir gadiname savo sveikatą. Tačiau būna ligų ir nelaimių, kurios nekyla nei iš asmeninių, nei iš tėvų nuodėmių. Daugelis jų yra Dievo leidžiamos, kad mūsų nelaimėje pasirodytų Dievo galia ir gerumas. Be to, visiems išgydymams būdinga bendras dalykas – Dievas mums stebuklingu būdu atveria akis, mūsų dvasios akis. Dažnai pats kenčiantysis, Dievui stebuklingai sustiprinus tikėjimą, suvokia, kad jo kančia turi prasmę.

Evangelijoje minimas akklasis primena ir mūsų aklumą – negebėjimą tikėti į Dievą ir pasitikėti juo. Akivaizdu, kad kūno išgydymas yra priemonė paskatinti išgelbėti sielą. Jėzus aiškiai parodo, jog kentėti tenka ir nekaltai. Maža to, kartais Dievas leidžia kentėti, kad kenčiančiame žmoguje „apsireikštų Dievo darbai“. Kokie Dievo dar-

bai pasireiškė aklojo išgydymo stebukle? Kad Jėzus yra pasaulio šviesa. Aklojo išgydymas tai patvirtino. Visos aklojo istorijos pagrindą atskleidžia pagydytojo žodžiai: „Viena žinau: buvau aklas, o dabar regiu.“ Išgydytajam Jėzus yra Pranašas ir Viešpats. O tiems, kurie nenori pripažinti Jėzaus dieviškumo, tenka užsispyrėliškai, lyg fariziejams, ginčytis neigiant bet kurį Dievo stebuklą. Tačiau tas, kas tiki Jėzaus dieviškumu, besąlygiškai priima Jėzų ir Jo mokymą kaip savo gyvenimo pagrindą. Tikėjimas suteikia žmogui naują požiūrį ne tik į Jėzų iš Nazareto, bet ir į savo gyvenimą, naują požiūrį į moralines vertybes, į visuomenės ir pasaulio gyvenimą. Jėzus aiškiai sako: „Aš atėjau į šį pasaulį <...>, kad neregiai praregėtų.“ Šis naujas praregėjimas, naujas žvilgsnis privalo tapti kiekvieno tikinčiojo likimu. Ar mes tikime, kad Jėzus Kristus yra Dievo Sūnus, Dievo pasiųstas į žemę, kad kiekvienas žmogus „praregėtų“?

Apžiūrinėjant meno kūrinių būtina surasti tinkamą padėtį ir atstumą, kad pamatytume kūrinių toki, kokį ji sumanė menininkas. Lygiai taip yra ir žmonių santykiuose. Reikia surasti tokią padėtį, iš kurios teisingiausiai ir gražiausiai matytume kitą žmogų. Šią padėtį nurodo Viešpats sakdamas, jog artimą reikia mylėti kaip save patį. Štai pagrindinis atskaitos taškas žvelgiant į patį didžiausią visatos Kūrėjo šedevrą – žmogų. Prašykime Viešpatį tokio regėjimo, kad pamatytume žmonių širdžių gelmes ir suprastume artimą. Kad pamatytume žmogų, koks jis yra, reikia būti pasiruošusiems priimti jį tokį, koks jis yra, o tai daug kainuos – reikės atsisžadėti egoizmo, puikybės.

Dievo malonei gauti reikia būti pasiruošusiems ko nors atsisakyti arba kai kurių savybių įgyti. Šiandien madinga būti išrankiam net tikėjimo dalykuose: „Aš tikiu, bet ne su viskuo sutinku...“; „Aš tikiu, bet ne viskuo“ – tai nėra joks tikėjimo išpažinimas. Visi šie „ne, bet“ padaro mus nepajėgius naujai pažvelgti į pasaulį, liekame neišgydyti nuo aklumo. Kartais žmonės šventvagiškai sako, jog Dievo nemato todėl, kad Jo nėra. Tačiau jie nepagalvoja, kiek daug žmonių nemato kitų žmonių skausmo, jų problemų,

nors jie yra. Krikščionis yra tas, kuris moka matyti širdimi. Viešpats žiūri ne į žmogaus išorę, bet į žmogaus širdį. Širdies akys yra tikėjimas. Jis mums padeda pažvelgti į kito žmogaus širdį. Tad kokie žmonės gali pamatyti Dievą? Atsakymą duoda pats Jėzus: „Palaiminti tyraširdžiai: jie regės Dievą.“ Ir kai kreipiamės į Dievą prašydami: „Viešpatie, atverk man akis“, mums visa Evangelija at-

sako: praregėsi, jeigu apvalysi savo širdį nuo nuodėmių, kad ji taptų skaisti. Jėzus ne tik pagydo akląjį, bet ir suteikia jam tikėjimo šviesą, širdies šviesą, gyvenimo prasmę. Visa tai padeda žmogui palaikyti teisingus santykius su savimi, su kitais ir su Dievu. Jei esame praregėję, žiūrėkime į Viešpatį, į jo valią, į Dievo dovanas mūsų gyvenime, į išganyto darbus ir sakramentus.

ATGAILA – KEIAS Į DANGŲ

V gavėnios sekmadienis (A)
Ez 37, 12b–14; Rom 8, 8–11; Jn 11, 1–45

Mūsų prisikėlimas bus kitoks nei Lozorius prikėlimas. Lozorius prikeltas po kurio laiko mirė, o mes po prisikėlimo jau niekada daugiau nemirsime. Mūsų gyvenimas nepasibaigs, bet pasikeis. Štai mūsų viltis. Tačiau, kol gyvename šioje žemėje, dažnai būname savo dvasia mirę, nes nusidedame. Daug žmonių su malda lūpose ir viltimi akyse žiūri į savo artimuosius, vildamiesi sulaukti jų dvasinio prisikėlimo – išsivadavimo iš alkoholizmo, iš moralinio palaidumo, iš narkomanijos, iš pataikavimo savo ydoms ir silpnybėms, iš netikėjimo viskuo, kas šventa. Visi supranta, jog betikslis gyvenimas – lygus ankstyvai mirčiai. Ir kaip gerai, jog yra tu, kurie už mus meldžiasi. Šv. Jonas XXIII sakydavo: „Yra tik tokia realybė: be drausmės nėra žmogaus, be atgailos nėra krikščionio.“ Yra du keliai į dangų: nekaltumas ir atgaila. Nuodėmingam žmogui antrasis, atgailos kelias yra patikimiausias.

Kodėl žmonėms, kuriuos Kristus išgelbėjo nuo piktosios dvasios, vėl gresia pavojus? Evangelijoje piktajai dvasiai priskiriama benamė būseną ir ji įsikurdina ten, kur laiko esant savo namais. Jeigu šie namai yra „tušti“, o ypač išpažintimi ir atgaila „iššluoti ir išpuošti“, piktoji dvasia „pasiima kitas septynias dvasias, dar piktesnes už save, ir įėjusios jos ten apsigyvena“ (Mt 12, 43–45). Ir tuomet „tam žmogui darosi blogiau, nei pirma“. Tad kas čia yra taip pavojinga žmogui, Jėzaus išgelbėtam iš piktosios dvasios? Greičiausiai ne pavojinga, bet labai atsakinga. Kartą pagydytam ligoniui Jėzus tarė labai reikšmingus žodžius: „Štai tu esi pasveikęs. Daugiau nebenusidėk, kad neatsitiktų kas blogesnio“ (Jn 5, 14). Vokiečių patarlė sako: „Daugiau to nusikaltimo nebekartoti – tai geriausia atgaila.“ Pagijęs visada kažką praranda, savo blogus įpročius, nedorus pomėgius – tai, ką velnias vadina „savo namais“. Žinoma, žmogus džiaugiasi, tačiau jaučia, kad jam kažko trūksta. Štai vienas buvo įpratęs visus kritikuoti, kitas – pykti, trečias – girtuokliauti ar nedorai elgtis. Po išpažinties išsivaduoja iš šių įpročių. Žmogus jaučia po išpažinties dvasinę švarą, bet pamėgto įpročio nebuvimą

laiko vos ne praradimu. Tad nusidėjėlis yra labai panašus į užkietėjusį narkomaną. Net kai šis gydomas pasveiksta, ir tuomet nėra garantijos, kad liga neatsinaujins. Patirtis rodo, kad šioms priklausomybėms atsinaujinus, liga tampa dar sunkesnė ir sunkiau išgydoma.

Pamirštame, jog nors per išpažintį Dievas atleidžia nuodėmes, mes dar nepasidarome šventi. Dievas mums suteikia savo malonės būseną, kurią reikia labai atidžiai saugoti. Jeigu nesistengiame gyventi pagal Dievo valią, jeigu tos „tuštumos“, kurioje anksčiau buvo piktoji dvasia, neužpildome dvasiniu gyvenimu, malda, sakramentų praktikavimu, blogis vėl sugrįžta.

Rengiantis Atgailos sakramentui reikia dviejų svarbių dalykų: tvirtai pasiryžti nebenusidėti ir visomis išgalėmis taisyti. Savo valioje turime tvirtai nusiteikti niekada neįžeisti jokia nuodėme nei Dievo, nei žmonių. Jeigu trūksta šio pasiryžimo, mūsų išpažintis yra negera. Būtina gailėtis dėl nuodėmių ir tuo pat metu valingai pasiryžti daugiau nebenusidėti. Šv. Jonas Auksaburnis tokius žmones, kurie atlikdami išpažintį nepasiryždavo nebenusidėti, vadino komediantais. Kurie lyg teatre vaidina atgailaujančius, o gyvenime lieka tokie pat nusidėjėliai kaip ir anksčiau. Pasižadėjimas nebenusidėti privalo būti tvirtas, visuotinis ir veiksmingas. Tvirtas, nes neužtenka vien pasakyti „tvirtai pasižadu“, būtina ugdyti tvirtą valią daugiau nebenusidėti. Pasižadėjimas turi būti visuotinis, t. y. apimti visas be išimties nuodėmes. Jeigu pasakytume, jog visų nuodėmių daugiau nebedarysiu, išskyrus šią vieną, kuri labai patinka, išpažintis būtų bloga. Galiausiai pasiryžimas nebenusidėti turi būti veiksmingas. Būtina klausyti nuodėmklausio patarimų ir visomis išgalėmis vengti progų, vedančių į nuodėmę. Atgaila – argi tai nėra pats dieviškiausias iš visų žmogaus jausmų? Pasak šv. Grigaliaus Nazianziečio, „atgaila yra antrasis krikštas, ašarų krikštas“. Vienos nuoširdžios atgailos ašaros, susijungusios su Jėzaus krauju, užtenka atitaisyti gyvenimo klaidai. Viena iš laimingiausių gyvenimo akimirų, kai išgirstame savo išsvargusiai sielai sakomus žodžius: „Sūnau, dukra – tavo nuodėmės tau atleistos, eik ramybėje.“

Parengė mons. Artūras Jagelavičius

Kun. dr. Robertas Rumšas

Šventumo ir kankinystės reikšmė Bažnyčiai

Pranešimas Kaišiadorių vyskupijos kunigams 2004 m.

Šventasis Jonas Paulius II apaštališkajame laiške *Novo millennio ineunte* rašo: „Garsių popiežių ir paprastų pasauliečių bei vienuolių šventumas labiau negu kada nors anksčiau išryškėjo kaip matmuo, geriausiai išreiškiantis Bažnyčios slėpinį. Kaip iškalbinga žinia, kuriai nebūtinai žodžiai, jis gyvai perteikia Kristaus veidą.“ Šie popiežiaus žodžiai ypač tinka garbingajam arkivyskupui Teofilui Matulioniui, kuris savo gyvenimu ir veikla paliudijo ir perteikė Kristaus veidą. Apie garbingojo Teofiliaus gyvenimą daugiau ar mažiau žinome, todėl norėčiau pagnarinti šventumo ir kankinystės reikšmę Bažnyčiai.

Pirmojo ir antrojo amžiaus krikščionys neturėjo galimybės išsiskirti iš tos aplinkos, kurioje gyveno. Jie priėmė kasdienę socialinio gyvenimo praktiką pamažu keisdami ją nauju turiniu. Tai svarbu kalbant ir apie krikščioniškos pagarbos kankiniams pradžia. Kankinių kultas Bažnyčioje atsirado iš mirusiųjų kulto, kitaip sakant – iš mirusiųjų kulto sutaurinimo, kuris buvo inspiruotas kankinystės garbingumo.

1. Mirusiųjų kultas Antikos Romoje

Antikos Romoje itin buvo išpuoselėtas mirusiųjų kultas. Po mirties prasidėdavo pasiruošimas laidotuvėms. Kūnas būdavo numazgojamas, ištepamas aliejais, apvelkamas brangiais drabužiais, paguldomas į gėlėmis išpuoštą lovą. Po paros kūną perkeldavo į laidojimo vietą.

Imperijos laikotarpiu aristokratų šeimos savo mirusiųosius degindavo, o pelenai būdavo padedami į kapą, bet paprasta liaudis laidodavo įprastai. Pagal romėnų įstatymus kapinės turėjo būti už miesto vartų, kad artimieji galėtų lengvai lankyti mirusiųosius. Po trijų dienų artimieji grįždavo prie kapo ir valgydavo laidotuvių vakarienę mirusiojo garbei.

Romoje laidotuvių šventimas trukdavo devynias dienas, jos vadintos *novendiale*, ir baigdavosi aukomis dievams bei laidotuvių puota. Artimieji ir giminės per metus kartais aplankydavo savo artimųjų kapus, bet klasikinė mirusiojo prisiminimo diena būdavo jo gimimo diena. Tą dieną mirusįjį pagerbdavo puota, išgertuvėmis, gėlėmis. Romėnai kapines saugodavo nuo profanacijos labai griežtais įstatymais. Tai buvo religinė vieta (*locus religiosus*), priklausanti imperatoriaus jurisdikcijai.

2. Mirusiųjų kultas pirmųjų amžių krikščionybėje

Pirmieji krikščionys savo mirusiųosius pagerbdavo pagal to meto visuomenės praktiką. Jie savo mirusiųosius laidodavo, bet nedegindavo, kadangi manė, jog tai nesuderinama su judėjų – krikščionių tradicija. Kaip ir pagonys, krikščionys savo mirusiųosius laidodavo už miesto vartų, savo kapinėse (katakombose). Į laidotuvių puotą būdavo kviečiami vargšai.

Skirtingai nuo pagonių, krikščionys mirusiųosius prisimindavo ne jų gimimo, bet mirimo dieną, kurią pavadino *gimimo dangui diena*. Iš antikinės krikščionių literatūros žinome, kad krikščionys prisimindavo savo mirusiųosius švęsdami įvairias gimimo dangui sukaktis. Šv. Ambraziejus, minėdamas imperatoriaus Teodozijaus keturiasdešimtą dieną po mirties, užsimena, jog kai kurie prisimena mirusiųosius trečią, kiti septintą, dar kiti trisdešimtą ar keturiasdešimtą dieną po mirties. Kaip matome, krikščionys buvo prisitaikę prie to meto papročių, bet į juos įdėjo naują turinį, kylantį iš krikščioniškojo tikėjimo.

3. Kankinių kultas ankstyvojoje Bažnyčioje

Anot Popiežiškojo Grigaliaus universiteto profesoriaus L. Hertlingo, imperatorių Nerono ir Diokleciano persekiojimų metu buvo nužudyta apie šimtą tūkstančių krikščionių. Kiti autoriai priskaičiuoja jų net apie milijoną.

Iki II a. vidurio neturime patikimų liudijimų apie ypatingą kankinių pagerbimą. To meto kankiniai (šv. Steponas, apaštalai, Pergamo bei Bitinijos kankiniai) būdavo pagerbiami kaip ir visi mirusieji. Tačiau II a. antroje pusėje pastebimi pokyčiai. Giminių ir artimųjų, pagerbiančių savo mirusiųosius, būrys pamažu didėjo, nes jį papildė bažnytinė bendruomenė. Stiprėjo įsitikinimas, kad už tikėjimą kovoję kankiniai priklauso visai bažnytinei bendruomenei. Krikščionių susirinkimai prie kankinių kapų nebuvo vien tik privatūs vizitai, jie tapo oficialiais susirinkimais, kuriuose būdavo prisimenamos kankinystės metinės. Kankinių pagerbimas vykdavo prie jų kapų.

Pats seniausias hagiografinis dokumentas *Martyrium Polycarpi* (apie 155–156 m.) mini Smirnos bendruomenę, nusprendusią švęsti savo vyskupo Polikarpo kankinystės metines prie jo palaikų. Romos Bažnyčia IV a. viduryje turėjo sudariusi kankinių švenčių sąrašą (*Depositio Martyrum*). Iš negausiai išlikusių liudijimų galime bendrais bruožais apibūdinti kankinystės metinių paminėjimą:

– Pagonių pasaulyje praktikuota puota prie kapo buvo pakeista Eucharistijos liturgija, kuri tampa kankinystės minėjimo centru. Kankinio vardas būdavo dažnai skelbiamas Eucharistijos maldoje.

– Krikščioniškuose kankinių paminėjimuose būdavo siekiama ne priminti mirusiųjų kultą, bet veikiau dėkojama Dievui už kankinių liudijimą, todėl minėjimas liudijo kankinių pergalę prieš tikėjimo priešus.

Po 313 metų, kuomet krikščionybei buvo pripažinta laisvė, be kankinių pagerbimo prie jų kapo, atsirado ir kitų kankinių pagerbimo būdų: kiekviena vietinė Bažnyčia godžiai ieškojo savo kankinių, kad galėtų juos įrašyti į vietinius kankinių sąrašus. Taip vyko Romoje, Kartaginoje bei kituose imperijos miestuose. Krikščionys ieškojo kankinių palaidojimo vietų, kurios dėl persekiojimų nebuvo žinomos. Taip atsirado naujos kulto vietos.

Tikintieji norėdavo būti palaidoti šalia kankinių, kad jie juos globotų po mirties. Kankinių kapai buvo gausiai lankomi piligrimų, kurie plaukdavo prie kankinių kapų trokšdami kūno ir sielos sveikatos. Nuo IV a. kankinių kultas praranda vietinį pobūdį ir tampa visuotiniu – kankiniai priklauso ne vien tik vietinei Bažnyčiai, bet ir visam krikščioniškam pasauliui.

Krikščių bendruomenė gerbė savo vyskupą, kuris kartu kentėjo Kristaus pavyzdžiu tarnaudamas bendruomenei. Vyskupo palaidojimo data ir vieta būdavo atmenama ir įrašoma į Bažnyčios metraščių. Romoje tas sąrašas prasideda nuo III a. ir buvo vadinamas *Depositio Episcoporum*. Jis labai artimas kankinių sąrašui (*Depositio Martyrum*).

Žodžiu *martire* antikinėje krikščionybėje buvo įvardijami ne tik tie, kurie praliejo kraują už tikėjimą, bet ir tie, kurie mirė kalėjime, tremtyje arba grįžę iš tremties. Tokie asmenys buvo vadinami *išpažinėjais* (*confesori*). IV a. hagiografai pabrėždavo, kad jie nėra žemesni už kankinius. Taip kilo kultas tų šventų asmenų, kurie herojiškai praktikavo dorybes, atgailą, malda. Rytuose prie jų priskirtini šv. Antanas (+356), šv. Ilarionas (+372), šv. Atanasas (+373), Vakaruose – šv. Silvestras popiežius (+335), šv. Martynas iš Tūro (+597), šv. Augustinas (+431) ir kiti. Paskelbimas šventaisiais vykdavo spontaniškai: pati Dievo tauta kanonizuodavo savo šventuosius atsižvelgdama į su tuo asmeniu susijusį *šventumo garsą* (*fama sanctitatis*).

4. Kankinystė kaip Kristaus galybės stebuklas ir ženklas

Pirmoji kanonizuota šventumo forma yra kankinystė. Vatikano II Susirinkimas tvirtina: „kankinystę, kuria mokiny pasidaro panašus į Mokytoją, laisvai priimančią mirtį pasaulio išganymo dėlei, ir sutampa su jo kraujo praliejimu, Bažnyčia laiko ypatinga dovana ir aukščiausiu meilės išmėginimu“ (LG, 42). Antikinėje bažnytinėje tradicijoje visuomet buvo nurodoma, kad tai yra aukš-

čiausia įmanoma kūrinijos šventumo viršūnė. Todėl Origenas šventųjų hierarchijoje po apaštalų visuomet išvardija kankinius, kurie turi ypatingą Kristaus pažinimo meilę.

Bažnyčios tradicijoje yra du neatskiriami elementai, kurie sudaro krikščioniškos kankinystės sąvoką: viešas Kristaus paliudijimas ir laisvai prisiimta mirtis už Jį. Liudijimo objektas turi būti Kristus, o ne kas nors kita. Taip, kaip mes sakome išpažindami tikėjimą: „Tikiu į vieną Viešpatį Jėzų Kristų, vienatinį Dievo Sūnų, prieš visus amžius gimusį iš Tėvo.“ Šv. Augustinas atkreipia dėmesį, kad ne mirties bausmė, bet jos priežastis padaro asmenį krikščionių kankiniu.

Bažnytine prasme kankinys miršta ne už ideologiją, pažiūras ar kokias kitas vertybes, bet už Jėzų Kristų, gyvenantį Bažnyčioje. Gyvojo Jėzaus buvimas yra esminis krikščionybės faktas. Jei kankinystė už Jėzų Kristų apima tikėjimo išpažinimą, kurį mes išpažįstame, tai apima ir viską, kas su tikėjimu integraliai susiję: moralę, dorybes, artimo meilę kaip tikėjimo išraišką.

Tarp kankinio ir Kristaus užsimezga ypatingas ryšys, tarp kankinio kančios ir Kristaus kančios. Kankinystė pirmųjų amžių Bažnyčioje buvo laikoma pačia didžiausia charizmine patirtimi, kurią krikščionis gali priimti, todėl pirmą kartą Bažnyčia kankinius laikė privilegijuotais užtarėjais pas Kristų. Ši kankinystės idėja yra gyva nuo Bažnyčios pradžios ir sudaro vieną kankinystės sąvoką, kuri, pripažinta kaip autentiška, yra kiekvieno kanonizuoto šventumo Bažnyčioje paradigma.

5. Moralinis aiškumas nesenose kankinystės paskelbimo bylose

Kalbant apie beatifikacijos ar kanonizacijos bylas reikalaujama moralinio aiškumo dėl paties kankinystės fakto. Kaip kankinystės sąvoka yra suprantama mūsų dienomis pagal galiojančias normas? Bažnyčioje išsikristalizavo apibrėžimas, jog kankinystė yra laisvai prisiimta mirtis už krikščionių tikėjimą arba mirtis praktikuojant kitą su tikėjimu glaudžiai susijusią dorybę. Tad kankinystės bylose būtina įrodyti tris faktus:

Dievo tarno mirtis realiai įvyko;
ji įvyko dėl neapykantos tikėjimui;
ji buvo priimta iš meilės tikėjimui.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad skirtingai nuo ankstyvosios krikščionybės laikų, kuomet mirties egzekucija vykdyta viešai, XX amžiuje kankinystės mirtys buvo slaptos, netgi stengtasi nepalikti jokių pėdsakų. Pasitaikė nedaug atvejų, kada kankinystės bylų procese buvo galima remtis liudininkais, tiesiogiai mačiusiais kankinio mirtį.

Nors kankinystė įvyko slapčia ir neaiškiais aplinkybėse, tai jokiū būdu nereiškia, kad atleidžiama nuo įrodymų, norint pasiekti moralinį aiškumą apie pačią kankinystę, tiksliau sakant, apie mirtį, kad ji buvo įvykdyta dėl neapykantos tikėjimui, o priimta iš meilės tikėjimui. Ten, kur toks moralinis aiškumas nepasiekiamas, Dievo tarnas yra kankiniu tikrai Dievo (*coram Deo*), bet ne Bažnyčios (*coram Ecclesia*) akivaizdoje.

Daugeliu atvejų XX a. kankinystėms trūksta liudininkų. Kai nėra liudininkų arba kitų patikimų kankinystės įrodymų, būtinas moralinis aiškumas apie valios ryžtą išlikti iki galo. Tikrumą gali suteikti ankstesnis Dievo tarno gyvenimas, iš kurio akivaizdu, jog Dievo tarnas buvo pasiruošęs atiduoti savo gyvybę už tikėjimą.

Kalbant konkrečiai apie garbingąjį arkivyskupą T. Matulionį, šį kriterijų jam galima visiškai pritaikyti. Pirmą kartą garbingasis arkiv. T. Matulionis buvo nuteistas 1923 m. trejiems metams už tai, kad atsisakė atiduoti valdžiai bažnytinį turtą – liturginius indus, drabužius ir kt. T. Matulionis nuteistas visiškai neteisėtai, nes jo dar tik statomoje bažnyčioje jokių brangenybių nebuvo. Praėjus dvejiems metams po amnestijos daugelis kunigų pasinaudojo galimybe išvykti į Lenkiją, o garbingasis Teofilus, nors galėjo išvykti į Lietuvą, pasiliko toliau tarnauti toje pačioje parapijoje, nors puikiai suprato, kas jo laukia. 1929 m. antrą kartą areštuojamas ir nuteisiamas 10 metų kalėti pataisos darbų lageryje. Bausmę atlikti paskirta garsiajame Solovkų lageryje, Baltojoje jūroje. 1933 m. arkiv. T. Matulionius ir kitiems lietuviams kunigams kaliniams buvo pasiūlyta grįžti į Lietuvą, iškeičiant juos į Lietuvoje kalinčius komunistus. Arkivyskupas T. Matulionis po kelių valandų svarstymo pareiškė atsisakąs vykti, tačiau jo pasirinkimo niekas nepaisė, ir jis grįžo į Lietuvą. Teofilus galėjo pasirinkti lengvesnį kelią, bet gyvybei gresiančių pavojų akivaizdoje jis liko kartu su savo ganomaisiais.

6. *Odium fidei* iš persekiotojų pusės

„*Martyres non facit poena, sed causa*“ – ši lotyniška frazė skelbia, jog kankiniu tampama ne dėl kančios, bet dėl jos priežasties. Kitaip tariant, kankinio akivaizdus tikėjimo išpažinimas sukelia persekiotojų neapykantą dėl tikėjimo (*odium fidei*).

Pripažinto religinio persekiojimo egzistavimas atleidžia nuo įrodymų, kad egzistavo visuotinis persekiojimas, bet neatleidžia nuo būtinumo įrodyti ryšį tarp persekiojimo ir vieno asmens ar grupės asmenų mirties. Taip pat negalime tvirtinti, kad visi persekiojimo metu nužudyti asmenys prarado gyvybę dėl *odium fidei*. Juk kai kuriais atvejais galėjo būti ir kiti nužudymo motyvai, pvz., politiniai, socialiniai ar asmeniniai.

Odium fidei objektas yra ne abstraktus tikėjimas, bet tikėjimo tiesų kompleksas bei tikėjimo dorybių praktika. Popiežius Benediktas XIV taip apibūdino *odium fidei*: tai yra gero darbo darymas siekiant koku nors būdu propaguoti, ginti ir parodyti tikėjimą, kuris yra uždraustas neteisingų žmogiškų įstatymų.

Konkrečiai kalbant apie garbingąjį arkivyskupą T. Matulionį, buvusiam SSRS KGB Lietuvos padalinio archyve yra išlikusi baudžiamoji byla, iš kurios aiškiai matyti jo ganytojiškos veiklos kelias ne tik antrosios bolševikinės okupacijos metais (po 1944 m.), bet ir vokiečių okupacijos laikotarpiu bei anksčiau. Iš visų šių dokumentų atsiskleidžia be galo principinga jo pozicija vardan sielų gelbėjimo ginant Bažnyčios interesus bei turinčio patirtį sovietinių lagerių katorgininko laikysena tardymų metu, kai reikėjo nuo represijų išsaugoti kuo daugiau kunigų ir tikinčiųjų. Pavyzdžiui, 1945 m. balandžio 14 d. arkivyskupas raštu kreipėsi į religinių kultūrų įgaliotinių ir LSSR švietimo ministrą protestuodamas, kad vaikai apgaule ir smurtu traukiami į bedieviškas pionierių ir komjaunimo organizacijas, nes tai yra tikinčių vaikų ir tėvų teisių pažeidimas. Jis davė nurodymą kunigams S. Kiškiui, M. Petkevičiui ir J. Gyliui Kaišiadorių katedroje per pamokslus apie tai paaiškinti. Po šių pamokslų daug Kaišiadorių mokinių išstojo iš pionierių ir komjaunimo. Taigi garbingasis arkivyskupas Teofilus aiškiai gynė tikėjimą bei žmones nuo neteisingų valdžios suvaržymų.

7. Beatifikacijos bei kanonizacijos procesų reikšmė Bažnyčiai

Šventųjų skelbimo kongregacijoje yra daug nagrinėjamų bylų iš įvairių šalių. Kokia šių bylų reikšmė Bažnyčiai? Šv. Jonas Paulius II ypač pabrėžė XX amžiaus kankinių svarbą: „Kaip nukryžiuoto ir prisikėlusio Kristaus liudininkų Bažnyčia negali pamiršti, kad XX a. Europos žemyne subrendo gausybė kankinių, galbūt daugiau negu pirmaisiais krikščionybės amžiais. Žinome, jog Bažnyčia gimė iš šios evangelinės pjūties: *sanguis martyrum semen christianorum*. Tai buvo pirmųjų amžių martirologijos įsitikinimas. Ar mes, XX a. ganytojai, neprivalome prie pirmųjų amžių kankinių prijungti ir šiuolaikinių kankinių, juk daugelis pastarųjų yra iš įvairių Bažnyčių ir skirtingų kraštų“ (1).

Šventasis popiežius akcentuoja ir ekumeninę kankinių reikšmę: „Antrojo tūkstantmečio pabaigoje Bažnyčia vėl tapo kankinių Bažnyčia. Tikinčiųjų – kunigų, vienuolių ir pasauliečių – persekiojimai įvairiose pasaulio šalyse atnešė gausią kankinių sėją. <...> To liudijimo negalima pamiršti. Pirmųjų amžių Bažnyčia, nors ir patirdama rimtų organizacinių sunkumų, sugebėjo kankinių liudijimus įamžinti atitinkamuose martirologuose. Mūsų

amžiuje vėl atsirado kankinių – tai dažnai neįvardyti, beveik „nežinomi kariai“, kovoję už didį Dievo reikalą. Kiek įmanoma, jų liudijimas Bažnyčioje neturi būti prarastas. Kaip pasiūlė Konsistorija, vietinėms Bažnyčioms dera padaryti viską, kad kankiniai nebūtų pamiršti, – būtina surinkti visą įmanomą dokumentaciją. Tai bus iškalbingas ekumeninis liudijimas. Šventųjų kankinių ekumenizmas labai įtikinamas. *Communio sanctorum* balsas yra garsesnis už susiskaldymų keliamą triukšmą. Pirmųjų šimtmečių *martyrologium* buvo šventųjų kulto pagrindas. Skelbdama ir gerbdama savo sūnų ir dukterų šventumą, Bažnyčia aukštino Dievo garbę; gerbdama kankinius, ji gerbė Kristų, jų kankinystės ir šventumo šaltinį“ (2).

Beatifikacijai ir kanonizacijai yra būtinas bendras Dievo tautos, jos galvos ir ganytojų sutarimas. Kankinystės garsas (*fama martyrii*) yra bendra nuomonė apie asmens mirtį už tikėjimą į Kristų arba už dorybes, susietas su tikėjimu. Svarbu yra žmonių liudijimai apie dorybes, kankinystę, patvirtinti kompetentingų hierarchinių instancijų, taip pat ir Dievo liudijimas, apsisireiškiantis per stebuklus užtariant Dievo tarnams.

Daugumoje bylų, kurios yra pradėtos Rytų Europos kraštuose, o kai kurios iš jų jau pasiekė ir Šventųjų skelbimo kongregaciją, dažniausiai tiesioginė fizinė prievarta buvo pakeista psichologinėmis kančiomis siekiant palaužti asmens valią. Šiuo atveju kankinystės konstatavimas reikalauja kruopštaus įrodymų ištyrimo.

Kuomet į Šventųjų skelbimo kongregaciją yra atsiunčiamas vyskupijoje atliktas tyrimas, kai byla baigiama vyskupijos lygmeniu, patikrinama, ar byla yra galiojanti, t. y. ar tyrimas atliktas pagal galiojančias normas. Jei tai patvirtinama, byla perduodama Kongregacijos paskirtam relatoriui, kuris kartu su Romoje reziduojančiu postulatoriumi paruošia *Positio* (3). Ji pradžioje pateikiama teologams konsultoriams, po to Kongregacijos kardinolų ir vyskupų komisijai, kurių sprendimas nepaprastai svarbus. Jei teologų ir Kongregacijos narių nuomonė yra pozityvi, byla pristatoma popiežiui, kuris įgalioja Kongregacijos prefektą paskelbti dekretą apie Dievo tarno herojiškas dorybes arba apie kankinystę. Po šio dekreto paskelbimo beatifikacijai (jei ne kankinys) reikalaujama vieno stebuklo užtariant Dievo tarnui, o kanonizacijai – dar vieno stebuklo. Kankinystės atveju beatifikacijai stebuklo nereikalaujama.

8. Pašaukimo į šventumą pagrindai

Anot teologijos klasiko šv. Tomo Akviniečio, šventumą sudaro pažinimas ir Dievo meilė. Bet pažinimas ir meilė ateina per malonę ir per tikėjimą. Kuomet mes Dievą pa-

žįstame ir mylime, tuomet Jis yra mūsų gyvenimo tikslas, bet tai įvyksta tik per Dievo malonę. Tas pats Tomas Akvinietis yra pasakęs, „kad malonė nenaikina, bet patobulina prigimtį“ – šią mintį cituoja ir garbingasis Teofilijus ganytojiškuose laiškuose. Tapti šventam nereiškia atitolti nuo žmogiškumo, bet kuo labiau artėti prie tobulumo, o tam ir sukurta žmogaus prigimtis. Tai primena ir Vatikano II Susirinkimas kalbėdamas apie visuotinį pašaukimą į šventumą: „Tad kiekvienam aišku, jog Kristaus tikintieji, kad ir kokia būtų jų užimama vieta ar luomas, šaukiami siekti krikščioniško gyvenimo pilnatvės ir meilės tobulybės“ (LG, 40). „Kiekvienas pagal savo gabumus ir pareigas privalo nedelsdamas žengti pirmyn gyvo tikėjimo, žadinančio viltį ir veikiančio meile, keliu“ (LG, 41).

Šventieji yra mūsų užtarėjai pas Dievą. Užtarimas yra tuo veiksmingesnis, kuo glaudesnis ryšys tarp užtarėjo ir Dievo. Kas daugiau myli Dievą, tuo daugiau jo veiksmams turi vertę Dievo akyse, tuo jo nuopelnai yra svarbesni. Tai aiškiai suprato pirmųjų amžių krikščionys, kurie itin gerbė kankinius, nes jie mirė už Kristų, už tikėjimą. „Bažnyčia visuomet tikėjo, kad Kristaus apaštalai ir kankiniai, savo pralietu krauju įvykdę aukščiausią tikėjimo ir meilės liudijimą, yra itin glaudžiai sujungti su mumis Kristuje, su ypatingu jautrumu juos gerbė drauge su palaimintąja Mergele Marija bei šventaisiais angelais ir meldė jų užtarimo bei pagalbos“ (LG, 50).

9. Šventųjų pavyzdys

Šventieji yra ne tik užtarėjai pas Dievą, bet ir mums visiems pavyzdys. „Gyvenimas tų, kurie ištikimai sekė Kristumi, mums yra naujas akstinas ieškoti būsimosios buveinės ir drauge nurodo saugiausią kelią, kuriuo kiekvienas pagal savo padėtį ir sąlygas, nepaisydami šio pasaulio nepastovumą, galime pasiekti tobulą vienybę su Kristumi, arba šventumą“ (LG, 50). Garbingojo arkivyskupo Teofilijaus gyvenimas parodo, kad net pačiomis sudėtingiausiomis socialinėmis ar politinėmis sąlygomis įmanoma sekėti Kristumi, būti ištikimam savo pašaukimo pareigoms, gyventi meilėje, turėti gyvą tikėjimą. Tremtyje, lageriuose bei kalėjimuose jis išsaugojo meilę žmonėms ir Dievui.

Nuorodos

- (1) Kalba, pasakyta posinodiniame susitikime su Europos vyskupų konferencijos pirmininkais specialioje metinėje Europos vyskupų Sinodo asamblėjoje: *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* 15/2 (1992), p. 973.
- (2) Jonas Paulius II, Apaštališkasis laiškas *Tertio millennio adveniente*, 37.
- (3) *Positio* yra dokumentiškai išdėstytas, chronologine tvarka, Dievo tarno gyvenimas, liudininkų parodymai apie šventumą. Pozicijos pagrindinės dalys yra šios: informacija, Dievo tarno veikla ir gyvenimas, kankinystės garsas, ištraukos iš liudininkų parodymų. Kankinystės byloje yra svarbu kankinystės įrodymas, kad mirtis įvyko dėl neapykantos tikėjimui.

Paskyrimai Kauno arkivyskupijoje

Kun. **Antanas Gražulis SJ** atleistas iš Kauno Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčios rektoriaus pareigų ir paskirtas Kauno Šv. Jono Pauliaus II parapijos rezidentu vikaro teisėmis su teise laiminti santuokas.

Kun. **Aldonas Gudaitis SJ** paskirtas Kauno Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčios rektoriumi.

-Kn-

Suteiktas monsinjoro titulas

2016 m. gruodžio 12 d. popiežius Pranciškus kunigui **Stanislovui Stankevičiui**, Alovės ir Ryliškių parapijų klebonui, suteikė Jo Šventenybės kapeliono – monsinjoro titulą. 2017 m. sausio 18 d. šio titulo pažymėjimą monsinjorui įteikė Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas ir perdavė popiežiaus pasiuntinio Lietuvoje – apaštališkojo nuncijaus arkiv. Pedro López Quintanos sveikinimus.

Kunigai, priėmusieji šį titulą, turi teisę liturginėse apeigose dėvėti juodą sutaną su violetiniais šilkiniais apvadais, violetinę šilkinę juostą bei juodą biretą su violetiniais šilkiniais apvadais ir kuokšteliu (plg. *Acta Apostolica Sedes*, 61 [1969], p. 338), taip pat jų vardas, pavardė ir įkardinacijos vieta kiekvienu metu skelbiami žinyne *Annuario Pontificio*, o tikinčiųjų bendruomenė į juos gali kreiptis pagerbiančiuoju kreipiniu – Jūsų Prakiltybe (monsinjore).

-Kš-

Išrinktas naujas LVVVK pirmininkas

Vasario 2 dieną, švenčiant Viešpaties Paaukojimo šventę ir Dievui pašvęstojo gyvenimo dieną, Vilniuje vyko Lietuvos vyrų vienuolių vyresniųjų konferencijos (LVVVK) posėdis, kurio metu buvo išrinktas naujasis LVVVK pirmininkas, pakeitęs trejus metus konferencijai vadovavusį jėzuitą kun. Gintarą Vitkų SJ. Naujuoju LVVVK kon-

Ekumeninės pamaldos

Vilniuje

Sausio 25 d. Vilniaus Šv. Jono Krikštytojo ir šv. Jono apaštalo ir evangelisto bažnyčioje vyko tradicinės ekumeninės pamaldos, minint Maldos už krikščionių vienybę savaitę, kuri šiais metais kvietė apmąstyti apaštalo raginimą: „Kristaus meilė skatina mus susitaikinti“ (plg. 2 Kor 5, 14–20).

Vilniaus Šv. Jonų bažnyčioje kartu meldėsi evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis, evangelikų reformatų generalinis superintendentas kun. Tomas Šernas, metodistų kunigas Remigijus Matulaitis ir diakonė Jelena Kask, krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ vadovas pastorius Gabrielius Lukošius, Laisvųjų Krikščionių Bažnyčios vyskupas Artūras Rulinskas, Lietuvos Naujosios Apaštalų Bažnyčios vyskupas Artūras Strelčiūnas, Vilniaus Šv. kaninės Paraskevės bažnyčios klebonas ir ortodoksų arkivyskupijos Lietuvoje sekretoriato vadovas kun. Vitalijus Mockus, Vilniaus Švč. Trejybės graikų apeigų katalikų bažnyčios klebonas kun. Vinkentij Vasil Pelykh OSBM, Vilniaus arkivyskupijos katalikų ganytojai, kunigai ir tikintieji. Pamaldoms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Giedojo Vilniaus evangelikų liuteronų choras „Adoremus“ (vad. Renata Moraitė).

Per pamokslą Vilniaus arkivyskupijos vyskupas augziliaras Arūnas Poniškaitis kvietė apmąstyti sūnaus palaidūno palyginimą (Lk 15, 11–24) žvelgiant į dieviškąjį Sūnų Jėzų Kristų: „Galvoju apie kitą Sūnų, kuris yra toks skirtingas, nei pasakoja mums šis palyginimas. Tas Sūnus – Jėzus. Jis nepasiėmė didelio jam priklausančio turto, kad jį iššvaistytų, bet, priimdamas vergo išvaizdą, pats save apiplėšė“, – kalbėjo ganytojas. Nuo pirmųjų Jėzaus žodžių: „Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose?“ (plg. Lk 2, 49) iki ant Kryžiaus ištarto: „Tėve, į tavo rankas atiduodu savo dvasią“ (plg. Lk 23, 46) Jėzus liudijo visišką sūnišką savęs dovanojimą Tėvui.

Vyskupas kvietė ieškoti kelio į Tėvo namus, sekant Kristumi, kuris „ne tik rodo mums kryptį, bet ir veda. Jėzus yra kelias, kuris veda į Tėvo namus. Eidami prie Jėzaus, mes einame pas Dievą, susitaikinti su Dievu, ir einame artyn vieni prie kitų. Jėzus yra visų Jo mokinių vienybės kelias“.

Ganytojas atkreipė dėmesį, kad Tėvo namus jaunėlis pirmiausiai paliko širdimi, tik po to išėjo fiziškai, pasiėmęs, kaip jam atrodė, jam priklausančią dalį. Šis sūnus iššvaistė viską. Jis nepametė tik alkio jausmo ir prisiminimo skonio tos duonos, kurios apščiai turėjo Tėvo namuose. Jis nepametė to, kas nebuvo jo valioje – tai Tėvo meilė, Tėvo laukimas. „Tėvo meilė yra toji jėga, kuri niekada nepaliko sūnaus ir kuri visada traukė jį ir galiausiai sugrąžino į namus. Šie namai yra ir mūsų visų namai“, – priminė vysk. Poniškaitis, kviesdamas pažvelgti ir į kitą palyginimo sūnų, kuris niekad neišėjo iš namų, įstatymo neperžengė, lyg ir buvo teisus. Tačiau į akis krinta tai, koks jis tuose namuose buvo svetimas. Neišejusiojo sugrįžimas į Tėvo namus yra ne ką mažiau reikalingas.

Vyskupas kvietė prisiminti, kad mums visiems, nesvarbu kuriai bendruomenei priklausytume, reikia širdies atsivertimo ir sugrįžimo į Tėvo namus. „Kai meldžiamės už krikščionių vienybę, turime pirmiausia prašyti malonės, kuri pajudintų mūsų širdis ir padėtų kasdien darbais, santykiams, elgesiu liudyti, kad norime būti Tėvo namuose, artėti prie Dievo, o kartu artėti vieni prie kitų“, – sakė vyskupas.

Skaitant užtarimo maldas, pamaldų dalyviai užsidedę žvakeles, kurių šviesa, kaip Velykų žvakės liepsna, simbolizuoja Kristų, pasaulio šviesą. Ekumeninių pamaldų metu rinkliava skirta Lietuvos Biblijos draugijai, kurios išleista Evangeliją pagal Matą dovanų gavo pamaldų dalyviai. Po pamaldų visi pakviesti į agapę.

Kaune

Sausio 20 d. popietę kelių krikščioniškų Bažnyčių ir bendruomenių dvasininkai bei jų nariai susirinko į ekumenines pamaldas Kaune, Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) bažnyčioje. Pamaldos vyko pagal Vokietijos krikščioniškų Bažnyčių Dievo žodžio šventimui parengtus tekstus 2017 m. Maldos už krikščionių vienybę savaitei, kurios tema „Kristaus meilė skatina mus susitaikinti“ (plg. 2 Kor 5, 14–20).

Brolių ortodoksų bendruomenės giesmė lydėjo prie altoriaus su nešama Evangelijų knyga atėjusią dvasininkų procesiją. Bažnyčios rektorius kun. Kęstutis Rugevičius sveikino atvykusias bendruomenes ir jų ganytojus: ortodoksų Kauno Apreiškimo Švč. Mergelei Marijai bažnyčios dekaną kleboną t. Nikolajų Murašovą, Kauno evangelikų liuteronų Švč. Trejybės bažnyčios kun. Saulių Juozaitį, Kauno jungtinės metodistų bažnyčios kun. Remigijų Matulaitį, krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ Kauno bažnyčios pastorių Gabrielių Lukošių. Pamaldose patarnavo Kauno kunigų seminarijos klierikai.

Kun. K. Rugevičius įžangos žodyje kvietė Šventosios Dvasios vienybėje kartu melstis kaip Kristaus mokiniais ir iš Kristaus meilės būti krikščionių susitaikinimo tarnais. Po įžangos maldos Vokietijos krikščionių paraginimu (jie priminė Berlyno sienos griūtį 1989 m. ir tai, jog viltis visada yra, nors susiskaldymas atrodytų neįveikiamas) šiose pamaldose prašyta Viešpaties išgydymo iš nuodėmių, jas įvardijant, išpažįstant ir simboliniu veiksniu – nešant akmenis į altoriaus papėdę. Susirinkusi bendruomenė prašė Viešpatį atleidimo už tuos akmenis – nuodėmes, kurios stato sienas tarp žmonių. Tai meilės stygius, neapykanta, nepagarba, neteisingi kaltinimai, diskriminacija, persekiojimai, susvetimėjimai, susiskaldymai, puikybė ir kt. „Dievas – tai meilė“ – sulig šiais giesmės žodžiais akmenys buvo sudėti kryžiaus forma, simboliniu veiksniu prašant perkeisti ir pačias kiečiausias, dažnai akmeniu virstančias širdis.

Vėliau išklaudus Dievo žodį, homiliją pasakė evangelikų liuteronų kunigas S. Juozaitis. Dvasininkas atkreipė dėmesį, jog ši ekumeninė malda, Dievo žodžio ir padėkos bendrystė vyksta seniausioje Kauno bažnyčioje, o broliai liuteronai netoliese turėjo savo parapijos namus. Pasak kun. S. Juozaičio, ekumeninė kelionė yra grįžimas prie šaltinio (*ad fontes*) – Jėzaus Kristaus. Jo kvietimas vienytis yra ne ateičiai, o dabarčiai. Širdžių atsivertimas, malda veda į nuskaistinimą, kad Bažnyčia pajėgtų nešti pasauliui Gerąją Naujieną apie išganymą.

Žodį taręs t. N. Murašovas padėkojo už pakvietimą į šias pamaldas ir atkreipė dėmesį, jog žmonės tūkstančius metų kuria savo gyvenimą, kuris būna pasmerktas griūti, jei tik remiasi savo planais, viltimis. Tai lyg statyti namą ant smėlio. Žmogaus gyvenimas turi remtis Kristaus ir tikėjimo pamatu. Dievas kiekvieno klausia, ne ką jis padarė, o ką daro šiandien. Krikščionių ginklai prieš blogį yra malda ir artimo, netgi prieš, meilė. Būtent tai krikščionis daro Kristaus mokiniais.

ferencijos pirmininku tapo Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos ministras pranciškonas kun. Algirdas Malakauskis OFM.

Algirdas Malakauskis OFM davė amžinuosius įžadus Mažesniųjų brolių ordine 2001 m., o 2002 m. buvo įšventintas kunigu. Tapęs kunigu, A. Malakauskis tarnavo Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapijoje, 2006–2012 m. buvo Lietuvos pranciškoniko jaunimo brolijos nacionalinis dvasinis asistentas, 2007–2013 m. ėjo Vilniaus Šv. Pranciškaus ir šv. Bernardino vienuolyno gvardijono pareigas, o 2013–2015 m. buvo Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapijos klebonas. 2016 m. sausio mėnesį jis buvo išrinktas Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos ministru 2016–2022 m. kadencijai.

Lietuvos vyrų vienuolių vyresniųjų konferencija oficialiai įsteigta 2008 m. ir vienija visas 14 Lietuvoje veikiančių katalikiškų vyrų vienuolių. Konferencijos tikslas – stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą, koordinuoti bendrą vienuolių veiklą, dalytis vienuolinio gyvenimo patirtimi šiuolaikiniame pasaulyje, organizuoti tarpdiecezinius ir diecezinius renginius, ugdančius supratimą apie pašaukimą į vienuolinį gyvenimą. LVVVK bendradarbiauja su Lietuvos Vyskupų Konferencija ir su Apaštalo Sosto Pašvęstojo gyvenimo institutų ir apaštališkojo gyvenimo bendrijų kongregacija. Analogiška konferencija vienija ir Lietuvos moterų vienuolijas.

-lvvks-

Arkiv. G. Grušas – Pasauliniame Gailėtingumo kongrese

Sausio 16–20 d. Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas dalyvavo Pasauliniame apaštališkajame Gailėtingumo kongrese (WACOM), vykusiame Filipinuose. Ketvirtajame Pasauliniame apaštališkajame Gailėtingumo kongrese gilintasi į vienybės ir misijos temas. Antrąją kongreso dieną arkivyskupas Kongreso dalyviams pristatė

filmą „Pirmasis Dievo Gailėstingumo paveikslas“ (2016).

Kongresas prasidėjo Manilos katedroje, vėliau kongreso dalyviai lankėsi Šv. Tomo universitete, Tėvo Pijaus šventovėje Batango mieste, Dievo Gailėstingumo šventovėje Malolos vyskupijoje. Kongresas baigėsi iškilmingomis šv. Mišiomis po atviru dangumi Balangos vyskupijoje.

Penkias dienas maždaug šeši tūkstančiai filipiniečių ir svečių iš viso pasaulio dalyvavo kongreso renginiuose, klausėsi pranešimų, lankė gailėstingumo reikalingus žmones, meldėsi šv. Mišiose. 2020-aisiais Pasaulinis apaštališkasis Gailėstingumo kongresas vyks Samoa.

-vilmensis.lt

Pal. Jurgio Matulaičio mirties 90 m. minėjimas

Sausio 27 d. Marijampolės Šv. arkan-gelo Mykolo bazilikoje iškilmingai paminėta pal. Jurgio Matulaičio mirties – gimimo dangui 90 metų sukaktis. Šventė išsiskyrė dalyvių gausumu: liturgijoje dalyvavo 12 vyskupų ir per 50 kunigų.

Sakydamas homiliją arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ palaimintą Jurgį vadino ištikimu Jėzaus mokiniu, kuris, panašiai kaip ir pirmieji Jėzaus mokiniai, buvo pasiūstas į nelengvą misiją – „skelbti Evangeliją ir liudyti Jėzaus meilę visuomenėje, kuri buvo tolima Kristaus dvasiai“. Jėzaus meilės liudijimą arkivyskupas neišvengiamai siejo su kryžiumi. Pirmasis Jurgio Matulaičio kryžius, padėjęs priprasti prie naštos svorio, buvo fizinė negalia, „dėl kurios jis kentėjo, bet drauge ir išmoko kantriai pakelti visus Dievo apvaizdos siunčiamus kryžius“, – sakė arkivyskupas. Apataręs visus J. Matulaičiui tekusius kryžius bei palaimintojo ryžtą ir ištikimybę juos nešant, arkiv. S. Tamkevičius SJ linkėjo, kad palaimintojo atminimo šventimas paskatintų ir mus visus būti panašius į Jėzaus mokinius.

Pamaldų dalyviams drauge išpažinus tikėjimą, sukalbėta ir Jėzaus išmokyta malda „Tėvų mūsų“. Tuomet nuo Velykų žvakės uždegtos žvakelės pasklido bažnyčioje, žmonių rankose, kaip Kristaus šviesa. Pamaldos užbaigtos siuntimu nešti šią Kristaus šviesą, kurios laukia pasaulis, į tamsiausias jo vietas, ten, kur verda kova, vyrauja susiskaldymai. Aukos pamaldose buvo skiriamos Lietuvos Biblijos draugijai parenti.

-kait, vilmensis.lt

Kauno arkivyskupijos kunigų susirinkimai

Sausio 18 d. Kauno arkivyskupijos kunigai susirinko į pirmą šiemet nuolatinio ugdymo konferenciją. Jau įprasta, kad konferencijose sulaukiama ir svečių pranešimų apie įvairias tiek Bažnyčias, tiek visuomenei svarbias aktualijas. Šįkart konferencijos viešnia buvo Krašto apsaugos ministerijos (KAM) Strateginės komunikacijos departamento vyriausioji specialistė Auksė Ūsienė. Ji kalbėjo apie informacinę, prieš mūsų valstybingumą nukreiptą priešišku jėgų propagandą ir būtiną atsvarą jai – piliečių sąmoningumo ugdymą.

Be to, konferencijoje pristatyta arkivyskupijos Jaunimo centro I pusmečio veikla, kurios mokymai bažnyčių tarnautojams bei kiti evangelizaciniai renginiai. Konferencija, kaip įprasta, vyko kurijoje, o jai vadovavo Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas.

„Sąmoningus piliečius turime užsiauginti“, – sakė Auksė Ūsienė pabrėždama, jog krašto apsaugai, jos kariuomenei labai svarbu turėti visuomenės paramą. Pasak KAM specialistės, informacija yra labai galingas ginklas. Ji keičia mąstymą, gali lemti veiksmus. Informaciniai karai valstybėse, taip pat Lietuvoje, vyksta nuolat. Mes nuolat susiduriame su priešiška mūsų valstybingumui Rusijos dezinformacijos lavina. Melo propaganda siekiama paveikti žmonių mąstyseną ir elgesį. Žmogus gali nuspręsti nesipriešinti agresijai, kita vertus, atvirakščiai, gali nuspręsti kolaboruoti. Propaganda skatina nepasitikėjimą visai menkinama valstybe, valdžia, iškraipo valstybės istoriją.

Daug dėmesio lektorė skyrė tam, kaip atpažinti propagandinę veikimą. Propagandinis melas daug kartų kartojamas, dezinformacija pritaikoma tikslinei auditorijai (grupėms pagal amžių, socialinę padėtį, darbo sritį ar pan.). Siekiama didinti nepasitikėjimą savo valstybės kariuomene (pvz., kad dėl išlaidų jai mažės pensijos ar pan.), paveikiamas šauktinių, jų tėvų, mokytojų mąstymas ir neigiamas nusiteikimas privalomosios karo tarnybos atžvilgiu. Priešiška propaganda skverbiasi į visą mūsų šalies viešąją erdvę – per žiniasklaidą, interneto portalus bei socialinius tinklus, daro poveikį juose daug bendraujančiam jaunimui – pažeidžiamiausiai visuomenės daliai. Nesantaika, priešiškus, nepasitenkinimas keliamas per komentarus, netikrus Facebook'o profilius, įsilaužiant į interneto serverius.

Kaimyninėje Rusijoje žinios apie Lietuvą, pasak KAM specialistės, dažniausiai būna neutralios arba neigiamos, išskyrus „minkštąją“ dalį – kultūrą. Tai siekimas išlaikyti mūsų kultūrą tarsi savosios kultūros dalį. Tačiau iš istorijos žinome, jog būtent per kultūrą buvo skiepijamos ir skleidžiamos komunistinės idėjos. Propaganda skverbiasi ir per kultūrinius renginius (pvz., Rusijos atlikėjų koncertai mūsų valstybės švenčių proga). Dėl propagandos poveikio visuomenė, kaip minėjo konferencijos viešnia, gali nespėti sureaguoti į tikrą karinę agresiją, o ginklai prieš ją – gebėjimo atskirti melą nuo tiesos ir piliečių sąmoningumo ugdymas.

Konferencijos pabaigoje arkivyskupijos Jaunimo centro (KAJC) vadovė Agnė Grigaitytė pristatė Lietuvos jaunimo dienas (LJD), kurios šiemet birželio 23–25 d. vyks Vilniuje ir skiriamos 13–35 metų žmonėms. Šiuometė naujiena – atskira programa studentams (birželio 23 d.). LJD globėjai pasirinkti šv. Edita Štein ir garbingasis arkivyskupas Teofilius Matulionis, kurio beatifikacijos iškilmių tikimasi sulaukti tomis dienomis. Jaunimo centro vadovė pakvietė kunigus bendradarbiauti ypač su mokyklomis, mokytojais – tai puiki proga pakviesti jaunuolius. KAJC komanda yra pasirengusi atvykti į mokyklas, kur bus išipareigojančių mokytojų, į grupes parapijose pradėti pasirengimą LJD (ir registruotis jau nuo vasario 1 d.). Kunigams taip pat buvo pristatytas KAJC pusmečio renginių (Padėkos šventės, seminarų, kolektyvų jaunimui ir jo vadovams) planas.

Kurijos sielovados programų koordinatorė Vaida Spangelevičiūtė-Kneižienė pristatė kunigams diskusijų susitikimus kavinėse, šlovinimo vakarus su Eucharistijos adoracija, ugdymo ciklą – parapijų darbuotojų seminarus. Į juos, be jau kviestų grupių (zakristijonų, referentų, vargonininkų, maldos grupių vadovų), bus kviečiami ir Šventojo Rašto skaitovai, floristai, valytojos. Kunigai pakviesti į „Šv. Valentino dieną KITAIP“ Kauno „Žalgirio“ arenoje, taip pat paraginti informuoti apie ją parapijų bendruomenes, ypač jaunimą, sužadėtinius.

Kunigams buvo pristatytas naujasis arkivyskupijos ekonomas bei Ekonomo tarnybos vadovas Vitalis Urba, pakeitęs šiose pareigose kun. Vytenį Vaškelį.

Vasario 8 d. Kauno arkivyskupijos kunigai dalyvavo ugdymo konferencijoje, kuri pradėta vyskupo augziliaro Kęstučio Kėvalo vadovaujama Valandų liturgijos malda. Pirmoji susitikimo dalis buvo skirta Arkivyskupo Teofiliaus Matulionio metams ir būsimai jo beatifikacijai. Pasirengimo klausimais su kunigais pasidalijo konferencijos svečias Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas. Antrojoje dalyje Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas apžvelgė 2016 m. arkivyskupijos sielovadinę ir ekonominę padėtį.

Konferencijos pradžioje kunigams buvo parodytas filmas „Palaimintas kankinys. Žvilgsnis į Teofiliaus Matulionio gyvenimą“ (autorius Dalius Ramanauskas). Vėliau kalbėjęs vyskupas Jonas Ivanauskas atkreipė dėmesį, jog garbingojo arkivyskupo Teofiliaus Matulionio gyvenimas susijęs su keliomis vyskupijomis: paskutinius ketverius gyvenimo metus 1958–1962 m. sovietinės valdžios jis buvo prievarta apgyvendintas Šeduvoje (dabartinėje Šiaulių vyskupijoje), nuo 1943 m. buvo Kaišiadorių vyskupas, o iki šio paskyrimo gana ilgą laiką nuo 1936 m. iki 1943 m. tarnavo Kauno arkivyskupijoje. Kauno arkivyskupo Juozapo Skvirecko pavedimu vizitavo parapijas (Kėdainių, Krakių, Žemių, Veliuonos, Skirsnemunės ir kt.). Buvo Kauno arkivyskupijos tribunolo oficio las, LR kariuomenės kapelionas. Arkiv. Teofilius kėlė mintį apie Šiluvos šventovės atnaujinimą – sakralios aikštės čia įrengimą. Dalyvavo Lietuvos I Eucharistiniame kongrese, šventinant Kristaus Prisikėlimo bažnyčios kartinį akmenį, kartu su kitais dvasininkais pasirašė Lietuvos paaukojimo Švč. Jėzaus Širdžiai aktą, kurį planuota įdėti į altorių naujai pastatytoje tautos šventovėje. Jo dėka Švč. Jėzaus Širdies titulas suteiktas Šančių bažnyčiai, o Šv. Mikalojaus (benediktinių) rektorate pradėta nuolatinė Švč. Sakramento adoracija.

Kaišiadorių vyskupas J. Ivanauskas pabrėžė, kaip svarbu rengtis arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacijai, pasidžiaugdamas tam sudaryta LVK

Prieš ir po šventųjų Mišių vyko konferencija, kurioje skaityti pranešimai: „Arkivyskupo Jurgio Matulaičio beatifikacijos 30-ųjų metinių belaukiant: įvykio reikšmė anuomet“ (Kauno arkivyskupas emeritas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ); „Pal. Jurgis Matulaitis kaip dvasinis vadovas: anuomet ir dabar“ (VU profesorius, LKMA Centro valdybos vicepirmininkas Paulius Subačius). Menine programa pradžiuogino Marijampolės trečiojo amžiaus universiteto moterų ansamblis „Gija“, vadovaujamas Danguolės Borkertienės.

-irat-

Vatikano ir Lietuvos pašto bendras projektas

Vasario 10 d. Vilniuje pristatytas pirmą kartą Lietuvos ir Katalikų Bažnyčios Lietuvoje istorijoje išleistas bendras Vatikano miesto valstybės ir Lietuvos pašto ženklas. Dailininko Vaclovo Butrimo sukurtame pašto ženkle vaizduojamas Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas ir pirmasis Žemaičių vyskupas Motiejus Trakiškis (Vilnietis). Valdovo rankose – bažnyčios pastatas kaip tikėjimo ir kultūros simbolis. Šis ženklas išleistas Žemaičių (Medininkų) vyskupijos 600 metų įkūrimo jubiliejaus proga.

Iškilmingas pašto ženklo pristatymas vyko Arkangelo konferencijų ir meno centre Vilniuje. Reginyje dalyvavo Lietuvos ir Vatikano paštų atstovai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ir ūkio ministerijų viceministrai, dvasininkai – apaštališkasis nuncijus arkivyskupas dr. Pedro Lopez Quintana, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas SJ, Telšių vyskupijos kurijos kancleris kun. Haroldas Šneideraitis, Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos prefektas kan. Andriejus Sabaliauskas, diplomatai, akademinės bendruomenės, žiniasklaidos atstovai.

Renginio metu buvo pasidžiaugta tokiu svarbiu įvykiu ir puikiu projektu, kalbėta apie Lietuvos ir Vatikano

diplomatinius santykius, prisiminta Žemaičių vyskupijos įkūrimo istorinė raida. Renginį vainikavo muzikinė programa ir dalyvių pabendravimas tarpusavyje agapės metu.

-kasab-

Aptarta Kauno arkivyskupijos sielovados perspektyva

Vasario 1-ąją, Kauno arkivyskupo Liongino Virbalo pakviesti, į neeilinį susitikimą Šiluvoje rinkosi Kauno arkivyskupijos institucijų vadovai bei Ekonominių reikalų tarybos nariai drauge su ganytojais aptarti sielovadinės tarnystės ilgalaikėje perspektyvoje – bandant pažvelgti į ją iki 2025-ųjų.

Šv. Mišiose Apsireiškimo koplyčioje paprašę Viešpatį laiminti, o Šiluvos Dievo Motiną užtarti jų darbą šiame susitikime ir kasdien, jo dalyviai vėliau visą dieną drauge praleido Jono Pauliaus II namuose svarstydami, kokiomis kryptimis toliau plėtoti institucijų veiklą, kokiose srityse bus vykdoma sielovada, kokiems žmonėms ji bus skiriama, kaip toliau planuoti išteklius šiai veiklai organizuoti ir atlikti, idant visi savo srityse vaisingiausiai atlieptų misijinė Bažnyčios užduotį – tarnauti žmonių išganymui.

Arkivyskupo Liongino Virbalo teigimu, kaip keliaujant reikia aiškiai žinoti norimą pasiekti tikslą, taip ir einant tikėjimo keliu Bažnyčioje, nepaisant jokių iššūkių, reikia neišleisti iš akių esminio, visus sielovadinio darbo kelius vienijančio tikslo – palydėti žmones į susitikimą su Jėzumi Kristumi.

Dar mėnesį iki susitikimo Šiluvoje institucijų vadovai jam rengėsi šiuos klausimus aptardami su savo komandų žmonėmis – ne tik galvodami apie ateitį, bet ir ją konkrečiai planuodami. Susitikime apibendrintos institucijų veiklos kryptys žvelgiant į ateities iššūkius.

Dalyvių žvilgsnį į ateitį savo darbo bare apibendrinti padėjo arkivyskupijos Ekonominės tarybos narys Evaldas

darbo grupė, taip pat grupė Kauno arkivyskupijoje, pakvietė tokias grupes steigti ir (bent didesnėse) parapijose – juk nuo visų bendrų pastangų ir priklausys, kaip pasirengsime šiam iškiliam mūsų Bažnyčios istoriniam bei dvasiniam įvykiui. Artimiausiu metu bus patvirtinta iškilnių data ir vieta.

„Kaunas galėtų tapti Teofiliaus Matulionio miestu, ypač parapijose ypatingą dėmesį skiriant Švč. Sakramento adoracijai, Švč. Jėzaus Širdies pamaldumui, tam panaudojant gavėnios metą“, – sakė vysk. J. Ivanauskas, pakviesdamas kaip piligrimams apsilankyti Kaišiadorių katedroje ir, žinoma, dalyvauti beatifikacijos iškilnėse. Kaišiadoryse nuolat laukiama piligrimų grupių iš parapijų, atvykstančių kartu su kunigais, kurie turėtų galimybę aukoti šv. Mišias katedroje, Dievo Gailestingumo koplyčioje arba kriptoje, kur ilsisi Teofiliaus Matulionio žemiškieji palaikai. Kaišiadorių katedroje įrengiama ir nauja koplyčia jo relikvijoms gerbti. Kovo mėnesio pirmojo sekmadienio Mišių rinkliavos Lietuvoje bus skiriamos beatifikacijos iškilnių reikmėms.

Kaišiadorių vyskupas paragino visus gilintis, kuo svarbi beatifikacija, arkiv. Teofiliaus Matulionio asmuo ir dvasinis vaidmuo Bažnyčiai šiandien, pakvietė plėtoti iniciatyvas, įsitraukti į rengimąsi Kauno kunigų seminariją, VDU Katalikų teologijos fakultetą. Pasak ganytojo, arkiv. Teofiliaus misija Bažnyčioje dar nesibaigė, fiksuojami žmonių liudijimai apie būsimojo palaimintojo užtarimą, turime rūpintis tolesne jo kulto sklaida. Šia proga Kaišiadorių vyskupas įteikė Kauno arkivyskupui Lionginui Virbalui arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacijos dekretą ir egzempliorių *Positio super martyrio* – beatifikacijos bylos atrinktų dokumentų rinkinį, kuris pateikiamas Apaštalu Sostui.

Antroje susirinkimo dalyje, remdamasis institucijų, parapijų bei rektoratų duomenimis, arkivyskupas Lionginas Virbalas apžvelgė Kauno arkivyskupijos 2016 m. statistinę, sielovadinę bei finansinę padėtį. Apžvalgoje minėta, jog Kauno arkivyskupijos teritorijoje gyvena apie 439 tūkst. gyventojų (Kaune 247 tūkst., tai yra 56 proc.). Praktikuojantys katalikai: Kaune ~ 30 proc., kitur ~ 27 proc. bendrojo gyventojų skaičiaus. Sekmadienio Mišiose iš jų dalyvauja – Kaune ~ 9 proc., kitur ~ 5 proc.

Vėliau arkivyskupas apžvelgė svarbiausius praeitų metų arkivyskupijos bendruomenės įvykius, renginius. Gailestingumo jubiliejaus metais kartu minėtas arkivyskupijos 90-metis, surengtas simpoziumas sielovadai aptarti. Nemažai žmonių pasiekė kurijos renginiai. Beveik 6 tūkst. žmonių šventė 2016 m. „Šv. Valentino dieną KITAIP“ (dar apie 20 tūkst. ją stebėjo per televiziją LRT *Kultūros* kanalu); per 350 parapijų darbuotojų dalyvavo ugdyto seminariuose bei rekolekcijose; 2/3 savaitgalių buvo užimti naujajame Šv. Jono Krikštytojo pastoracijos centre, kuris per metus priėmė apie tūkst. žmonių (43 grupes). Arkivyskupas džiaugėsi, jog nemažėja piligrimų Šiluvoje, ypač per didžiuosius atlaidus. Jono Pauliaus II namuose Šiluvoje per metus apsistoja apie 3,5 tūkst. žmonių, čia priimami ir piligrimai iš kaimyninių kraštų.

Apžvelgdamas kurijos institucijų veiklą, arkivyskupas pristatė svarbiausias jų darbo sritis. Šeimos centro veikloje išskyrė sužadėtuosius ir jų rengėjų ruošimą, *Caritas* – naujas programas (pvz., Vaiko gerovės instituto ir Užsieniečių integravimo); Katechetikos centras rūpinasi 171 tikybos mokytojo ir 100 katechetų dalykiniu ir dvasiniu augimu; Jaunimo centro veikloje pastebėtas augantis jaunimo komandų apsilankymo mokyklose (ir ne tik Kauno

arkivyskupijoje) poreikis, sykiu jaunimo programose skiriama dėmesio ir maldos gyvenimui ugdyti; Jono Pauliaus II piligrimų centras organizavo keliones Lietuvoje ir užsienyje (daugiau kaip tūkstančiui piligrimų); šis centras yra subūręs apie 150 jaunųjų savanorių. Pranešime buvo aptarta ir katalikiškų mokyklų, VDU Katalikų teologijos fakulteto ir kt. veikla.

Arkivyskupas pasidžiaugė vyrų ir moterų vienuolių indėliu į arkivyskupijos gyvenimą. Seserų vienuolių, įsikūrusių 21 namuose, tarnauja beveik 180, vyrų vienuolių – daugiau kaip 20 iš keturių vyrų vienuolių. Arkivyskupijoje tarnauja 114 diecezinių kunigų, 19 kunigų vienuolių. Pagal amžiaus vidurkį daugiausia yra 40 metų ir vyresnio amžiaus kunigų. Kauno kunigų seminarijoje studijuoja 20 seminaristų, iš jų 10 yra Kauno arkivyskupijos. Tikimasi, jog birželį keliems seminaristams bus suteikti diakonų šventimai. Kauno kunigų seminarija šiemet šventė 150 metų gyvavimo sukaktį, joje nuolat rūpinamasi visapusišku klierikų ugdymu, praktika įvairiose sielovados aplinkose (parapijose, kalėjimuose, akademinėse bendruomenėse ir pan.). Nuolatinį diakonatą šiemet baigs 6 pasauliečiai vyrai, jų šventimai numatomi arkivyskupijos globėjo dieną – birželio 24-ąją, vėliau jie išitrauks į diakoninį tarnavimą ir liudijimą savo arkivyskupijoje bei Lietuvos kariuomenės ordinariate.

Aptardamas sielovadinius patarnavimus, arkivyskupas atkreipė dėmesį, jog jų skaičiai panašūs į pernykščius: ženkliau padaugėjo sutvirtinamųjų, tačiau gerokai mažiau palaidojama ir žymiai mažiau suteikiama Ligonų patepimo sakramento. Ganytojas prašė kunigų atkreipti į tai dėmesį, ypač pabrėžė asmeninį kontaktą su parapijų žmonėmis, jų lankymą namie ir kt.

Konferencijoje taip pat pristatytas parapijų, institucijų finansinės padėties apžvalgos, pajamos ir išlaidos, projektinė veikla. Iš tolesnių arkivyskupijos planų ir darbų apžvalgoje pristatytas svečių namų statybos Palangoje projektas, optimaliausias turimo nekilnojamojo turto panaudojimas, ieškant daugiau galimybių sielovadinei veiklai plėtoti bei remti.

-kait-

Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas

Sausio 18 d. Telšiuose vyko Telšių vyskupijos dvasininkų kasmėnesinis ugdymo susirinkimas, kuriame dalyvavo ir Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos klierikai. Susirinkimas pradėtas Valandų liturgijos malda – *Rytmetine*. Maldai vadovavo Telšių vyskupijos vyskupo generalvikaras kan. Remigijus Saunorius.

Po bendros maldos susirinkusiuosius pasveikino Telšių vyskupijos ganytojas vyskupas Jonas Boruta SJ. Vyskupas didžiąją dalį konferencijos paskyrė garbingajam Dievo tarnui arkivyskupui Teofilui Matulioniui. Ganytojas kalbėjo apie šią iškilią asmenybę, nagrinėjo jo gyvenimą, nuveiktus darbus, pasiaukojimą Dievui ir Bažnyčiai. Išsamiai buvo pristatyti šio buvusio Kaišiadorių vyskupijos vyskupo gyvenimo etapai, patirti išbandymai ir ištikimybė amžinosioms vertybėms. Telšių vyskupijos vyskupas kalbėjo ir apie kitus kandidatus į palaimintuosius, kankinius, Dievo tarnus arkivyskupą Mečislovą Reinį ir vyskupą Vincentą Borisevičių, apie jų beatifikacijos bylas ir vykstančius procesus. Vyskupas išryškino būtinybę nuolat kreiptis į Dievo tarnus, prašyti jų užtarimo, lankyti jų kapavietes, ugdyti dvasinę bičiulystę su kandidatais į palaimintuosius.

Darškus. Konstatuota, kad sparti visuomenės kaita, įvairiose srityse vykstantys galbūt ne visada geri pokyčiai leidžia manyti, jog niekada nesibaigs dvasinių dalykų, amžinųjų vertybių ieškojimas, tad ir Dievas bei tikėjimas išliks egzistenciniu žmonių poreikiu, o gal jis net dar labiau sustiprės. Vertybių krizė, vis aštrėnantis jų pasirinkimo klausimas, demografinės, migracijos problemos leidžia manyti, jog kova „už sielas“ vyks šeimų, jaunimo sielovadoje – ir tai neišvengiamai bus svarbiausios sielovados kryptys ateityje. Sielovadinio darbo ir rūpesčių tikrai nepritrūks, o vienas prioritetinių iš jų bus stiprinti šeimos instituciją.

Be kitų pasidalijimų, kalbant apie ilgalaikę sielovados strategiją, susitikime akcentuota institucijų užduotis padėti parapijų bendruomenėms, atsiliiepti į jų poreikius, kad būtent jos taptų gyvomis, atviromis, jautriomis salomis ieškantiesiems Dievo ir žmonių paguodos. Dėl to visada svarbus glaudesnis bendradarbiavimas su kunigais.

-kait-

„Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenių šventė

Vasario 11-ąją su kauniečiais savo kasmetinės Šviesos šventės džiaugsmu pasidalijo „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenės, jų nariai, artimieji, vadovai, savanoriai ir kapelionai – bemaž 200 dalyvių iš visos Lietuvos ir netgi Latvijos, kur ši bendruomenė kuriasi. Šventėje taip pat dalyvavo „Arkos“ bendruomenės Lietuvoje iš Vilniaus – „Betzata“ ir iš Kauno – „Kauno arka“.

Gausiai susirinkę melstis Kauno arkikatedroje visi buvo pasveikinti kardinolo Audrio Juozo Bačkio. Su bendruomenės lydinčiuoju kardinolu Eucharistiją drauge šventė Kauno arkivyskupas Lioginas Virbalas, arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, „Tikėjimo ir Šviesos“ šalies kapelionas Tomašas Levickis OFM Conv., bendruomenių kapelionai kunigai Saulius Bužauskas, Erastas Murauskas, Ramūnas Mizgiris OFM,

Hoan Vincentas Nguyen Kim SDB. Kartu meldėsi Vilniaus bendruomenės bičiulis diakonas Arūnas Kalpakovas.

Kardinolas atkreipė dėmesį, jog tą dieną minima Lurdo Mergelė Marija ir Pasaulinė ligonių diena primena Bažnyčiai misiją tarnauti ligoniams, kenčiantiems, silpniesiems broliams, gal išstumtiesiems į paribius, galbūt pažemintiems, tiems, kurių gal kartais nenorime matyti, į kuriuos žvelgiamo iš toli, kurie kartais atrodo mums ne tokie patrauklūs.

Per pamokslą kardinolas sakė, jog Lurdas neįsivaizduojamas be ligonių, ir trumpai priminė jo istoriją – Mergelės Marijos apsiareiškimą gausios ir vargingos šeimos mergaitei Bernadetai. Kaip gražiai šioji kalbasi su Marija, „gražiąja ponija“, kaip gražiai per šiuos paprastus pokalbius Marija perduoda jai prašymą melstis, atgailauti, sugrįžti į tikėjimo kelią. Lurdas, pasak kardinolo, susietas su vandeniu, kuris yra atgailos ir susitaikymo simbolis. Lurdas padeda žmonėms sustiprinti tikėjimą, priimti savo negalias. „Lurde, galima sakyti, jūs ir gimėte – čia vyko pirmasis „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenės susitikimas“, – sakė kardinolas primindamas ir šios bendruomenės įkūrėją Jeaną Vanier. Pasak kardinolo, šiandien „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenės – tai susitikimo ir draugystės vietos, kur susitinka proto negalios paliestieji ir jų bičiuliai, kad nesijaustų atstumti, kad tikėjimas padėtų priimti save ir pamokytų džiaugtis.

Visuotinėje maldoje Mišių dalyviai meldėsi už savo ganytoją kardinolą Audrį Juozą Bačką jo 80 metų jubiliejaus proga, už bendruomenes Lietuvoje ir „Tikėjimą ir Šviesą“, dabar besikuriančią Latvijoje, už visus, kad Tėvo Veidą išdrįstų matyti silpniausiuose savo broliuose. Mišias užbaigiant bendruomenę Šviesos šventės proga pasveikino ir Kauno arkivyskupas Lioginas Virbalas palinkėdamas, kad jos narius kasdien lydėtų Jėzaus ir Lurdo Mergelės rūpestis kiekvienam padėti, kiekvieną

Konferencijos metu taip pat buvo aptarti ir einamieji Telšių vyskupijos klausimai bei išryškinta mintis, jog visi Telšių vyskupijos dvasininkai ir kuo gausesnis tikinčiųjų būrys kviečiami dalyvauti ypatingame įvykyje Vilniuje birželio mėnesį, kada iškilmingai arkivyskupas Teofilius Matulionis bus paskelbtas palaimintuoju. Vyskupas pabrėžė, jog tai nacionalinis įvykis, apimantis visas vyskupijas ir parapijas. Palaimintuoju skelbiamasis asmuo yra svarbus ne atskirai vyskupijai, o visai visuotinei Katalikų Bažnyčiai.

12 val. Telšių katedroje vyskupas J. Boruta SJ vadovavo šv. Mišių koncelebracijai. Šv. Mišių liturgijai patarnavo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos klierikai, giedojo vargonininkė Valda Valužienė. Sakydamas pamokslą vyskupas kalbėjo apie prasidedančią Maldų už krikščionių vienybę savaitę, analizavo krikščionių santykius istorijos tėkmėje, pabrėžė būtinybę melstis vieniems už kitus ir labiausiai siekti vienybės meilės darbai. Anot pamokslininko, visų konfesijų krikščionys yra pakviesti gyventi Kristaus dvasia, panašėti į jį ir melsti vienybės dvasios ne tik per Maldų už krikščionių vienybę savaitę, o nuolat.

Po Mišių prie Dievo tarno, kankinio vyskupo Vincento Borisevičiaus kapo Telšių katedros kriptoje melsta jo paskelbimo palaimintuoju.

-kasab-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Vasario 1 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje Vilniaus arkivyskupijos kunigai susirinko pasveikinti arkivyskupo emerito kardinolo Audrio Juozo Baččio 80 metų jubiliejaus proga. Šventė prasidėjo šv. Mišiomis seminarijos koplyčioje. Eucharistijos šventimui vadovavo Vilniaus arkivyskupijos arkivyskupas emeritas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas ir arkivyskupo augziliaras ir generalvikaras Arūnas Poniškaitis bei arkivyskupijoje besidarbuojantys kunigai. Mišiose giedojo Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos auklėtiniai.

Homilijoje kardinolas sakė, jog kartu su psalmininku gali kartoti: „Lai mano siela Viešpatį šlovina, lai neužmiršta, kiek jis man gero padarė“ (Ps 102, 2), nes už praleistus metus dėkoja Dievui, prisimena savo tėvelius, kunigus ir žmones, lydėjusius gyvenimo kelyje, skatinusius rinktis kunigo pašaukimą. Visą gyvenimą pasisekdavo susirasti dvasios vadovą, kuris padėdavo ne tik kitus lydėti, bet ir pačiam eiti dvasinio gyvenimo keliu, klusniai vykti ten, kur siuntė Bažnyčia. Nei kunigystės, nei vyskupystės niekas nėra vertas. Dievas išlieja malones per pareigas, kurias teko eiti. Galima kartu su šv. Pauliumi tarti: „Aš esu kupinas dėkingumo mūsų Viešpačiui Kristui Jėzui, kuris mane sustiprino ir palaikė tinkamu užimti tarnystę“ (1 Tim 1, 12). Dievo gailestingumas veikia mūsų gyvenime. Daugeliui Vilniaus arkivyskupijos kunigų kardinolas suteikė kunigystės šventimus. Ganytojas liudijo, jog stengėsi rūpintis kunigais džiaugsmo ir liūdesio dienomis, padėti suklupusiems, išgyveno dėl jaunų žuvusių dvasininkų ir tarnystę palikusių – visus paveda Dievo gailestingumui, kuris veikia mūsų silpnume. Kunigus jungia tarnystės ir maldos ryšiai, visi esame vieno tikslo sujungti – žmonėms parodyti Dievą. Kardinolas kvietė atgaivinti malonę, gautą rankų uždėjimu. Svarbu prašyti, kad Dievas kasdien stiprintų tikėjimą, puoselėti Valandų liturgijos maldas ir vidinės maldos gyvenimą, skirti laiko adoracijai. Ganytojas patikino, kad ir dabar visus kunigus lydi savo malda. Daug kas nerimauja dėl ateities, o kardinolas pabrėžė, kad visa patiki į Apvaizdos rankas. Nes iki šiol Dievas rūpestingai

vedė ir saugojo. Praeitį reikia atiduoti Dievo teismui, viliantis gailestingumu, o gyventi šia diena, dabartimi, stengtis, ką galime ir pajėgiame padaryti. Baigdamas homiliją, kardinolas prisiminė, jog visada jaučia Dievo Motinos globą, jai patikėjo savo vyskupišką tarnystę, pasirinkdamas šūkį iš Švč. Mergelės Marijai skirtos maldos: „*Sub tuum praesidium*“ („Tavo apgynimo“). Dievo Motinos globos suteikdamas vyskupo šventimus meldė ir popiežius šv. Jonas Paulius II: „Pažvelk į savo sūnų, apšviesk, palaikyk ir išmelsk gausių Dievo malonių.“ Jubilias visiems linkėjo Dievo Motinos globos.

Po Eucharistijos šventimo seminarijos aktų salėje arkivyskupijos kunigų vardu kardinolą pasveikino Vilniaus II dekanato dekanas, Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos klebonas kun. Valdas Girdžiušas ir priminė pranašą Mozę, kuris sulaukęs jubilato amžiaus gavo Viešpaties pašaukimą. Visų kunigų vardu dekanas dėkojo už suteiktus kunigystės šventimus, linkėjo tarnauti Dievui su dar didesniu užsidegimu. Kaip Mozei padėjo jo bendradarbiai, taip kardinolui tepadedo tarnystės broliai. Kunigai meldžiasi, kad per kardinolą Viešpats dar daug nuveiktų. *Opus Dei* prelatūros vardu kardinolą pasveikino kun. John Farrell Peternalis. Taip pat Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos vardu sveikino VI k. seminaristas Gabrielius Satkauskas, prisiminęs Hermo veikale „Ganytojas“ aprašytą Bažnyčios kaip statomo bokšto palyginimą. Seminaristas lygino kardinolą su rinktiniu, gerai nugludintu akmeniu, kuris tiko ten, kur buvo keliamas, dėkojo ganytojui už Dievui dovanotą gyvenimą, už ganytojišką, tėvišką pavyzdį.

Kunigų susirinkimo metu Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas priminė, kad valstybinėse institucijose pasikeitė metrikų išdavimo tvarka. Panaikinamos popierinės metrikos, duomenys kaupiami Gyventojų registre. Jei žmonės pageidauja ir yra poreikis, dėl išrašo gavimo reikia kreiptis į Registrų centrą.

Po vaiko žūties Kėdainių rajone LR Seime svarstomi įstatymai, tačiau žiniasklaidoje situacija nušviečiama labai vienpusiškai. Smurtas šeimoje yra nepateisinamas, tačiau įstatymai gali apriboti tėvų teisę auklėti vaikus. Reikia suprasti, kad geriausia vieta augti vaikui – sveika šeima, kurioje puoselėjama meilė ir pagarba. Svarbu ginti šeimos teisę auklėti vaikus, tačiau kartu reikia ugdyti supratimą, kad smurtas nėra auklėjimas. Tam, kad būtų išvengta nelaimių, svarbu lavinti tėvų įgūdžius ir stabdyti smurtą šeimose.

Toliau vyksta darbai, skirti pasirengti garbingojo arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacijai. Jau išleisti plakatai lietuvių ir lenkų kalbomis, rengiami specialūs tentai. Galima rengti piligrimines keliones į Kaišiadorių katedrą, kurioje palaidotas arkivyskupas Teofilius Matulionis. Prie kapo katedros kriptoje galima rengti pamaldas. Įvairios informacijos apie arkivyskupą Teofilijų Matulionį galima rasti adresu: www.teofilius.lt.

Popiežius Pranciškus patenkino diakonų Miroslav Petrovskij ir Miroslavo Seniučio prašymus grįžti į pasauliečių luomą.

Jau rengiami kursai ekstraordinariems Šventosios Komunijos dalytojams. Kursai numatomi kovo 18 d. ir balandžio 1 d. Vilniaus Trinapolio rekolekcijų namuose. Registruotis reikia pas kurijos kanclerį.

Vilniaus arkivyskupijos šeimos centras organizuoja mokymus tiems, kurie parapijose vestų kursus santuokai besirengiantiems sužadėtiniams.

išgelbėti, nuraminti ir paguosti. Vėliau „Tikėjimo ir Šviesos“ koordinatore Lietuvoje Silvija Knezekytė pakvietė visus tęsti šventę arkivyskupijos salėje.

„Dievo meilė tokia didelė!“ – šie bendruomenių giesmės žodžiai netruko ir stipresnius, ir silpnesnius sujungti į bendrystės džiaugsmą, į tą nuoširdumą, su kuriuo buvo suvaidintas vaidinimas, sušokti bendri šokiai, o kardinolo A. J. Bačkio jubiliejaus proga pasivaišinta ir gimtadienio tortu.

„Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenės šiuo metu veikia Kaune, Klaipėdoje, Kretingoje, Marijampolėje, Panevėžyje Šiauliuose ir Vilniuje.

-kait-

Viduklėje pagerbtas monsinjoro Alfonso Svarinsko atminimas

Sausio 26 d. paminėtas mons. Alfonso Svarinsko atminimas. Ta proga Viduklės Šv. Kryžiaus bažnyčioje šv. Mišioms vadovavo Kauno metropolitas arkivyskupas Lionginas Virbalas. Drauge koncertavo arkiv. Sigitas Tamkevičius, vyskupai: Eugenijus Bartulis, Jonas Boruta, Jonas Kauneckas bei trylika aplinkinių parapijų klebonų ir bičiulių.

Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas priminė, jog šią dieną Bažnyčia mini šv. Timotiejų ir Titą, šv. Pauliaus bendradarbius, kankinius. Taip pat Bažnyčia pagerbia ir iškilų Bažnyčios sūnų mons. Alfonsą Svarinską. Ganytojas kvietė būti tokiais tikėjimo liudytojais, kokie buvo šie iškilūs Bažnyčios žmonės.

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius pamoksle išryškino šio uoloaus ir ištikimo Bažnyčiai bei Lietuvai kunigo atskirus gyvenimo, paženklinto tikra kankinyte dėl tikėjimo, etapus. „Jame nebuvo jokio drungnumo. Tuo jis žavi žmones. Istorijai įdomūs tie, kurie moka visiškai atsiduoti savo idealams ir juos ginti. Minėdami monsinjorą, prašykime Viešpaties, kad visi būtume pareigos žmonės, ištikimi Kristui ir jo Evangelijai“, – kalbėjo ganytojas.

Po Mišių Viduklės klebonas kun. Albertas Stanulis nuoširdžiai padėjo gausiai susirinkusiems minėjimo dalyviams už gražią šventę ir parodytą pagarbą buvusiam Viduklės klebonui mons. Alfonsui Svarinskui.

Bažnyčioje vykusiame minėjime prisiminimais dalijosi vyskupai Jonas Kauneckas, Jonas Boruta, Eugenijus Bartulis, Raseinių rajono meras Algirdas Gričius. Raseinių meras priminė, kad Raseinių rajono Taryba mons. A. Svarinskui suteikė Raseinių garbės piliečio vardą, Viduklės gražiausią skverelį pavadino Mons. Alfonso Svarinsko vardu.

Pasibaigus minėjimui, Alfonso Svarinsko skverelyje vysk. J. Kauneckas pašventino mons. A. Svarinsko bareljefą. Po iškilmingos ceremonijos svečiai susirinko į agapę.

-kad-

Seminaras „Šlovinimas širdimi“ su misionieriais iš Lenkijos

Sausio 28 d. sielovados bendruomenė „Gailėstingumo versmė“ maldos grupės ir bendruomenės pakvietė į seminarą „Šlovinimas širdimi“, pradėdama naują ugdymo seminarų ciklą „Kur Viešpaties Dvasia, ten ir laisvė“ (2 Kor 3, 17). Į Kauno arkivyskupijos konferencijų salėje vykusį susitikimą susirinko apie 200 dalyvių iš įvairių Lietuvos miestų ir miestelių. Konferencijas vedė viešnios iš *Mocni w Duchu* (Lenkija) bendruomenės Anna Dębska, Kamila Rybarczyk, Gosia Zajac ir Ewa Fraczyk.

Pirmoje konferencijoje „Sudėtingi santykiai bendruomenėje ir Dievo planai“ Kamila Rybarczyk akcentavo, kad maldos grupė visų pirma turėtų būti susitikimo su gyvu Jėzumi vieta. Visa kita – žmogiškoji bičiulystė, pakilūs jausmai, lūkestis susilaukti paguodos – nėra maldos grupės susirinkimo tikslas. Egzistuoja trys buvimo maldos grupėje ar bendruomenėje etapai: 1) pirmasis – tai susižavėjimo etapas. Jis susijęs su džiaugsmu, Dievo artumo pajautimu; 2) vėliau pradeda-

šėimos ir asmens saviugdų centras „Bendrakeleiviai“ toliau rengia seminarų ciklą „Mokomės lydėti išsiskyrusiųjų savivalbos grupes“. Parapijose reikėtų skatinti žmones savanoriauti, ruošti padėti kitiems išeiti iš skyrybų krizės. Tai efektyviausiai vyksta per savitarpio pagalbos grupes. Seminarai prasideda savaitgalio programa Guronų rekolekcijų namuose vasario 24–26 d. Daugiau informacijos www.bendrakeleiviai.lt.

Vasario 24–26 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje rengiamas pašaukimų savaitgalis. Reikėtų paraginti tam tinkamus 18–35 m. jaunuolius dalyvauti ir svarstyti apie savo pašaukimą. Bus išskirtinė proga klausytis iškilnių dvasininkų asmeninės pašaukimo istorijos liudijimų, konferencijų, kaip atpažinti pašaukimą, pateikiamos gairės pašaukimo tyrimui maldos metu, galimybė praleisti laiką pagal seminarijos dienotvarkę, bendrauti su seminaristais.

Kovo 4 d. švenčiama Vilniaus arkivyskupijos ir Lietuvos globėjo šv. Kazimiero iškilmė. Iškilmės išvakarėse Vilniaus arkikatedros bazilikos Šv. Kazimiero koplyčioje rengiama budėjimo naktis, skirta ypač jaunimo maldai prieš išstatyto Švč. Sakramento ir šv. Kazimiero relikvijų. Kunigai parapijose dar prieš iškilmes kviečiami melstis devyndienio maldas šv. Kazimierui, Lietuvą globojusiam visais sunkmečiais, įvairiausių grėsmių akivaizdoje. Katedros parapija taip pat organizuoja šv. Kazimiero statulėlių konkursą.

-ksb-

Atsinaujinimo diena „Štai aš visa darau nauja“

Sausio 29 d. Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto Didžiojoje salėje, vyko katalikų bendruomenės „Gyvieji akmenys“ surengta Atsinaujinimo diena „Štai aš visa darau nauja“. Šią dieną drauge su renginio dalyviais, gausiai susirinkusiais į Kauną iš didžiųjų Lietuvos miestų ir įvairiausių Lietuvos kampelių, paminėtas Katalikų charizminio atsinaujinimo Bažnyčioje penkiasdešimtmetis. Tradiciškai renginio dalyviai iki jo kulminacijos – drauge švenčiamos sekmadienio Eucharistijos klausėsi konferencijų, dalyvavo darbo grupėse, už norinčius buvo meldžiamasi užtarimo malda, per visą dieną atskiroje rūmų auditorijoje vyko Švč. Sakramento adoracija.

Apie dvasinį prabudimą „naują širdį naujiems dalykams“, atgailą ir susitaikymą dvi konferencijas vedė svečias iš Pakutuvėnų, čia įsikūrusio Šv. Antano Paduviečio vienuolyno vyresnysis kun. Gediminas Numgaudis OFM. Pirmąją konferenciją br. Gediminas pradėjo, paties žodžiais tariant, „nepopuliariu“ tekstu iš pranašo Izaijo knygos (1, 1–21), kuriame Dievas griežtai kalba savo mylimai, išrinktajai tautai – izraelitams, nesyk nuo jo nusigręžusiems, o paskui vėl besišaukiantiems Jo pagalbos.

„Bet ar tik žydų tautai skirtas šis tekstas?“ – klausė br. Gediminas, parodydamas mūsų šalies istorijos pavyzdžių ir kviesdamas pamąstyti, kokia galėtų būti Dievo mintis apie ją: ar mūsų tauta šventa? Ar ji taip pat nebuvo užkariaujanti? Ar tarp mūsų protėvių nebuvo piktadarių? Ar taikiai savo šalyje sugyvenom su kitomis tautomis? Ar dabar nenusigręžiame nuo Dievo eidami pas ekstraneous, žudydami negimusius kūdikius ar priimdami įstatymus, prieštaraujančius Dievo teisei?

„Dvasine prasme esame panašūs į tyrus“, – sakė br. Gediminas, ieškodamas atsakymo, kas paskatintų dvasinį atsibudimą. „Jeigu Viešpats nebūtų palikęs

mums „skurdaus likučio“, mes būtume sunaikintoji Sodoma (plg. Iz). Kas tas „skurdus likutis“? Tai ištikimųjų būrelis, Viešpats pasilaikytasis. Tai šaknis, iš kurios Viešpats išaugina medį“, – kalbėjo brolis pranciškonas, atkreipdamas dėmesį, jog turime pripažinti ir Bažnyčios klaidas, už jas atgailauti ir labiausiai pasitikėti Viešpačiu. Tik klausimas – ar pažįstame Dievą, kuris mėgsta „surišti“ žmones vienus su kitais bendra atsakomybe?

Antrojoje konferencijoje br. Gediminas kvietė ieškoti šiandienio smurto šaknų – iš kur paveldėjome neapykantą žmogui, patyčias, smurtavimą? Turime skaudžių žaizdų savo istorijoje, rimtai neatgailavome už kaltes. Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvoje žydų tauta patyrė genocidą, tada ir vėliau sovietmečiu skaudžių represijų išgyveno kunigai ir visa Bažnyčia. Istorijoje draugiškai sugyvenome su žydais, jie ir šiandien dėkingai mini lietuvius, kurie juos gelbėjo karo metais, rizikuodami savo ir savo vaikų gyvybe. Tačiau dalis lietuvių yra stoję prieš šios tautos žmones per masinį jų naikinimą. Konferencija baigta Atgailos malda.

Po pietų konferencijos dalyviai laisvai rinkosi darbo grupes ar užtarimo malda, kuria meldėsi „Gyvųjų akmenų“ ir „Gailestingumo versmės“ bendruomenės.

Didžiojoje salėje su renginio dalyviais susitiko dr. Žygimantas Pavilionis, tarptautinių santykių, diplomatijos, filosofijos specialistas, politikas. Jo daktaro disertacija buvo apie popiežių šv. Jono Pauliaus II ir Benedikto XVI vizijas Europai. Pasak dr. Ž. Pavilionio, Europos Sąjunga buvo sukurta ant krikščioniškų pamatų išgyvenus totalitarizmą ir bandant kurti erdvę, kurioje žmogiškumo, vertybių būtų daugiau. Tačiau šiandien Europa byranti, padėtis dramatiška. Pasak svečio, svarbu orientuotis ne vien į valstybės, bet ir į žmogaus stiprinimą, o to nepadarysime be katalikiškų principų. Blogi įmanoma įveikti suvienijant jėgas dvasinei kovai.

Apie savo jaunystės kelionę Jėzaus link jaunimo grupėje pasidalijo kun. Gediminas Numgaudis OFM. „Kaip atlikti išpažintį, kad atsiversčiau?“ – šį klausimą kitoje darbo grupėje gvildeno kun. Severinas Holocheris OFM. Pasak didelę nuodėmklausio patirtį turinčio kunigo, atgaila, net ir neturint didesnės nuodėmės, yra artimesnės bendrystės su Dievu dovana. Valdas Mackela darbo grupėje apie Šventosios Dvasios krikštą atkreipė dėmesį, jog po jo gyvenimas tampa naujas. Dievo Dvasia perkeičia sena į nauja. Tas pats gyvenimas, žmonės, darbai, teikia džiaugsmą, gyvenimas įgauna naują skonį ir tampa pilnatviškas.

Sugrįžus iš darbo grupių į Didžiąją salę įvade į Eucharistiją Kauno kunigų seminarijos III kurso klierikas Martynas Povylaitis kalbėjo apie Dievo ir dangaus ilgesį, kurį patiria bendrystei sukurtas žmogus. Jėzus atėjo atkurti šios bendrystės. Šv. Mišios yra ypatingas Dievo ir žmogaus susitikimo momentas. Dievas ateina numalšinti alkio ir troškulio, todėl Mišios – tai dangiška puota žemėje, Dievo pokylis.

Sekmadienio Eucharistijai, baigiant Atsinaujinimo dieną, vadovavo Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, koncelebravo arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, kun. Gediminas Numgaudis OFM, kun. Nerijus Pipiras, kun. Algis Vaickūnas.

Homiliją pasakęs arkiv. L. Virbalas atkreipė dėmesį į Kalno pamokslą ir Jėzaus palaiminimus, kuriais Dievas nori žmogui parodyti gerą kelią ir duoti tikrą

me matyti kitų bendruomenės narių silpnybes, imame kritikuoti, pristinga dvasinio karščio, nebenorime tarnauti. Tai normali jausena. Todėl labai svarbu apmąstyti, kas vyksta mano širdyje tuo metu; 3) trečiasis etapas yra tarnavimo etapas, kai apmąstę visas patirtis ir širdies nuostatas, apsisprendžiame likti bendruomenėje. Tai mūsų dvasinio augimo laikotarpis, kai įsisąmoniname, kad esame ne tam, kad tik imtume, bet ir kad duotume. Ši patirtis perkeičia mūsų požiūrį į bendruomenę: tarnaudamas tapatinuosi su bendruomene ir randu savo vietą joje. Esu ten, kur Dievas nori mane matyti.

Kalbėdama apie santykius bendruomenėje viešnia pabrėžė, kad verta žinoti, jog visa tai, ką įnešu į bendruomenę, pajunta visi jos nariai. Bet bendruomenė nėra terapinė grupė, ji egzistuoja ne tam, kad spręstų mano problemas. Tai susitikimo su Jėzumi vieta. Juk ir Jėzaus suburtoje pirmojoje bendruomenėje apaštalai buvo skirtingų charakterių ir išsilavinimo. Tokius ir mus Dievas surenka į bendruomenes. Susitikimas su Jėzumi pirmiausia perkeičia mano paties širdį.

Antrojoje konferencijoje Gosia Zajac kalbėjo apie garbinimą ir baimes. Dievas sukūrė žmogų ir jį palaimino, kad jis gyventų darnoje su kitais. Tačiau kai žmogus nusigręžė nuo Dievo, pradėjo juo abejoti, žmogaus širdyje atsirado baimė, liūdesys, neramybė, netvarka. Šventajame Rašte randame 365 kartus pakartotą raginimą „Nebijok“. Ir tai reiškia, kad kiekvieną dieną, nepaisant to, kokios yra mūsų gyvenimo aplinkybės, Dievas sako: „Nebijok, pašaukiau tave vardu – tu esi mano“ (Iz 43, 1). Baimė kyla iš piktosios dvasios. Dvasinė tikrovė padalyta į dvi karalystes: Dievo karalystę ir piktojo karalystę. Nuo mūsų sprendimo priklauso, kuri iš šių karalysčių įsigalės įvairiose mūsų gyvenimo srityse. Prelegentė akcentavo, kad kai garbiname Dievą, jis atsideda mūsų širdies soste ir ima karaliauti mūsų gyvenime, kad ir kokios skaudžios būtų mūsų gyvenimo aplinkybės.

Anna Dębska konferencijoje „Šlovinimas – esminis Dievo planas“ atkreipė seminario dalyvių dėmesį į tai, kokią galią turi šlovinimas. Izraelitai taip garbino Dievą, kad griuvo Jericho miesto sienos ir jie užėmė miestą. Šlovinimas atveria kelią permainingoms mūsų pačių širdyse, mūsų šeimose, bendruomenėse ir visoje mūsų aplinkoje. Anna pasidalijo liudijimu iš savo misionieriškos kelionės į Afriką, kur patyrė šlovinimo galią ypatingu būdu.

Seminaras baigtas Švč. Sakramento adoracija ir šv. Mišiomis. Seminara metu talkino kunigai Kęstutis Rugevičius, Robertas Grigas ir Antanas Domeikis.

-vm-

Palaimintos Kauno arkikatedros didžiosios durys

Vasario 2-ąją, švenčiant Kristaus Paaukojimą šventykloje ir minint Pašvęstojo gyvenimo dieną, į iškilmes Kauno arkikatedroje žengta pro tą vakarą palaimintas naujas didžiasias duris.

Kauno arkivyskupijoje tarnaujantys seserys ir broliai vienuoliai iš 4 vyrų vienuolių ir beveik dviejų dešimčių moterų kongregacijų antrus metus švęsti Grabnyčių ir Pašvęstųjų dienos iš pradžių susirenka Švč. Trejybės (seminarijos) bažnyčioje. Joje Kristaus Paaukojimo šventės liturgiją pradėjo Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas SJ, prie altoriaus atėjęs su arkivyskupu emeritu Sigitu Tamkevičiumi SJ, broliais kunigais bei seminaristais. Pašventinus žvakes, vienuoliai ir visi susirinkusieji procesija iš šios bažnyčios nukeliavo į Kauno arkikatedrą baziliką. Giedojo Kauno seserys benediktinės.

Nešdami tikrąją – Kristaus šviesą jau vakarėjančiam Kauno senamiesčiui procesijos dalyviai sustojo prie naujų didžiųjų arkikatedros durų, kurias palaimino arkivyskupas L. Virbalas. Arkikatedros duryse (skulptorius – Henrikas Ratautas) vaizduojamos keturių šventųjų figūros. Tai arkikatedros

džiaugsmą. Vis dėlto vienas dažniausių priekaištų krikščionims yra tai, kad jie liūdni, kad krikščionybė neva sugriovė senąją žmogaus džiaugsmą. Tačiau krikščionims laimė nėra gera savijauta, laimė – būti gerame kelyje. „Laimės tikrumą gali suteikti tik Dievas, užtikrindamas kad jis laiko mus už rankos ir tuomet, kai esam neturtingi, alkani, ištroškę, persekiojami“, – sakė ganytojas, pabrėždamas, jog tai gerokai skiriasi nuo pigios laimės, kai jos ieškoma be įsipareigojimo kitam, be jautrumo, be savo žodžių ir darbų įsivertinimo.

-kait-

Šv. Valentino diena KITAIP

Vasario 14-ąją Kauno arkivyskupija pasidalyti Šv. Valentino dienos džiaugsmu kauniečiais ir miesto svečius vėl pakvietė į Kauno „Žalgirio“ areną. Šiomet „Šv. Valentino dieną KITAIP – *krisk į meilę – meilė duoda sparnus!*“ šventė apie 7 tūkstančius žmonių, tiesiogiai transliavo LRT Kultūros kanalas ir *Marijos radijas*. Šventės dalyvius pasveikino Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, vėliau popiežiaus Pranciškaus tėviškąjį palaiminimą, jo meilę ir solidarumą perdavė apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Pedro López Quintana, o visiems pabaigoje buvo skirtas ypatingas – į Kauną susirinkusių Lietuvos vyskupų – palaiminimas.

Nuo pirmųjų akimirų šventės programa dovanojo netikėtumą – į sceną dainuoti išėjo kun. Povilas Narijauskas ir solistė Rita Preikšaitė. Jų dueto kartu su trimitininku Dainiumi Radomskiu atliktas apaštalo Pauliaus himnas meilei tapo menine provokacija kiekvieno širdžiai – „Kas būčiau, jeigu neturėčiau meilės?“ (plg. *1 Kor 13*).

„Mūsų tiek daug!“ – džiaugsmu su tūkstantine arena dalijosi šventę vedęs Rimas Šapauskas, pakviesdamas sveikinimo žodį tarti renginio globėją Kauno arkivyskupą Lionginą Virbalą. „Padėkokime tiems, kurie suburia švęsti kitaip – prasmingai“, – sakė arkivyskupas, atkreipdamas dėmesį į renginio temą: parkritę puolame žemėn, bet meilė turi sparnus – ji pakelia ir neša.

„Mylėsiu tave, net kai žemės nebebus“, – smagia folkmuzika visus netrukus jau džiugino energingieji grupės „Kūjeliai“ jaunieji muzikantai. Jų pasirodymo metu arena plojimais sveikino netikėtai tūkstantinės minios akivaizdoje scenoje įvykusias dviejų jaunų žmonių sužadėtuves ir prisipažinimą: „Mane Dievas išmokė mylėti“ bei jautrią padėką mylimam žmogui: „Tu mane darai geresnį.“

Ugninga kalba po šių meilės prisipažinimų į šventės dalyvius kreipėsi svečias Lukas Laniauskas SJ, specialiai Šv. Valentino dienos proga iš Čikagos atskridęs į savo protėvių ir tėvų žemę – Lietuvą. Brolis jėzuitas Lukas pasidalijo, kaip jis atpažino meilę artimui ir Dievui.

„Mūsų giesmės – tai malda“, – sakė Vilniaus Šv. Jonų bažnyčios gospelo choro vadovė Kristina Žaldokaitė, pakviesdama visus su talentinguoju choro jaunimu scenoje kartu pašlovinti Viešpatį, dovanojanti meilę! Užauginti aukštą žalią medį – meilės medį visiems linkėjo grupė „Žalvarinis“, savo garsiuosius „Brolius“ atlikusi drauge su Kauno miesto simfoniniu orkestru. Meilę scenoje vėliau kartu su orkestru skleidė dainininkai Ieva Narkutė ir Mantas Jankavičius.

„Kas yra šitas?“ – ironizavo apie save ir čia pat drąsiai Dievo meilės atradimu pasidalijo scenoje krepšininkas Laurynas Jacevičius. „Aš neturiu ką

daugiau pasakyti, o tik tai, ką Dievas padarė mano gyvenime“, – nedaugžodžiaudamas sakė Laurynas, prieš dvejus metus, jo žodžiais, sutikęs gyvąjį Dievą, kuris yra taip arti kiekvieno.

Šventės pabaigoje plojimais žmonės dėkojo ir vakarą drauge arenoje praleidusiems Lietuvos vyskupams, kurie vėliau pakilo į sceną visų palaiminti. „Džiaugiuosi, galėdamas būti kartu ir dalytis broliška meile, kuri yra visa ko pagrindas ir priežastis“, – šventės rengėjams dėkojo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Pedro López Quintana. Nuncijus atkreipė dėmesį, jog mes norime išreikšti meilę ir tiems, kurie yra vargšai, vieniši, apleisti, tiems, kuriems neleista gimti, kuriuos sužeista visuomenė, jos kultūra išstumia iš savo tarpo. „Mes skelbiame tikros meilės ir priėmimo kultūrą“, – sakė arkiv. P. L. Quintana.

-kait-

Diskusijų vakaras „Vienas Dievas – daug Bažnyčių?“

Sausio 19 d. Kaune, „Daugirdo“ viešbučio kavinėje, ypatingu susitikimu buvo pradėti Kauno arkivyskupijos kurijos organizuojami diskusijų vakarai. Šio pirmojo vakaro tema buvo „Vienas Dievas – daug Bažnyčių?“, atliepusi ką tik prasidėjusios Maldos už krikščionių vienybę savaitės dvasią.

Diskusijų vakarą kavinėje lankėsi, su žmonėmis bendravo ir ypatingi svečiai – Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas, Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis, ortodoksų kunigas, Vilniaus Šv. kankinės Paraskevės bažnyčios klebonas ir ortodoksų arkivyskupijos Lietuvoje sekretoriato vadovas Vitalijus Mockus. Susitikime taip pat dalyvavo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Kęstutis Kėvalas ir evangelikų liuteronų kunigai Ričardas Dokšas ir Mindaugas Kairys.

Labai šiltame, galima sakyti, istoriniame susitikime (tokio laisvo, neformalaus susitikimo viešojoje miesto erdvėje – kavinėje dar nebuvo Lietuvoje), ganytojai trumpai pasidalijo Bažnyčių dovanomis, pristatė savo požiūrį į ekumenizmą, atsakė į labai gausius žmonių klausimus.

Vyskupas M. Sabutis sakė, jog evangelikai liuteronai kartu su kitomis Bažnyčiomis šiandien džiaugiasi tikėjimo laisve, turi sąlygas šventimui, karitavinei, socialinei tarnystei tarp žmonių. Džiugu, kad yra vis geriau pažįstami viešojoje erdvėje, ir tai vyks dar plačiau šiemet, minint Reformacijos 500 metų jubiliejų. Evangelikų liuteronų vyskupas atkreipė dėmesį, jog vykstant daugybei rimtų reikalingų teologinių diskusijų, susitikimų Vakarų Europoje jį labai džiugina ir šilta lietuviškoji praktinė ekumeninė dvasia.

Ortodoksų kun. V. Mockus minėjo, kad Ortodoksų Bažnyčia Lietuvoje turi galias istorines šaknis – kaip tik šiemet minėsime Lietuvos ortodoksų metropolijos, kurios įkūrimą 1317 m. inicijavo kunigaikštis Gediminas, įsteigimo 700 metų jubiliejų. Įdomu, jog etninės lietuvių žemės kildino net 32 šventuosius, iš kurių šeši buvo lietuviai.

Arkiv. L. Virbalas sakė, jog jo gimtuosiuose Biržuose visada buvo gražiai sugyvenama su kaimynais evangelikais, jie netgi dalyvavo arkivyskupo kunigystės kelio pirmosiose Mišiose. Gera ekumenine dvasia pasižymėjo ir *Russicum* kolegija Romoje, kurios rektorius pareigas ganytojas ėjo trejus metus. Pasak arkivyskupo, šiandien, ypač popiežius Pranciškus, pvz., savo

šventieji globėjai apaštalai Petras ir Paulius, palaimintasis Jurgis Matulaitis (arkikatedroje 1918 m. konsekruotas vyskupu, o 1926 m. paskelbęs apie Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimą) bei miesto globėjas šventasis vyskupas Mikalojus.

Eucharistijos liturgijai paskui vadovavęs ir homiliją sakęs arkivyskupas kalbėjo apie vienuolinio gyvenimo pašaukimą. „Vienuolinis gyvenimas yra ypatingas, kitoks Dievo pašaukimas, negu kiti pašaukimai, bet jis yra toje pačioje Bažnyčioje, išgyvenamas sekant tuo pačiu Kristumi“, – sakė ganytojas.

Kauno seserų benediktinių kvietimu po Mišių vienuoliai šventė agapę Benediktinių vienuolyne, savo apsilankymu čia atlikdami nedidelę Arkivyskupo Teofiliaus Matulionio metų piligrimitytę į tą šventovę, kurioje jo rūpesčiu pirmąkart Lietuvoje buvo pradėta nuolatinė Švč. Sakramento adoracija.

-kait-

Nauji leidiniai

Aaron Kheriaty, t. John Cihak. Depresija: atsiradimo priežastys, gydymas ir dvasinė pagalba. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2017. – 272 p.

Knygoje išsamiai aptariami įvairūs depresijos tipai, nusakomi jų ir kitų nervinių sutrikimų skirtumai, nagrinėjamos dažnai neatskiriamai susipynusios genetinės, psichologinės, socialinės ir dvasinės depresijos priežastys, pristatomos medicinos mokslo naujovės, aptariami įvairių psichologinių terapijų privalumai ir trūkumai gydant depresiją. Nuosekliai laikantis požiūrio į žmogų, kaip į harmoningą sielos ir kūno vienovę, pabrėžiama tikėjimo svarba, kovojant su šia baisia ir pavojinga gyvybei liga.

Raymond Lloyd Richmond. Sielos gydymas. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2017. – 316 p.

Pyktis, nepasitenkinimas, nusivylimas gyvenimu, depresija, nesugebėjimas atleisti atveria tiesą apie sulaužytą gyvenimą ir sužeistą sielą. Kai jaučiamės įskaudinti, patiriame fizinį smurtą ar materialinių nuostolių, dažnai galvojame, kad geriausias atsakas tikram ar menamam skriaudikui būtų galimybė pasidžiaugti jo kančia, sužeisti jį taip, kaip jis sužeidė mus. Tačiau autorius siūlo kitą išeitį. Užtuot siekį pasitenkinimo mus įskaudinusiojo kančia, pripažinkime savo sužeistumą ir gręžkimės į Dievą, nuolat melskime ir prašykime Jo patarimų ir apsaugos, gyvenkime skausmą ir nuolankų gyvenimą, sklidiną atsidavusio susirūpinimo kitais ir savimi. Tik tada išgydysime savo sielą ir būsime tiek dvasiškai, tiek psichiškai sveiki.

Raymondas Lloydas Richmondas – klinikinės psichologijos mokslų daktaras, religijotyros mokslų magistras.

Simone Weil. Dievo laukimas. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2017. – 190 p.

Simone Weil (Simona Vėj, 1909–1943) – viena ryškiausių XX amžiaus asmenybių, pagarsėjusi ne tik filosofiniais, teologiniais, socialiniais veikalais, bet ir savo gyvenimo istorija. Antroji lietuvių kalba išleista jos knyga stebina brandžiu jaunos moters intelektu ir neįtikėtinu sąžiningumu, jaudina skausmingu tyrumo ir Dievo ilgesiu. Į rinkinį įtraukti šeši laišškai dvasios tėvui laikomi vienu iš gražiausių Simone Weil tekstų, kuriuose ji itin atvirai išlieja savo asmeninius išgyvenimus ir dvasines abejones.

pastaruoju apsilankymu Švedijoje, stipriai išreiškia krikščionių vienybės troškimą. Tačiau ekumenizmo kelias nėra kalbėtis taip, kad kažkas kažkam nusileistų. Tai atsivertimo, atgailos kelias – tai kelias visiems. Arkivyskupas taip pat pasidžiaugė krikščionių bendrais pareiškimais Lietuvoje, ypač ginant tokias tradicines vertybes kaip santuoka, šeima, gyvybė.

Nuoširdžiai, paprastai ir prieinamai atsakydami į žmonių klausimus, visų trijų konfesijų ganytojai papasakojo apie kai kuriuos liturgijos šventimo, atgailos, įvairius tikėjimo turinio (pvz., Švč. Mergelės Marijos gerbimą, apsi-reiškimus ir kt.) aspektus, pasidalijo mintimis, jog ir per skirtingumus, praeities žaizdas, žvelgiant į visus jungiantį Kristų, kelias į vienybę – tai ir malda prašant Viešpatį nuolankumo, išminties ir geros valios, kad toji vienybė augtų maldoje, kad kitus krikščionis matytume kaip savo brolius. Ganytojai vieningai pabrėžė ištikimybę ir paklusnumą savo Bažnyčiai – kol nėra tikrosios vienybės, krikščionys turi pareigą laikytis savo Bažnyčios mokymo, tik savoje bažnyčioje artintis prie Viešpaties stalo ir priimti Eucharistiją. Dvasininkai neišvengė klausimo ir apie ortodoksų ir liuteronų dvasininkų šeimas. Atsakydami jie minėjo, jog tokia krikščioniška šeima yra aktyvi visos bažnytinės bendruomenės dalis.

-kait-

Malda už vaikus, patiriančius smurtą

Sausio 29 d. Kauno arkikatedroje arkivyskupas Lionginas Virbalas drauge su tikinčiais meldėsi už vaikus, patiriančius smurtą, ir prašė Dievo pagalbos, kad vaikai šeimose būtų mylimi, bet ne žalojami, o šeimos susilauktų visos būtinos pagalbos. Homilijoje ganytojas kalbėjo:

„Fizinis smurtas jokių būdu nepriimtinas ir sulaukia bausmės. Grubi prievarta ir smurtas tik suluošina – visada dvasiškai, o kai kada ir fiziškai. Bet juk daugybė įstatymų draudžia sukčiauti, vengti mokesčių, skriausti kitus ir t. t. Ar išleidus šiuos įstatymus viskas susitvarkė ir nebeliko priešingai besielgiančių?!

Kažko čia dar trūksta. Žinoma, reikia gelbėti vaikus, kai artimiausi žmonės gali jiems pakenkti ar net juos sužaloti. Bet valstybės galutinis siekis, tikslas turėtų būti ne sistema, kaip kuo greičiau atimti vaikus iš tėvų, kai kyla pavojus, o tokia aplinka, kurioje šitokių atvejų neatsirastų. Kol veikia „niekšybės paslaptis“, vargu ar sulauksime, kad visada taip būtų, tad reikia numatyti vaikams tinkamą pagalbą. Vis dėlto taip norėtusi, kad be galo skaudžių įvykių pasekmė būtų vis daugiau atidumo šeimai, jaunų žmonių rengimas atsakingam gyvenimui. Reikia, kad būtų daromi konkretūs žingsniai palai-kant šeimos prestižą ir pagarbą geriems tėvams, skatinant vyro ir moters įsi- pareigojimą santuokoje, stiprinant tėvų ir vaikų ryšį. Ar mylinti šeima – būtent šeima – nėra pati geriausia aplinka augti kiekvienam vaikui? Net jei kai kuriose šeimose pasitaiko blogybių, tai nepaneigia šeimos kaip svarbiausios visuomenės ląstelės reikšmės. Nėra kitos institucijos, kurioje vaikas geriau augtų ir būtų ugdomas. [...]

Kuo labiau šeima bus nuvertinta ir tėvai negalės atlikti savo uždavinio ugdyti vaikus, tuo daugiau reikės įstatymų kiekvieno elgesiu ir teisėms apibrėžti. Bet įstatymas žmonių nepakeis. Rengiamasi taisyti Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą. Viena iš rengėjų komentuoja, kad „pasiūlytos įstatymo pataisos leis reaguoti į atvejus, kai...“ Būtent, „leis reaguoti“. Viskas nukreipta į

reagavimą. Gal verta daugiau galvoti apie tai, kas mažina tokius atvejus, o ne vien kaip reaguoti, kai tėvai girtauja, vartoja narkotikus, nesupranta savo elgesio pasekmių, nesirūpina vaikais ir pan.

O kai kuriuos įstatymus tikrai reikia keisti. Dalis Vaikų dienos centrų sausio ir vasario mėnesiais negauna lėšų, nes jų vykdomų programų finansavimas šiais metais numatytas tik nuo kovo 1 d. Bet vaikai ir paaugliai iš pagalbos reikalingų šeimų neišskrenda dviem mėnesiams į šiltus kraštus. Kokios neįveikiamos kliūtys ir kokie kataklizmai neleidžia keisti biurokratinių taisyklių, dėl kurių kenčia vaikai? [...]

Žmogaus gyvybė visada šventa ir neliečiama. Tai nuolat kartojame kalbėdami apie žmogų kaip laisvą Dievo kūrinį, mylimą Jo vaiką. Pagarba prasideda ne nuo kažkurio laiko, ne nuo kaž kurios savaitės. Arba ji yra, arba ne, o pradėję skaičiuoti jos „galiojimo“ terminus jau kasamės po jos pamatais. Kokį požiūrį gali susiformuoti jauni žmonės girdėdami, kad vaisius yra tik moters kūno dalis, o ne pagarbos verta gyvybė?! Nejaugi motina iki kažkurio laiko gali laisvai žudyti užsimezgusią gyvybę, paskui ją turi saugoti, o dar vėliau – jei nužudo, yra griežtai baudžiama? Vėl kažkas ne taip. Saugokime, gerbkime visus ir visada, kad nė vienas – vaisius motinos iščiose, keturmetis, keturiolikmetis ar silpnas senukas – netaptų auka. Būkime žmonės – kokius Dievas mus sukūrė ir kokių norėjo, kad mylėdami vieni kitus būtume Jo palaiminti.“

-kait-

Mirė kun. Henrikas Bernatovičius (1954–2017)

Sausio 20 d. Panevėžio infekcinėje ligoninėje mirė kunigas Henrikas Bernatovičius. Kun. H. Bernatovičius gimė 1954 m. liepos 20 d. Tarališkių k., Vilniaus r. 1972 m. baigė Maišiagalos vidurinę mokyklą, mokėsi tuometinėje Vilniaus 21-oje technikos mokykloje. Ją baigęs, buvo paimtas į sovietų kariuomenę. Nuo 1975 m. dirbo Vilniaus radijo komponentų gamykloje.

1979 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją ir 1984 m. vysk. Liudviko Povilonio buvo iššventintas kunigu. Po šventimų vikaro pareigas ėjo Panevėžio Šv. apašt. Petro ir Povilo parapijoje, po metų vikaravo Salake. Administratoriaus ar klebono pareigas nuo 1985 m. ėjo Dabužių, Skiemonių, Leliūnų, Aleksandravėlės, Imbrado, Baltriškių, Avilių, Nemunėlio Radviliškio ir Suosto parapijose. Nuo 2007 m. – Vabalninko parapijos rezidentas ir klebono bendradarbis. Buvo Dievui atsidavęs tylaus būdo dvasininkas, ištikimai ėjęs jam pavestas pareigas ir uolus maldoje.

Sausio 22 d. pašarvotas Vabalninko Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje. Laidotuvių šv. Mišios aukotos sausio 23 d. Palaidotas Karvio kaimo (Vilniaus r.) kapinėse.

-P-

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

I. e. p. kun. Kęstutis Smilgevičius

Nariai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Linas Baltrušaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 600 egz.

ISSN 1392-6098